

Sarusi Mihály

Nyelvkiakadásban
...nyitva az OPEN

Sarusi Mihály

Nyelvkiakadásban ...nyitva az OPEN

*Nyelvöltögetés a janicsár–magyar tájszótár
készítése közben*

KURTA MISKA NYOMÁN

Corvinka Könyvek

Békéscsaba, 2019

Felelős kiadó:
Kállai Gyöngyi

Megjelent
Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata
és egy magyar
támogatásával

A címlap Apáti-Tóth Sándor alkotásának
a fölhasználásával készült,
a hátlapon Várkonyi János rajza a szerzőről

SARUSI MIHÁLY ©

Nyomdai munkák:

...

ELŐSZÓ HELYETT

Prague Boats – látod minden második hajón Prágában a Moldva folyón. Hogy ne értsd; már megint, hol vagyunk? Hun, kérdöm, hun a csudába?! Prágában (csehül Praha a neve), vagy mégsem. Valahol máshol? Csak nem.

De nem ám, csakis Prágában. Hol ugyanúgy – így – igyekeznek a nyugati vendégek kedvibe járni, mint (újabbban) mifelénk. Naná, majd magyarul – ők a Moldván csehül – teszik! Míg csehül nem járnak.

Cseh létükre!

Miközben (ízíg) a Prague Boats mindössze annyit tesz, Prága Csónakok! S nem Prágai csónakok (az, állítólag, Boats in Prague lenne) – arról szót sem ejtvén, hogy nem csónakokról, hanem hajókról leve szó.

Leve, leve. Az van, lé.

Míg ki nem folytatják teljesen a vérünk. (Amarrul – újbaldalrul – föstve: „folytván folytatva a fojóparton”.)

Anyanyelvünk.

...Persze a szálloda is csehül (meg szlovákul, meg ki tudja, milyen nyelven nem) mi más lenne: „hotel”! Nyilván mert eltanulták tőlünk e tősgyökeres finnugor szót! A lekvar is, nekik, mi más lenne: „marmelád”. Az orvosi rendelő meg – no csak! – „Medical Center”. (Hogyne, egészségügyi központnak /egészségháznak.../ adja ki magát – mert nem egy, hanem két rendelő van benne?!) Csiszta finnugrászat egész Bohémia.

Bohóság, én mondom!

Bolond egy világ.

Ahelyett, hogy lekvárt nyalna.

– Vigyázz, te is csehül jársz.

Így.

...Vagyis a lényeg: az beszél szebben magyarul, ír jobban anyanyelvünkön, aki fölösleges idegen szavak nélkül fogalmazza meg mondanóját. Mert nem igaz a balítélet, hogy a nyelv tisztaságát óvni igyekvő (csúfnevéen nevezve: purista) a nyelv fejlődése ellen lenne, irtva minden újszerűt, idegenszerűséget. Épp fordított a helyzet! Gondolom előbb mondtunk fridzsidert (frizsidert), mint hűtőgépet, internetet, mint világhálót, kompjüttert mint számítógépet... Azaz a ma is kompjüterező–internetező–frizsidező nem halad a korrall! Mert tudjuk mi azt a magunk nyelvén is.

Már azok, akik tudják. Akik tudnak. Mert akik nem tudnak...

Lemaradnak. (Ja, a „haladáspártiak”.)

Hogy (legalább) két szó is kifejezi ugyanazt, egy magyar és egy idegen, magában nem baj. Színesebb, kifejezőbb, változatosabb, választékosabb lehet így nyelvünk! Az viszont elég nagy hiba, amikor úgy rakjuk össze mondatainkat, hogy rendre kiszorul a választható magyar kifejezés... szórul szóra! (Előbb csak makarónikusan, ám Makaróniából hova vinne az út, ha nem a túlpartra?) Mondandónk a végén tökéletesen idegen szöveggé álljon össze. Gyökértelenítve, magyartalanítva. Kiirtva belőle mindazt, ami a miénk.

Alacsonyabb rendű? Primitív? Paraszt?... Bezzeg az övék!

Miközben (épp ellenkezőleg!) mennyivel igényesebb mondjuk a delelő, mint a zenit... Fényérzékeny (az illető)? Hogyne, allergiás. Körbe jár? Persze, klubba. Bort iszik? Svábja szerint vájnt, muszkája vinót. Emberek lennének? Szerintük humánmicsodák. Élünk, persze, mert tele vagyunk vitalitással. (Ne is mondd, életkedvvel.) Szerelem tört ránk? L'amúr... Virágba borult a flóra... Leányunk nekik missz, asszonyunk madám?... (Ma dám, holnap gím.)

Páskándi mondotta volt: kör, avagy műveltebb nyelveken klub (hogy evvel is a kedves dákóromán szomszédot dicsérje). (Jaj, de örvendezett neki!) (Csóválják a farkuk ma is janicsárék.)

Műveltebb nyelvek? Mert nincs valamire saját szavuk: többtucatnyi nyelven (nyelvnek) ugyanaz?... Ez (még) a miénk! (Már ami.) Amiért: szabad. Nem gyarmati.

Hogyne, a magunké.

– Ezök vónánk!

De ezek ám!

Bacon-szalonna, azaz szalonnaszalonna! Nyitva az Open. Mert a békn-nek ejtett bacon szalonnát tesz az ánglusok nyelvén. Mi meg kettőzzük. Prompt most. Kup község valamely – pubnak tán még nem mondott – korcsmája is kiírhatja az ajtajára, Open! Mivel hogy nyitva. Ám aki nem tud arabusul (...), mire vélné? A kupi opent. (Mást ne mondjunk, Szentesen az Open Szállót keresvén.)

A „múzsza” kit zavar... Sőt. Hát még ha homlokon csókol... Ne adj Isten helyre teremtés az illető személy. (Megölel.)

Azaz.

Igen, igen.

Hogy Junior Éliás István, vagy Boross József Jr legyen: ifjú ez meg az helyett. Stephen Varga sem Kiss Györgyhöz hasonlóan. Na, gyerekek, az a vegytiszta janicsár szellemű nyelvhasználat példája... a személynévadás terén.

...S hogy „kirekesztés”? Helyette sokkal inkább: befogadás! Magunkévá tettük. S nem ők minket.

A lényeg, hogy ne adjuk át a helyünk vendégeinknek. Udvariasságból sem, mert a végén ott ragadnak. Mi meg (már megint) hoppon maradunk. Itt, itthon.

Egyszóval: gyöngül nyelvi érzékenységünk. Magyar-tudásunk. Nyelvi önismeretünk... tűnik el a semmibe? Tán mégsem.

Nem lep meg, immár tudomásul vettük... a nyelvi durvaság általánossá válását? Hogy a mai magyar úrinő – amerikai hatásra, a New York-i celebnéktől eltanulván? – úgy beszél, mint száz éve a nyilvánosházak lakói (vagy még inkább: a sarki ribik)? Nem késztet új nyelvújításra, a megfelelő magyar szavak megtalálására... a nyakunkba öntött tenger fölös idegen szó? (Fölös, aminek van magyar megfelelője; nemde bár?) Ráförmedünk az amúgy valóban elég ellenszenves (mert hogy a kommunista politikai rendőrség szigorúan bizalmi tisztje volt) „szocialista” miniszterelnökünkre, ha véletlenül hibátlan magyar szót is használ: –”Olcít”?... Hahaha. – Pedig pl. Csokonai is használja, ő pedig tudott magyarul... Mit felejtünk el. Ha fiannak szólítod a leányt, rád szól, hogy ő nem fiú, hanem lány... Mert nem hallott arról, amit pedig érteni illene: – Okos férfúnak leány az első fia...– Hogy a kettő (szerintük, mert szerintünk a két) pofonról ne is beszéljünk.

Amiből egy is sok lehet.

Hogyne; inkább tájnyelv térítsen el bennünket egy kicsit az irodalmi avagy köznyelvtől, mint e janicsárnyelv. Mellyel persze nem csak töről metszett pecsoviccsok élnek, mi, szegény, szerencsétlen, romlott, maradék magyarok is, akiket elkábítanak. Csábítanak vadvirágnak hazudott, latinai aljnövényzetből font – napnyugati aprópénzzel teleaggatott – koszorúikkal.

Hajjintsd jó messzire!

Le, le vele.

...Finomkodó íróinknak „debüt”-díj. Miközben a magyar szókincs nem ismer ilyen szót. Csabai tót barátaim és aradi oláh testvéreim is csak akkor élnek vele, ha túlképzettek.

*Janicsárföldi nyelvelések. Kupa open. Nyelvkiakadásban. ...
nyitva az OPEN.*

Fut Sal

Fut, ha nem áll.

– Fut Sal!

– Gyuri?

– Nem, Matyi.

Matyi bácsi.

– Miért?

– Kergeti az asszony. Elitta a kosztpénzt.

Szegény Sal Matyiné! Csak a gond és probléma.

Avagy mondhatni: probléma egy se, gond annál több.

Matyi meg, ahelyett, hogy futkos, inkább...

Beállhatna a teremfoci bajnokságba. Ott is láthatná: futsal. Hallani nem hallaná – ahhoz az kell, hogy az asszony kergesse és a szomszédok érdeklődjenek egymástól, „Miért fut Sal?!”, mert megszállóink (és a megszállóinkat kiszolgálók, meg az azoknak behódoló) nyelvén ejtvén a „futsal” másképpen hangzik –, de leírva valóban így van. Hogy megtévessze a szegény magyar ember fiát.

Lányát.

Mindkettőt.

De miért magyarkodunk? Nem mindegy, hogy ki fia, borja? Fia, avagy lánya. Iafia, „magyar ember...”. Mért, van olyan? Még.

Ha nem, hát nem.

Fut Sal.

– Sal doktort ismered?

Nem. Miért? Gyuláról?

– Egyszer összeakasztottam vele a bajszom.

Akkor még a bajusz is. „Bajusz”, „bajzosok” – nem túl sok ez egy kicsit?

A „tengelyt akasztani” már nem is elég neki.

Futsal.

– Selypíteni teszik? „Fucsal”?

Selypítünk, selypítünk, a temetők meg dohosak?!

Történész a koma, ezért tudja, hogy valaha a „cs”-t „ts”-sel is papírra rótták (fába, netán kőbe, ajvé, csontba, sőt, szaruba vésték, mi több, kiégetendő sárba írták). Avagy mindössze jól érettségizett és még mindig emlékszik ilyen apróságokra.

Szentséges Ég.

Miért nem magyarul tetszenek mondani? Teremfo-
ci ötven éve is volt, öregapám mégsem „futsal”-ozott...
Ahogy ma mi sem. Sőt.

Ennek olyan fuccs szaga van.

Szaga az illatnak a futsalban. E XXI. századi bűzben.

Mert – nyilván – befuccsoltak.

– Attól ilyen bűdös?

Csapjuk be őket?

Csapjuk!

Akkor:

– Sal fut!

...Évvel kezdjétek valamit, nagy okosok!

Arról nem beszélve, hogy nem csak ánglus nyelv van a világon! Sőt, felénk, Zarándban gyakoribb a román. S hát a szomszéd mit nem ért, ha te a „fut” szót kiejted?! Elég csúnyát jelent. Ne is említsük. És hogy „fut Sal”? Sal mit nem mível a... Azzal, nem mással. Némi rossz oláhsággal. De hogy érti, bizonyítja, nyomban pofán vág.

Vaczak lapok

Magyarországon a magyaroknak magyar nyelven írt lap Magyarhonban élő magyar nyelvű megrendelőjeként egy késő őszi szombat koradélután fölhívtam a napilapban megadott számot („A lapterjesztés telefon- /magyarán távrecsegő-/száma:...”). Kicsöng a hívott távrecsegő csöngője, mígnem egy hang megszólal: németül. Nyilván mondja, mi a helyzet. Mi meg bámulunk.

Magyarországon, magyar napilapot magyar olvasóknak nyilván nem a belga-kongói nyelvek egyikén terjesztő lapterjesztő nem ért a célközönség nyelvén! Mi a szösz. Az eladó a vevőén (a vevő honában).

Tetszenek tudni, nem kell hozzá szélsőségesnek lenni, hogy az jusson az eszünkbe: a gyarmatosító nem ért a bennszülött nyelvén! Vagy ha ért, nem erőlteti meg magát. Minek? Ki kéri tőle számon? Úgy beszél, ahogy tud. Ahogy akar. Krisztus urunk 2012. esztendejében, a 2010-es „fülkeforradalom” III. évében mi nem nyilvánvaló? Mi, mi.

Ha egy magát jobboldali, keresztény, nemzeti szelleműnek jegyző kormányzat idején így viselkedhet a vendégtőke – ne mondjunk „idegen” tőkét, mert megszólhatnak érte (tetszenek tudni, „Az idegen: szép”, ez pedig különösen) –, mit tenne velünk (tesz, ha megint rá kerül a sor) a baloldali, liberális, világpolgár ihletettséggű vircsaft.

Szól hozzád a géphang, mihozzánk nem a mi hangunkon idehaza.

Azt tetszenek mondani, hogy a tőkét csakis a haszon érdekli! Mi ebben a haszon? Abban, hogy nem tudom, mit akar mondani. Az eladó a vevőnek.

Persze, mert azt hiszi, valami nem tetszik az áruját illetően. Ebben igaza van!

Hogy semmi közöm a lapjához, más kérdés. De nem kaptam meg a lapot, amire az apróhirdetése miatt van szükségem, nem világmagyarázataira. Reggel várom, délelőtt várom, délután már kagylót ragadok. Nicht, nein, kein...

Mondd, marha magyar! – tán erre gondol a géphangot beiktató külhoni üzletember, mert a német nyelvű tájékoztató mondatot mi nem követi: hang, ami arra szokott utalni, hogy most akkor jöhet az üzenet.

Jött.

El lehet képzelni, mit nem mondott ismerősünk a géphangnak az adott pillanatban. Csikós öregapja – netán ökörhajcsár dédapja, sőt, csürhész ükapja – is elismerően bólintana.

Pedig föltehetőleg semmi mást nem mondott a dajcs a tokos nyelvén a svábjának (poroszáznak, bajorjának, pomeránjának, szászának, elszászijának, lotharingiaijának...) – nekünk nem, mert mi nem vettük a lapot –, hogy hétköznap tesszen keresni!

Igaza van. Igazuk azoknak, akik. Hogy ne mondjuk.

Vacszak helyzet! Ha nem tudsz szülőföldeden az országot és népét – eszerint – teljességgel semmibe vevő új urak nyelvén.

Itt a német, ott a francia, amott a koreai, erre az angol, amerikai, távolabb spanyol, olasz, izraeli, ne adj Isten orosz...

Igazán jó dolgunk van! Egyre jobb lesz. Bábel hozzánk képest kutyamicsodája lesz pár évtized múltán.

Magyarul, fiúk, magyarul! Vagy fogalmazzunk kevésbé bántóan: a vevők nyelvén! (Miska, Miska; lassan kész üzletember leszel...) (Hogy a janicsárja le-nyelvnácizzon.)

„Vevő”. Kis hülye. Mit nem gondolsz. Darab ideig még.

Magyar nyelvű nem magyar lap ez. Magyar nyelvű tollforgatók által írt idegen szellemű sajtó. A janicsár nyelvszemlélet végeredménye. Korán elárultatok magatokat!

Ám hogy észbe kapnánk, kizárt. Fizetünk nekik továbbra is; hogy legyen mit hazacipelniük. Tolniuk a talicskán. Sírván sírván, hogy mindenki őket akarja kizsebelni, hasznukat lefölnözni, hogy ők milyen elesettek! Hozzánk képest különösen.

Kettő disznó

Hány disznót vágatok?!

Kettőt.

Két disznót?

Igen, kettőt.

De nem kettő disznót...

Mert mit nem hall az ember a labdarúgó Európa-bajnokságot közvetítő képládából kiszólni az újmagyar sporttudósítónak köszönhetően a kies Kis-Oroszországból, Kis- és Nagy-Lengyelországból? Hogy Galíciáról – Lemberg nevű Ilyvórol –, tengeremllyéki Danckáról (hajaj...) ne is beszéljünk.

Kettő gól.

Kettő gólt rúgott?

Kettő gólt.

Nem azt mondja a tornatanár végzettségű, nagymenő-beállítottságú riporter, hogy két gólt. Nem. Csakis kettő gólról tud.

Honnan tudná, hogy kell magyarul mondani? Ha egyszer lassan az óvodában is az efféle anyanyelvtudási szinten állók okítják szép magyar beszédre a gyermekeinket. A jövőendő magyarságát.

Kettő ember.

Kettő, vagy sem.

Kettő gól... És ismétli, abba nem hagyná, észre nem venné. Mert senki sem szól rá. Ilyen-olyan sajtódíjas – igencsak futtatott – sajtómunkás a hangos-képes „sajtó”-ból (műveltebb nyelveken élők, műveltebb nyelvet használók médiának ejtik ugyanezt).

Kettő disznó... Kettő marha. Kettő gól. Kettő. Két ökor.

Mint amikor hátra-szaltóra okítja a magyartanár a tornateremben a testnevelésórán a diákokat...

Kéztörés lesz a nóta vége, meglásd!

Nyelvrontás, a javából.

Miért ne? Ha egyszer manapság „demokrácia” van! Mindenki azt mond, úgy beszél, azt ugat, amit csak akar. Kinek mi köze hozzá?

Kinek, kinek.

Szegényre rászólni... Még elmegy az önbizalma.

Mondhatni: abból lehetne kevesebb is.

Mert az aztán van neki!

Kettő meg kettő az két kisbaba!... Mármint két pár nászútját követően az ántivilágban.

Két kettes.

...Hogy őrizze valamit abból, amik vagyunk. Gyönyörűségesen változatos, mindennél gazdagabb anyanyelvünket.

Azt mondják, azért jó, ha két helyett kettőt mondunk, hogy ne lehessen hétnek hallani. Mire föl a sporttudósítója mit nem ad nyomtatott sajtójában a cikkének: „Kettő szakágban versengtek a fiatalok”.

Hogyne, kettőben, de két sportágban.

(2013-ban Fejtől s lábtól – Kettő orvos Erdélyben címmel jelent meg a kolozsvári–pestbudai egyetemi tanár, bal-liberális hírlapíró regénye, melyet két év után Márai-díjjal jutalmazott „nemzeti hagyományainkhoz foggal-körömmel ragaszkodó” kormányunk szakértő csapata. Mintha a változatlanul székelyföldi Farkas Árpádot tüntette volna ki a 2018-ig elmaradt Kossuth-díjjal a liberóball ügynökség.) (Ők?... Majd ha bolondok lettek volna!)

És ha nem jelent semmit?...

Na, ez a legjobb. Mert, ugye, ha nem, hát nem!

1 szó náluk 100-at jelenthet. Már mint az angoloknál. Nálunk 1 jelentéshez 100 szó. Példának okáért a park. Mint maga a semmi. Mert természetesen nem liget értelemben. A kert, mint park egyre kevésbé.

Azt írja az újság, a győri mérkőzés az „ETO park”-ban volt. Az ETO-pályán? Netán a stadionjukban? Nem, a parkjukban. Mely park annyit tesz, hogy... (...mint...) Mit is.

Liget – ha füves, fás, árnyas az illető (hely). Van, hol a mocsaras helynek is a park megnevezés jár, mert adunk

magunkra! Mi ne adnánk? Minek nézel te minket. A „liget”... olyan öreguras. Hogyne, mert magyar. Magyarkodni meg, ugye, minek? Amikor angolkodni... jobban megéri. Mire föl a (falusias) kert is lehet „park”; annak, aki nem tud a mi nyelvünkön.

Ipartelep, netán egyszerűen csak telep, ami ezeknek a hölgyeknek és uraknak ipari park... Már csak azért is, mert parknak neveztetik újabban a lakóház, avagy lakóház-as telep... A szélerőmű! Leálló(hely) – ahová leteheted a kocsid.

Azaz a park, mint maga a semmi. Merthogy azt jelenti: bármit jelenthet. Ahhoz képest. Abban a pillanatban, abban a szövegkörnyezetben. Amilyen az egész ánglus nyelv – állítják, akik ismerik. Ezt is (a miénket), meg amazt (amely reánk telepszik). (Ránk parkol – ja, ja, nagyon ja.) A csuda vigye el.

Majdnem hasonlóan nem jelent semmit a parti – mint party: fogadás, ne adj Isten szalonnasütés. De lehet jó – tehetős – házastárs(jelölt). Mármint a „jó parti”. Pedig, parti, uram bocsá’, a föcske...(a fűsti fecske meg a molnárföcske mellett a parti fecske). S parti a találka. Maros-parti... Naná, majd Balaton-parti! Hogy kiszorítson szép magyar szavakat. Kiszorítson annyi más jelentést.

Nekik régió, ami mifelénk csak járás, kistérség, városkörnyék, város és vidéke, körzet, szék, kapitányság, táj. Kistáj, nagytáj. Megye. Tartomány. Ország. Földrajzi táj, pl. Kárpát-medence. Földrész-darab: Közép-Európa. Több földrész – Eurázsia, euro-atlanti térség... Földrészek-köze – pl. csöndes-tengeri térség (Ázsia–Amerika–Ausztália...) Nem, ezeknek régió. A körzeti rádióadó újabban regionális... Hogy mire föl, ki tudja.

Hogy kiakadj projektjaiktól! Projektált projektum projektja a projekt I-ben. Kitűnő, így már valóban nem jelent semmit – megjöttünk, világállam! Világnyelv. Világ bolondjai egyesüljetekek. Ami mi más, mondjuk beruházás, terv, beruházási terv vagy épp elképzelés, vállalkozás, fejlesztés, leírt (rögzített) vágyalom... Sőt, föladat! Ugyanis mire nem kéri a tanár a diákjait a maga tanóráján: „Gyerekek, holnapra ezt a projektet kell megoldanotok!...” Magyarán mért mondaná, hisz akkor a nebulók sem felejteneék el magyarul. Brüsszel csak így fizet? Elvenni – elvinni – a pénzünket e nélkül is képes... a vadnyugati (meg a vadkeleti) rablótőke.

Az angol (és az amerikai-angol), mondják, kisebb szókinccsel bír, mint mi, ám az ánglus nyelv a sokjelentésű szavakat igen változatosan hasznosítja. Lehet! Mondjuk Shakespeare szintjén. S nem az alig-angolén. A számítógépnyelv-, vagy épp a konyhaangolén. A globál-ilyen-amilyan nyelven biztos nem. Pedig afelé tolnának bennünket. S nyomnak is.

Franchise. A világháló szerint „A franchise termékek/ szolgáltatások/technológia piacra juttatásának olyan rendszere, amely...” Ezzel szemben az egyik lap képláda-/tévé-/műsor kínálója 2012. Szent Mihály hava 7-én a 14. oldalon azt mondja, hogy az adott mozi „Egy francia franchise negyedik része sok tánccal és még több blőd dialógussal”. A végén jelzett bolondos párbeszédéről nem szólva itt nyilván valamiféle mozifajtáról lenne szó újságunknál.

Ejnye, bejnye! ...Bandába verődve seregnyi fölösleges, értelmetlen, nyelvünket rontó, értelmünket leépítő förmedvény. Szerencsétlen (nem csak nyelvi?) janicsárvilágunkban.

Desztináció, decire

Kérek két desztináló pálinkát!

Mit?

Desztinált; desztináció. Desztillál – nem, az mégsem.

Két decit, tisztán, ha úgy jobb.

Honnan vetted ezt a desztinnáltat? Csak nem a desztillált vízre gondolsz? Azt itt nem kapsz! Különben is káros, hallom.

Deci, újmódi nyelven, nem? Most hallottam a rádióban, a királyi Kossuthon. Csak tudják, mit beszélnek!?

Aztán hogy mondta a krapek a hangládában? – kérdez vissza csapláros a csapszékben a kármentő mélyén verve csapra a csapos hordónak valót.

Turisztikai izé desztilláció.

Desztináció – csuklik oda a harmadik fél (egészen pontosan másfél) liter (csapláros által enyhített szeszfokú?) vodkájánál tartó matektanár a sörpult mellől a sarokból.

Desztiná... micsoda?! Nem desztillál?

Nem, desztinál!

Csak be ne rosáljon!

Nem, nem fog. Aki ezt kitalálta, az már túl van rajta.

Turisztikai desztináció... Egyetemi szinten.

Uram, ne hagyj el.

Hely, ahol szállással, kirándulással, miegyéb kínálattal várnak, ahova elutazhatsz. Sőt, maga az utazás, a „vonal” (mint desztináció...)

Te a deszti... doktora vagy?

Csak kisdoktor. És még a régi világból való kisdoktor.
Ma azt is másképp hívják.

Ne mondd.

Hogy mit nem tanul az ember az italművekben!

Nekem te itt ne italművekezz, mert kiváglak, mint Jani szokta a cselédkönyvét!

Na, na, ne durvuljunk, ez nem kocsma! Itt deszti...

Desztillálnak.

Desztinálnak.

...duplacsavarral. Bele.

„TDM”. („Turisztikai” „Desztinációs” „Menedzsment”). Kisbetűvel nem is jó nekik. (Elmebaj.)

Szidod az anyámat?!

Mármint a vezetésük, mint.

Nehogy kimondd!! – repül a korszó füle pityókás tanárunk fejéhez.

Nna, ezt elrendeztük.

– Indul a repülőársaság milánói DESZtinációja! – harangozza be az erre illetékes szakember a hangládában a mulató koradélutáni csöndjébe piszkítva az utolsó szó első szótagjára téve a hangsúlyt.

Mije?... Már azt hittük, befejezték a süketelést. Ha nem, hát nem.

Mit lehet itt tenni!?

Netán milánói vonal, majlandi járat, Milano-i irányú akármicsoda. Bru.

Csuklani tetszik?

Ha.

Naná, majd Haha! Oda desztináljátok magatokat.

Jól van, jól; inkább csapassuk ki! Még két deci.

– Jönnek a Hévíz–Balaton Épor repülőtérre a csártergépek a német desztinációból is...

Charter, pajti, chartergép. (A volt amerikai elnökre – röptibe – tetszenek gondolni?)

Kommunikál a szomszédasszonnyal

„Kommunikál” – pl. nászúj javán. Meg aztán: hangot ad. Képpel utal valamire. Fényvillanás. Érintésre mozdulsz. Valamilyen módon jelt adsz. Akár testnyelven is. Ellenben, szerintük, „kommunikálsz”. Ahelyett, hogy pl. megsimogatsz szerelmed. Érti vagy sem az „üzenet”-et.

...Beszélget, tereferél, pletykálgodik? Vagy csak ránézett, az meg vissza? Oda, át. Megérinti? Ő meg pofon vágja? Máshová nyúl; ki tudja, a végén kilenc magyar hónapra a menyecske gyermekáldásnak néz elébe?

Érintkezik? Ejnye, no, és ha a másik férfiember? Akkor is, csak „kommunikáltak”. Ők igen, mi meg. Miközben csak. Jól mondod! Adtak a házastársi hűségnek! A lovak közé vágta! ...csapták a gyeplőt.

Azaz: a „kommunikál” szó semmit sem mond! Ha pedig bármit jelenthet, akkor minek használjuk? Ahelyett, hogy néven neveznénk a dolgokat.

Közöl vele valamit... így, úgy, valahogy! Nem csak szavakkal, más jelekkel is lehet. Kismama a babáját etette hogyne adna át ismeretet, persze hogy közöl vele annyi mindent! Az anyja hasában sem másként. Tudós kartársaitok szerint ez is „kommunikáció”!

Meg még mi nem? Ilyen alapon – végeredményben – minden az. A nyaklevestől a fejlevágásig, az öleléstől a le-

köpésig, a felelettől a mély hallgatásig... Minden, de minden!

Magyar nyelv és kommunikáció – olvasod tankönyv címlapján. Hogy ne érts semmit az egészből. Mert a tankönyv a beszélt és írott nyelvről szól, s mellékesen pár oldalon a közlés más jellegű eseteiről. Azaz közléstan, netán.

„Kommunikációs” vezetője a cégnek – nem sajtófőnöke? Hogyne, a „médiá” (azaz a hangos-képes és nyomtatott sajtó). (Csak Médeia meg ne hallja!) Maradjunk annyiban. „Ímélen kommunikál”. Ahelyett, hogy világhálón társalog, tart kapcsolatot, számítógépen (géppel, villanylevél, villámposta, villanyposta, drótposta révén) van az illetővel kapcsolatban... „Kommunikatív” valaki, pedig csak tárgyalóképes, társaságban érzi magát jól, ott találja föl magát a legjobban.

A „Nincs (személyes) kommunikáció köztük” helyett annyi lehetőség! „Szóba sē állnak egymással”; „Nagy ívben elkerülük egymást”; „Nincsenek beszélő viszonyban egymással”... De ezzel érthetővé válna, miről van szó! Nem a magyartalan összevissza beszéd, zavarosság, félreérthetőség, így is, úgy is vehető szellemiség.

„Lekommunikáltam...” – ezzel, azzal, ki tudja, mivel, kiért. Az általános iskolában tanulják a gyerekek, a tankönyvírók kötelezik e nyelv használatára a kisdíákokat! Hogy a csudába beszélne később más nyelven. Pedig ez, biza, gyermekeink, ifjúságunk megrontása! Honnan tet-szenének tudni: ha elvész a nyelv sokszínűsége, árnyaltsága, gazdagsága, változatossága, mívessége, igényessége, vele vész maga a nyelv... „Posztmodern” és „balliberális”, no meg „újkonzervatív” hazudozókat miért érdekelné? Van nekik nyelvük. Azé, aki megfizeti. „Nyelv ez? Nem jobb

a míveltebb idegöny, mint bűzös édosanyanyelvetök?” A bennszülöttké, amely nem haladt a korral?! Előbb-utóbb tilos lész anyánk nyelve. Konyhanyelv, míveletlen, parlagi nyelv, nem képes kifejezni a gondolatainkat... Ami gondolat abban, csakis ánglusul, jenkiül.

...Mire föl mit nem hallasz a hangláda bemondójának köszönhetően: nem mindegy, hogy a fogathajtó miként „kommunikál a lovaival”. Istenem, atyám, mire nem jönnek rá... Szóval hogy a fogathajtó hangos szóval, ustoral, sziszegéssel-ciccegéssel-hóóózással, hóha-kurjantással, hijjnyézéssel, füttyögéssel, egyikre pattanva sarkával, térdével, sarkantyújával, tenyerével, gyeplővel, korbáccsal, amivel bírja! Irányítja, vezeti, hajtja marhája a lovat... Ha meg nyert, s ne adj Isten fogathajtás előtt megitta a maga pálinkaadagját, nyeríteni nem kezd – „kommunikációba” vágta magát.

Menedzser, magyarán hajcsár

A müncheni Életünk című katolikus folyóirat szerzője állítja, a menedzser – szemben a vezetővel – a tulajdonos által nyakunkba ültetett hajcsár.

A szerző arról számol be, hogy Németországban mind nagyobb szakadék tátong a szegények és a gazdagok közt. A magánkézben lévő vagyon felét a népesség tizede birto kolja, a szegényeké pedig e magántulajdon 1– azaz egy – százaléka. S a különbség nő, az igazágtalanság fokozódik. A tőke azt tesz, amit akar, a munka pedig még az érdekvédelemre is képtelen. Nem kis részben azért, mert az alkalmazottak legfőlső – menedzsmentnek kinevezett – rétege

az őket székükbe ültető tőke érdekeit védi... A munkát e magasan képzett szakemberek szervezik meg. „Az egészért felelős a menedzser: neki kell engedelmeskedni. A menedzsert nem azok jelölik ki, akik az irányításával dolgoznak, tehát nem a Munka, hanem a tulajdonosok, a részvényesek, vagyis a Tőke! A Tőke fölényben van a Munkával szemben – nincs szüksége a megegyezésre. Munka és Tőke egy kézben van. A Tőke adja a pénzt, állítja össze a munkaközösséget, nevezi ki a hajcsárt!...”

Régi történet. Csak míg Lenin elvtársatok száz muszka esztendeje arról szólott volt, hogy az imperializmus a kapitalizmus legfőbb foka, dédunokái, amikor a globalizmusról, mint a kapitalizmus legmagasabb kifejlődéséről gagyarásznak, felejtik a tanulságot. Mármost hogy újabb száz év múlva nyilván megint jön majd valami. Arról nem is beszélve, hogy „menedzsment menedzsere menedzseli a menedzselni valót”... Ahelyett, hogy magyarul tetszene mondani. (Olyan ez, mint amikor Antoinette kisasszony – valahol Mandzsúriában – azt nem mondja: – Megízélte az ízével az izét az ízében. Az ízé tudja, hány órakor, izé, percben. Izé.) (Ne ízetlenkedjünk, hallja, koma, ne és ne!)

Pedig csak a bableves behabarájáról szólott volna volt, pontban akkor, nem máskor. A menedzs zsúrján a teadélutánon. (Hogy a Tőkét és a Munkát ne is emlegessük.)

Hallja, ez azért mégis csak sok!

Sokk. Sakk! Csak mattot kapnának már végre. Sakk és matt. Puff neki! Az kellene nekik, nem egy jó kupán verés. ...Menedzsziában! „Tőke”, „Munka”... „Elvtársak”, „urak” s más kutyaütők. Rablás, rablók, hajcsárok... Miért nem így tetszenek mondani?

– Miért, miért! Mert úgy mindenki értené. Nem kéne hozzá közgazdász- (miegyéb-) doktori oklevél.

Kapára, kaszára akkor sem kapna.

„Kapa”, „kasza”... Hol élsz te.

A hírügynökség 2000 táján tervezi: minél több alkalmazottja, munkatársa kapjon igazgató címet! Hogy igazgatóként komolyabban vegyék az üzletfelek. (Azaz hogy mindannyian legyünk igazgatók – „azaz” menedzserek.) Mert hogy a menedzservilág küszöbén, e jelek szerint, az „igazgató” járta.

– Igazgató: mindenki! – szólott vala 2004-ben az MTI elnöke, amikor rákérdeztek az oktondi szakszervezetiek, avagy egyéb érdekvédők: – Minek annyi igazgató, amikor egyre kevesebben vagyunk a Cégnél?!

Való, amikor 1979-ben beálltunk közéjük, másfél ezren voltunk, mire 2004-ben minket is „leépítettek” (sőt, egyenesen „csoportosan”), s már csak négyszázan voltunk, hogy abból is menesszenek százat. (Ha magad kivonod, kilencvenkilencet.) Hogy mire föl kapásból megadja a (szcientista?) választ (szcientológia = érdekhit, a PénzIstenHit alágazata):

– Egy igazgatóval könnyebben szóba állnak, tárgyalás-kor jobban képviselheti a Céget! Nem vitás, ha igazgatóval fogsz kezét, másképp állsz neki a megbeszélésnek, hisz úgy tűnhet, döntésképes illető vagy.

...Hogy aztán elárulják maguk: managert írjanak. Sőt, példának okáért – magyar lapban, magyar olvasónak, állítólag magyar szerző – „operations manager”-ről tesszen hadoválni. Szűzanyám, ne hagyj el! (Őket már rég faképnél hagyta?)

Magyar műcím nem magyarul

– Azt írja a műsorújság, hogy magyar mozi.

Hogy mitől, tán ők sem tudják. Mi legalábbis – a címből semmiképp – nem. Ha nem, hát nem. Kapcsold ki. Ennek annyi.

An de szpot – írván „On The Spot”, mint a képláda sorozata. Magyar szerzők magyar nyelvű mozija... Érdekes (lehet), de ha így szóltok hozzánk (hogy nem értünk belőle egy mukkot – sőt: kukkot – sem), nem vagyunk rátok kíváncsiak.

„Riporters” – látod a Hír nevű képernyő műsorán 2012. Szent Mihály hava javán. Semmi más, tudósítás, netán riport? Úgy hogy lenne érthető – az ánglusnak. Mi több, a jenkinnek. Ugyanott a(z interjú nevű) megszólaltatás neve „Hard talk”, mint műsorfolyam-cím? Oda ne micsináljunk. Ánglusul biztos, de a mi nyelvünkön... kéne megszólalni! „The Voice – Magyarország hangja” a képládjában. Mert az már csak ilyen; olyan egy Magyarország? T(h)e, ne is mondd, Voice. Ímé?

„Frizbi”... (/rögbi?/ valakivel) – az egyik csatornában. Hogy milyen a műsor, nem tudom, mert ilyen mélyre nem szoktam merülni. Pedig lehet, hogy még érdekes is, amit lel az ember a csatornasötétben, -mélyben. „Frizbi”... Tudod, mit jelent? A 15 millióból hányan értik? Frizbi – akkor inkább miért nem Trotyli...(Matyikával)? Tribli... (valakivel). Kurbli...(Józsi-mód). Hogy legalább gyanítsunk valamit. Mindent nem, de. Valami kicsikét. Picit! Icurka-picurkát.

Olvasnám az MNO-n, mi a teendő! Nem tudni, hova kerültem. Idehaza vagyok, vagy már idegenben? Itthon is külföldön. Odahaza... sehol. Hol nem a te nyelveden beszélnek, hogy lenne a hazád?

„Retró kabaré”... Retrográd, a kutya csípje meg.

A királyi hangláda (és királyi képernyő) élen jár abban, hogy a pesti aszfalt selyemfiúinak tolvajnyelvét ránk erőltessék. Ritka randa – lassan már makaróni-nyelvnek sem nevezhető – újmagyarul szóljanak hozzád... már a címeikkel! ...„Trendidő”? Rend, netán rongyázás – a magyarnak magyarul (francúznan francúzul...) – helyett.

Fura mód a kutyaütők nyafognak a leginkább. Pl. mi más, Trendi-idő szerint számítják a dolgokat. Mi is a trend... Az újmódi ruhaviselet? (Ha rajtuk múlik, Szakács Józsit rövidesen Séf Juszufnak, majd, mert akkor már mindegy, minek a magyarkodás, ne adj Isten ejrópajiasan a vezetéknevünket hátra csapva Josef Sef leszünk hirtelen kelleetlen.)

Rajtatok szárad, lelkeim! Rétegnyelvnek sem nevezhető írhatnám – és semmit érő – nyelv tolakszik a miénk helyére.

Mire föl, már megint: „Szimfonik Live 2.0”. Nem vicc. Mármint magyar zenekar megnevezése. Ha jól vettük. Vetted?! ...mint „MR Szimfonikusok”? Nem mondom, a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara helyett. Úgy értenők. Így ha szájba csókol a legszebb trombitás leány, sem. (Nna, azért ha a...)

Rajzmozgókép készül „Besence open” címen! Magyar rajzmozi, magyar gyermekeknek; animációról gagyogván gagyognak róla a királyi hangládában. Gagy-gagy! Hogy a végén 2013-ban mit ne avassanak Pest-Budán: Budapest

Music Center neki a magyar neve. Hogy angolul hogy hívják, tán az indiánokat kéne megkérdezni. Tudós társaságunk nyelvészeit meg arról, vajh miért kapták a babékoszorút?

Mire föl mi nem ízetlenkedik alcímnyi műfajával az M1-es csatornában: Ridikül – Női ctalk-show... (Pedig sokan szeretik – nyilván nem ok nélkül. Ám hogy mitől lenne ctalk?) (Tán cipész volt a dédöregapja /-anyja/.) (... Akit katapultáltak?) (A ctalk, eredetileg, ánglusul; talk, szerintük magyarul, ám nekünk is ctalkot kínálsz?!) Talpaljatok arrébb egy házzal, haver! (Sajtalan) Sótlanjai a nagyvilágnak.

– És főleg, ne szidd az anyámat.

Az hiányzana! Tudom Isten.

Húsok ehetők

Kávék ihatók – hirdeti magát a kávé-zugkereskedő.

Borok kaphatók – mert nálunk osztán van piros, fehér, mi több, vörös, söt, piros, rózsaszín, azaz rozé (söt, siller) nevű – „Bor”, ami, magában, nem fejezi ki a lényegét! Hogy borok vannak nálunk, nem bor!

Gyermekek-osztálya – jó hogy nem „gyermekosztály”...

Üdítőket vehet – pepsi, popsi, mindenféle! Sok, több, hajaj.

Kelmék, minálunk! – söt, kelmékfestő a „kelmfestő”, mert nem egyet, sokat füst a koma...

Lovak kaphatók – jaj, Lovak versenye, mert csak több ló tud versengeni, egy hogy bírna... Fúj, „lóverseny”!

Kecskék legelője – mi több, kecskék pásztora, s nem „kecskepásztor”, mert hogy egész nyáját, nem egyet pásztorol...

Nyet, fiúk, nájn!

...Ahogy tetszik; egy szó, mint száz.

Megjötték az ikrek! – Mind a négyen (hatan)...? Mert hogy ha az „iker” jelenik meg, akkor ketten; netán ha hármas iker, hárman. Ám ha itt vannak az ikrek: mind a négyen, avagy hatan...

Zenék, azt mondja: zenék... „zene” (zeneszám) helyett. Királyi képláda, hangláda, komoly polgári vagy épp bulvárlap. Pl. okáért: „akit a hetvenes-nyolcvanas évek zenéi érdekelnek...” ...zenéje, ha érdekel (mert így ugyanazt jelenti, csak magyarul).

Valamikor meg kék tanulni magyarul. Tudjuk, nehéz, de egyszer meg kéne – köllene – kísérelni. Ha a bölcsőtől, óvodától–tanodától fogvást nem ment.

...Persze nem utolsó oka a tenger nyelvrontásnak mondjuk a nyomtatott sajtóban, hogy jó ideje – a lapok magánosítása óta? – (nesze, neked, Ejrópa!) egyre kevesebb az olvasószerkesztő. (Olvasószerkesztő? Egyáltalán a szerkesztő...) Minek kéne a német, az angol, a ki tudja milyen laptulajdonosnak... Ha ő nem tud helyesen magyarul, miért kellene tudnia a szerkesztőjének? Újdondásának... Olvasójának. Nem és nem.

„Helyes írás”! Minek az. Kinek? Mit nagyzolunk? Amikor ennek úgylis kaputt. (Hejes.)

Magyarul gondolkodni... Majd megvesz érte a külhoni tulaj.

– A kaput, fiam, a kaput tedd be magad után!

„Kapu”-t... Amikor, ugye, van nagykapu, kiskapu, kertkapu, oldalkapu, hátsó kapu... Azaz: kapuk! Ilyen, amolyan, semmilyen! Hogy a padlásajtóról ne is beszéljünk. Meg persze „kaput” (köpeny) is, hogyan – ám az nem kapu. Sem kicsi, sem nagy. Székelykapu különösképpen nem!

Nem? Nem. De nem ám.

„Kutyamenhely” – hogyan, nem egyé, soké, valóban a kutyáké...

„Macskaeledel” – mi az, hogy, macskák eledele(i).

„Kefekötő” – persze, egyenként köti a keféit, de amúgy köti halomba a keféket.

„Magyar nemzet”: a magyaroké, valamennyiünké. Ha engedni tetszenek még valameddig. „Valamicskét”. (Valamicskéket.)

... Egy szem „hús”-sal (húsnak nevezett bőr- avagy csontdarabbal) csak a XX. századi rémuralmak mészárszékein. Ma, jó, hogy: hússal tele! A hússok boltja a hússcarnok.

A zöldséges nemkülönben. Hol nem egy „zöldség”: többféle zöldség és gyümölcs sok-sok darabja (csomagja, adagja, zsákkal?) kínálja magát.

– Mi az, hogy „Fodrászüzlet”? Amikor most is hárman bodorítják, vágják, festik a hölgyek haját...

Hárman fodrászok. Sőt, három fodrász. Figarók szalonya! Hogy a búsba ne.

Slampos költők

„Slam poetry” – hirdetik magukat (egyelőre főként) pestbudai poetryk.

Ha jó értjük, fölolvassák a műveiket. Szabadon, ahogy tetszik. Ott, ahol. Ahol éri őket a szent pillanat!

Akkor miért nem ezt mondják? Hogy ércsük.

Ércsük?!

...Ha te ilyet mondasz, bunkó vagy, Mucsáról. Ellenben ő. (Mi több, ők!)

Slampos poetry. Művelt ember, aki már rég túl van a röghöz kötött anyanyelvén. Szabad, mint a madár!

Hess.

Rög, anya. Az hiányzana neked! Kész röhej.

Maradi vagy, haver! Elmaradtál pár rovással.

Na, ez az. Neked erről is a „rovás” jut eszedbe. Jó, hogy nem.

...Ám a te rovásodon... szülőanyád nyelvének elárulása áll.

Anyádé? Magadé.

Amihez mi közöd?!

Mi közünk.

Valóban, semmi.

Szegény poetryk! Akiknek mi közük példának okáért Petrovics Alekszanderhoz, aki még – mégiscsak magyarrá fordítva a dolgokat – költőnek hitte magát! Ki nem fog hiába lantja pöngetéséhez. De nem ám! Az Istennek sem. Nincs – nem volt – az a pénz!... Egészen (állítólag) (segesvári) Szibériáig.

Nem és nem.

Igen, igen.

Hogyne, ez az. Ami napnál világosabb.

Mert ami puszta homály. Értelmetlenség.

Hogy mondta jó Méliusz Péterünk? A megboldogult régmúltban. Akik népükhöz fordulnak, „ne bolondoskodjanak az idegen, értelem nélkül való szóval”. Ne, ne.

Mire föl (a helyzet fokozódik): „Open Reading”, adják tudtul nekünk. Szabad Fölolvasás.

Föl, Le.

– Szidod az anyámat, szidod az anyámat?!

Puff, egy nyakleves. (Ha egyszer beleszalad?!)

Open: nyitott. Reading: olvasás. Ám – mán hogy aszondi a zidegőnyelvű tájszótár – az open reading (szerintük, s nem szerintünk): „nyitott olvasási...” Mi a bakfitty?! Anyám, el ne hagyj.

Megint a semmi. Már a tekintetben, hogy ennek bármi köze volna (netán: lenne) a magyar nyelvhez. Magyar költőhöz; költőhöz, ki ezen a nyelven szól.

Mert ha másén, tessék! Ahhoz mi közünk?

Nekik?

Hogy ne is említsük: a Slam Poetryk a Slam Partin tömök tele mások fejét a magukéval. Ahelyett hogy szalonnasütés közben adnák elő tábortűz mellé való dalaikat. Kobozzal, szájmuzsikával kísérvén, vagy csak amúgy, szárazon. Szűz anyám, citerával kísérvén! (Tangóhermonikával, hárfával, balalajkával, zengő tamburával...)

Attól ments Isten.

... poetryk a pestbudai Poetry negyedből.

– Hogy ezek hogy haladnak?!

Ha rajtuk áll.

...Rajtunk alig.

Und & és ši

Avagy mitől vagy művelt ember. Mitől nem művelt valaki.

...Mitől, mitől! Például hogy magyarul mindent ki tudsz fejezni. Nem szorulsz mankóra.

Nem így a. Nem a (hol írástudatlan, hol hatdiplomás) félműveltek, akik összekeverik, habarják, rántják. Kutyulják!

Etika és erkölcs – szól hozzánk a világhírű tudós(né). Ez lenne előadása címe. Erkölcs és etika. Majdnem azt találtuk mondani, etikett. Mintha legközelebb arról értekezne, hogy Filozófia és bölcelet. Máskor Sztol és asztal. Szkrinya és szekrény. Fridzsider és hűtőszekrény. Und és &. End ši és.

Számítógépe, világhálós kapcsolata ugyan nincs a honi lakosság nem kis részének, ám közvitézeink az írott és hangos-képes sajtóban („médiá”-tokban) – a tiedben! – úgy tesznek, mintha mindannyiunkhoz szólnának. Online (közvetlen, nyomban), update (frissít), facebook (/világhálós hálózat), e-book (villanykönyv), iwiw (magyar /világhálós/ hálózat)..., vagy mi a rosseb. Mintha minden magyar értené, amit gagyog. (És, persze, ragyog.) (Mi mást tehetne, ezért kapja a fizetését.) Hogy az álladalmi fölhívások, pályázatok, vállalati hirdetések java ma már kizárólag számítógépen (világhálón) – szerintetek komputeren, interneten – lenne elérhető. A többiek... le vannak. Le. (...vannak... korunkban... ejtve.) (Azt mondja a számítógép-és világháló-használó, hogy ő „lájkol” /jelzi, hogy tetszik

neki/; hogy a szótár szerint az ánglus 'like' mi más lenne magyarul, mint 'mint'.) (Azaz: már megint: szó, mi semmit sem jelent. Csak egy kis csapatnak. Szektának. Klikknek.) („Klikk”...) (Klakk.) (Másoknak quess.)

Műveltség-é a kiválasztottaké? Ami nem valamennyi-
ünké, hanem csak a nemzet (alig) feléé. Hogy a csudába ne
lenne. Csak éppen nem a miénk.

Hogy megint a többi elé vágjanak. Mert ezt a nyelvet
csak ők értik, ők, a választottak.

– Miért nem haladsz a korral?

Honnan tudná a koma, hogy ő maradt el pár vonással
– rovással. Attól a szellemtől, amely nem kirekeszt, hanem
befogad.

A kiválasztottaké, a keveseké, a félművelt idegenmaj-
molóké... mi más, mint kirekesztés. Épp az, ami ellen –
látszat szerint – harcolnak.

Más gúnyját magukra öltve – nem értik, miért gondol-
juk róluk, hogy nem közülünk valók. Más nyelven szólók
– hogy lennének a mieink. Más hagyományokért rajongók
– mi közünk hozzájuk.

...Hozzátok.

Majd ha közel hajoltok mihozzánk... S valamennyiünk
nyelvéen szóltok. (Öreg)Anyátokén, (öreg)apátokén...

Persze addig jó pár pályázatra még csak jelentkezni sem
tudunk. Hisz a fele magyarságnak se számítógépe, se vi-
lághálós lehetősége. Mert hogy lennének ökelméék velünk
– elmaradókkal, lemaradókkal, maradókkal – türelmesek?

Ám mi, velük szemben, legyünk azok. Mi már csak
olyanok vagyunk.

And & stb.

Mert ha nem... (Szorulunk.)

Literatúra és irodalom; pszichiátria, magyarán elme(-gyógyászat).

...Hogy alföldi testvéreim helyre tegyék a dolgokat: facebook helyett faszbukot mondanak. Hogy (csúnyának csúnya, de) legyen neki – valami kicsike – értelme.

Képesség, brüsszeliül kompetencia

...vagy mi a csuda!

Megkezdődik az év végi kompetenciamérés az iskolákban. Mert hogy mérik a gyerekek – mi több, a tanulók – képességét (a bemondó szerint a képességeit). Azaz: semmi más: képességmérés! Mint ahogy eddig – korábban (nemrég) – még mondták. Csak hát ugye a művelt ember... Miért mondaná egyértelmű magyar szóval? Miért, minek. Nyilván mert azt hiszi, úgy nem elég művelt. (A rádió hangládása egy alkalommal elbizonytalanodik, komi-, kopend-, nem tudja, hogy kezdje. Ja, kompetenc.) (Mint a kampec.) (...Dolóresz!)

– Gyerekek, készítsetek prodzsektet József Attila szerelmi költészetéről! – hangzik (hangozhat, mert mit lehet tenni, a főhatóságok főszakértőinek a főjövoltából ez járja, szinte ez a főhivatalos!) magyartanárunk szájából.

Hogyne. Nem fogalmazást avagy dolgozatot, nem. Projektet. (Pro-dzsekt, értem?!)(Ércsük.) (Mért köllene értenem?) (Na, ja!)

Szegény tanár mit tegyen, ha egyszer neki is így írják elő. Írják le. Magyarazzák. Lökik elé. A nála okosabbak. (Már hogy akik nálánál sokkalta okosabbnak tartják – vélik – /remélik/) magukat.) Ez a menő. A haladó. A modern.

Sok kis nyavalygó maradi! Nem haladtok a korrallal, nem!
Az Istennek sem.

A képességet a jó brüsszeli (mik, ha nem:) bürokrata-
ták (tisztviselők sat.) nevezik a maguk semleges – szinte
önbeporzó – nyelvükön kompetenciának. S ha ők így, mi
miért másképpen? Még lenacionalistáznak bennünket! Az
hiányzik, nem egy üvegestót-szerű...

– Naci!

Az, hogya.

Hogy nem vagyunk egyedül eme (kurtai) csudálkozás-
sunkban – sopánkodásunkban, eme újmódi újmagyar nyelv-
vet alkotókat helybenhagyni kész hangulatunkban –, Jan-
kovics Marcell minapi Magyar Nemzet-beli megjegyzése
bizonyítja. A jeles művész mit nem mond: gyermekeinket
a ma tanodájában nem arra nevelik, hogy képzeletükkel
ragadják meg a világot, mert „Nekik már kompetenciá-
juk van”. Az úgynevezett Nemzeti Alaptanterv (a 2010-es
években is), átvéve a brüsszeli fogalmakat, végig kompe-
tenciáról gügyög, nem tudván arról, hogy van rá magyar
szó. Mi más: képesség. (Mármint a brüsszeli nyelvi kompe-
tencia.) Aminek a gyöke a kép. Amiből jöhet a képzelet...

Képesség persze kell hozzá. Ahhoz, hogy szépen, tisztán,
érthetően szóljunk (írjunk). Az anyanyelvünkön. Ne-
tán képszerűen. Képzeletünket fejlesztvén.

Ám akinek nincs, minek erőlködik?

Rájuk férne pár év (önkéntes) „kényszermunka” magya-
rul még értő magyarok közt.

Nyelvrontás az oskolában. (Tanodánkban.)

Mondottuk volt: projektet készített az elemibe (I-IV-
be) járó kisdiákkal a tanító... Bármelyik tantárgyból meg-
teheti! Nem föladatot ad, házit, nem. Projektkészítésre

készletti. Kötelezi. Hogy szokja a felnőtt világot! A fölnőt-
tekét. A janicsárrá válás szép út-ján járva. Azon indítja el.
Nehogy már azt higgye, hogy magyarul bármi megfogal-
mazható! Kifejezhető magyar szóval... akármi!

Rongálja nyelvünket... lassan az óvodában. Kisdede-
inket kényszerítve... nyelvi agyalágyulásra. Hogy hazaha-
gyásra, anyanyelve sutba hajintására, nem szólva!

Megáll az ész. A (projektmentes, kompetenstenített)
maradék. Amit még nem tetszettek elkábítani. Kivonni a
forgalomból. Kimetszvéen a javát.

„Projekt”-ba téve – pelenka helyett – a bölcsödében a
kisdedünk. Ott kezdik a nyelvrontást? Ha rájuk nem bo-
rítjuk... a bilit.

Nyilván a szaktárgyi szakbarbárságok mellett...

Ha egyszer labanc a menő! Labanc? Pecsovics. Mi több,
(nyelvi) jancsár.

A fövenytől a bicsig, meg vissza

A sok rossz után végre egy jó hír: Fűzfőn a Fövenyfürdő
Fövenyfürdő maradt – minden (Fövenystrand) igyekezet
ellenére! (Volt tavaly, mert aztán mégis Fövenystrand lett
a neve.)

Fölújították jó pénzen (százmillióért), s igen jól fest!
Csinos épületek, rendezett a fürdő minden tekintetben. És
a neve... Mert a nevét a sajtó – írván, mondván (írott sajtó,
hangos-képes sajtó) – csak és kizárólag (évek óta) Föveny-
strandnak (Föveny strandnak) nevezi. Strandnak a fürdőt.

Ők tudják, miért.

Kerül, hol a fürdő nem hogy nem fürdő (feredő, fürdő...), még csak strand, bics, plázs sem, csakis park... Nektek, s nem nekünk.

Mert az ő nyelvük... ez? A strandé? Azoké, akik strandnak (der, tehát fiú Strandnak) –, rosszabb esetben egyenesen das (azaz semleges) Strandbadnak – hívják a mi fürdőnket is?

Valaha fővenyfürdőnek nevezték a balatoni fürdőhelyeket. Pusztán azért, mert a Tó fővenyes partját – fővenypartját, tehát ahol a víz szabadon árad a partra, ahol kirakja-le rakja a maga hordalékát – építették ki fürdőnek. Fürdőnek, tehát ahol az emberek megmártózhatnak a vízben... Persze, fürdenek egyet! A fürdőhelyen.

Milyen érdekes a magyar nyelv. Fürdő, mert ott fürdünk. Nem jó?! Sőt, van ahol fürdő, feredő...

Különös nyelv a miénk! Éppen azt jelenti, amit jelent. Nem mást.

Mert a strand... mit jelent is? Már a mi nyelvünkön. Nem a németén, aki a strand. Der? Die? Das! (Mondottuk volt...)

Passz. (Már ha nem tudod; s miért kellene? Legalábbis kötelezően. Helyünkbe furakodván.)

Főveny volt valaha a tópart jó része. Már ahol a víz kifutott a partra – ne adj Isten az apadásnak. Mert ahol nádas kerítette a Magyar tengert, nyilván alig alakul ki főveny. Ám ahol igen, oda homokot, kagylóhéjat, vízínövényt, odatévedt halat, miegyéb holt és élő dolgot, tavi hulladékot hord, s hagy ott, rak le. S csak mossa, mosogatja, míg nem eszményi fürdőhellyé nem varázsolja... Déli parton, északon.

Föveny, persze, rég volt-nincs! Hogy legyen helyette falként a Tóra meredő, a víz fölé emelt partvédő kő, beton. Hogy – azt mondják, ezzel – holttá varázsolják tavunkat. Betonteknővé, kőlavórrá. Mert míg élt a Balaton...

Él, amennyire engedjük, ma is. Akár a megnevezéseit illetően is. Mily jól megvoltunk a fövenyfürdő megnevezéssel! Szinte kivételként mára csak a fűzfői maradt meg. Hogy a sajtó és némely hivatal, no meg a nyegle (örök nájmódi újmagyar) köznyelv ne értse, mi a különbség fürdő, strand, plázs, bics között. Hogy – már bocsánat – meg kéne őrizni magunkat... Nem csak magunknak.

Annak, aminek az Öregisten teremtett bennünket. Hal-kan mondom, ne hallják meg azok, akiknek semmi közük hozzá: gyönyörű nyelvünket híven őrzőknek, a számunkra a világ legszebb nyelvének érzett kifejezőeszköz-tár kin-ceseit haszonnal forgatóknak. Abba pillanatonként boldogan fürdőzőknek.

Hogyne, nem sprachéban, language-ban strandolók-nak, beachezőknek.

(Hogy a dolognak vége ne szakadjon: lidós partról íro-gat a sajtó az egyik balatoni fövenyfürdő kapcsán – miért tudnák, hogy a lidó magyarul gyakorlatilag nem más, mint az általuk annyira gyűlölt „föveny”.)

(Fúj!) (Mert az idegen: szebb, mint a miénk? Az ott-honi?)

(Túlkeserves...)

(Túl, túl minden határon.)

(Túl-túl.)

(Túlontúl.)

Korszerű(-e a modern), avagy mégsem

Nem modern, aki... Nem használ idegen szavakat. Minél újabbakat. Mennél érthetlenebbeket. Többnél többet.

...

Music FM – ki tudja, mely országé? Aki kíváncsi rá, annak eláruljuk, a miénk. Lenne. Ha lehetne. De ilyen néven? Névvél.

Music Center – hallod. Mi fán terem? Állítólag pest-budai íz lesz (belőle). Hogy ha idekeveredik egy külföldi – mondhatni: (akár szép, akár rusnya, mindenképpen) idegen –, tudja, mi vár ottan reá?

Mitől modernebb az az ember, aki.

Mediátor, amikor mindössze (bíróági) közvetítőről lenne szó! Mert nekik a közvetítés mediáció. Mivel hogy a pörös felek közti közvetítés... magyarul... nem olyan... Túl egyszerű (nem olyan komplex) – mondja nem olyan egyszerű helyett a koma a hangládában (egyebütt) minékünk. Mert ugye.

Hozok egy kis popkornt! – mondja az angol moziszinész a magyar fordító szerint, aki nem tudja, hogy amivel az illető kedveskedni akar a másiknak, nem egyéb, mint pattogatott kukorica? Ízesítve, persze, de attól még az, ami.

Nem vagy elég modern! Nem vagy eléggé...

Mi is?

Miért ne lehetne popcorn?

Miért, miért.

Minek magyarul beszélni.

Minek, kinek.

Nem lenne egyszerűbb... nyelvet váltani?

Mily érdekes: egyik közemberünk – szó se róla, miniszterelnökünk – rendre szépen, érthetően, magyarul beszél, nem kever az előadásába (szónoklatába...) „világnyelvi” kifejezéseket. Pedig ő – ellentétben azokkal, akik a modernsége hivatkozva kotyvasztják egybe anyanyelvünket a másik anyanyelvével – nem egyszer angolul szólal meg a külföldi sajtótájékoztatókon. Akkor meg nyilván magyar szavakkal nem tűzdeli tele a beszédét. (Hogy néha ő is belefeledkezzék a szaktanácsadói által sem kifogásolt elitnyelvi – anglomán (jenkiúzü) – bugyutaságokba.)

Értem; ahhoz tudni kell. Nem is kicsit. (Nagyon.)

Hangvilla – hallod Veszprémben. Milyen más! Ezek tudnak magyarul! És még szellemesek is. Nem így nevezték el új, művelődési házként, hangversenyteremként, színházként, szórakozóhelyként egyaránt szolgáló csudaszép új belvárosi épületüket? Hangvilla...

Hogy mondta a legokosabb magyar emberek egyike, Teller Ede? Akinek az amerikai (!) társaságában a Nobel-díjas magyar természettudósok nyomban magyarra fordították a szót. Arra a nyelvre, amely nélkül, mondják, nem jutottak volna ahhoz a tudáshoz... Teller, mint előadta, tudományos sikereit annak köszönheti, hogy a magyar az anyanyelve, máskülönben „csak középszintű középiskolai tanár” lett volna belőle. Nyelvünk – szerinte is – önmagában gondolkodásfejlesztő eszköz. És: „Új jeles felfedezésem, miszerint egy nyelv van, s az a magyar.”

Nyilván túlzó, magyarkodó, nacionalista ő is (?).

Már azoknak, akiknek nyelvünk: átjáróház, semmi más. Nekünk sem az.

És nem is lesz.

Sportnyelvi agyalágyulások

Assziszt, azaz gólpaszsz(t adó labdarúgó) – segéderő a gólgyártásban. A képládabéli (tévés) közvetítő finomkodik ily módon: az illető focistának, kézilabdázónak, pólósnak „sok az asszisztja”... (Assziszt... csak nem a műtétnél? Hogy az operációról inkább ne beszéljünk.) Asszisz(t): gólpaszsz, gólelőkészítő – hány asszisztot adott a koma... (assziszem!)

Asszisztens: partjelző (hogy a főorvos úrét most felejtjük el.). Emberfőr – emberelőny... Bowling, nekik, amikor az nem más, mint teke... Gurítás! A gurítóval a bábukra. Tekék iránt. S hogy fedett pálya? Miért, a falusi focipálya avagy csapszék melletti kuglipályának általában nincsen teteje, oldala, zárt vége s eleje? Általában. Van. Bowling nélkül. Fényűzéstelen, való, de. Így jobban hangzik?

Judo, mondja, s nem cselgáncs! Judóverseny, mi több, judoka... Mármint a fiatal, netán gyermek cselgáncsozó. Japánban, nem nálunk. Nálunk:... A japánoknak japánul, a magyaroknak magyarul, nem? (Micsoda sovinizmus...)

A sportnyelv visszaidegenítése.

Nem is beszélve a különböző nemzeti bajnokságok idegen nyelven való „magyar” megnevezéséről! A (német) Bundes Ligában ez meg az; ahelyett, hogy német első osztályt emlegetne. Premier lig, vagy mi a csuda, nyilván angol első osztály... Football League, mint liga, osztály, első. Primera Division a hispánnak, de miért nekünk az övék? Seria A taljánul, de magyarul hogy lenne?! Ők NB I-et írnak, ejtenek, vagy lefordítják a magukéra? (Persze már mi sem...)

Floorball csapatbajnokság. Még csak magyarázattal sem szolgál a sportrovat, ki végre, mi végre, mire föl! Végül a világhálón valaki megmagyarázza: -vágás, -ütés, -fűzés, -dobás, -vetés, -hajítás?... Hogy így értsék: a jégkorongozáshoz hasonló, teremben űzött (jég- és korcsolyamentes) játék. Teremhoki, teremkorongozás. Majd kiderül: padlókorongról van szó... Padlókoki – mondá a magyar képrádió bemondója! Végre magyarul kísérli meg. S már megint: az angol floor szó egyszerre jelenthet emeletet, padlót, parkettát és padlózást... Hogy megint bizonyítsák, milyen gazdag nyelv az ánglus! A miénkkel ellentétben. Mert nálunk – ha még tetszenek rá emlékezni! – mindez megannyi külön szóval fejeződik ki.

Kár. Nem egyszerűbb egyetlen szóba foglalni mind a több millió jelentést? Csak egyszer balra, máskor jobbra emelintsük lábunkat, karunkat, mutatóujjunkat, sarkunkat, mellünket, nyelvünk hegyét, miegyebünket... több milliószor! Gazdagon.

Világos, mint a vakablak.

A dart, dartozás, dartozó... valamivel keményebb dió. Már mint magyarul mondani. Mert dobásról, célba hajításról lévén szó lehetne akár toll-, labda-, pici gerely-, dár-daparánydobás is... De hogy a valamiféle célba dobás biztos nem dart, az hétszentség! Majd: Dobja a nyilat – hallod a tévében. Hogyne, így is lehetne mondani: nyílhajítás...

Center... Melyikre tetszik gondolni? A csatárra, vagy pl. a nagyáruházra?

Carling világbajnokság... Mi a szösz! Pedig csak: korong előtt söprögető ügyeskedés.

Végre egy cikk, amelyben az idegen szó fölösleges ismételtetését egyszer csak megzavarja a magyar megfelelő... a

hódeszkások versenyéről szólván. Mert hogy a snowboardosok a honi sípályán siklanak kedvükre, mígnem egyszer csak a snó-micsoda hódeszka, a snó-micsodás meg hódeszkás lesz...

Ha más, hát legyen. Nekem nyolc.

Nekünk igen, de neki? Aki a szenior- (öregfiú-) (netán öreglány-) bajnokságban indul, hogy nem írogat (tiltakozásul a lapjának): „Nálunk Snow Day, az USA-ban meg biztosan így hívják: havas napok. Ugye?” (Hogyne, Amerikában így, magyarul.)

Ugyanaz a nagyizolás. Másnak mutatni magunk, mint amik vagyunk. Be kár!

Hogy tovább folytassák ugyanazok: a Szocsiból közvetítő korong helyett pakkal vágnak bennünket fejbe a hokisok helyett... (Pukkanna már ki a léggömbjük!)

Hangverseny, magyarul koncert?

A könyv – nekik – buch. (Nem a németeknek, ánglusoknak, nem. Nekünk, magyaroknak. Magyarul.) (Már akinek. Már akivel ezt meg lehet tenni.)

Nagyon értik! Én mondom, nagyon. Csűrni, csavarni. Még véletlen sem úgy, ahogy mi szoktuk. Ősi jogon. Azon az alapon, hogy nem japánok vagyunk. Nem hollandusok. Belgák pláne nem. Becsüljük őket, de még mennyire! De attól még nem leszünk... kongóiak, eszkimók. Pakisztániak.

Se, sem. Ez is, az sem.

Koncertezik, koncerttúrára mén. Hangversenyez, hangversenykörút helyett....

Koncertek – áll a műsorfüzetben. Nyilván megint hangverseny(sorozat). Nem tudnátok azok nyelvén írni, szólni, ide a fülünkbe húzni, akiknek szánjátok? Ha nem megy, miért nem kerestek más elfoglaltságot? Amihez értetek is.

Valamikor elkezdték, még drága jó római irányú papjaink? Kik a latinról igyekeztek velünk elhíttetni, hogy a mi nyelvünk. (S hogy nem a magyar a magyar nyelve.) (Azt mondják, a középkor bizonyos időszakában a parasztok nem kis része is értett deákul.) Mígnem a jó lutheránus és kálvinista lelkészeink helyre nem billentették – nemzeti nyelvű Szentírásukkal, nemzeti nyelvű hitszónoklataikkal-hitvitáikkal – a dolgot. Hogy aztán – mit lehet tenni, ilyen a világ, azaz a helyzet, mi több, a világirányzata az emberiségnek–emberségnek–emberiességnek – pápistáink is váltsanak. Mert tudton tudták, hogy különben vége az

általuk képviselt, római székhelyű világegyháznak. S nyelvükben legalábbis... megmagyarosodjanak. A XX. században jutván el az anyanyelvű istentisztelethez. (Jobb későn, mint semmikor.)

Legközelebb a török által elrabolt, moszlimmá nevelt, ám „eredeti” nyelvüket – hogyne, anyanyelvüket, a miénket – valamennyire megőrző janicsárok kötöttek belénk: miért nem a fél világot markukban tartó (a volt Bizáncból ránk terpeszkedő) nevelőszüleik nyelvét, műveltségét, hitét követjük? Mire föl labancaink közölték: akkor inkább a Mívelt Nyugat! Azaz Bécs. Tehát a habsburgi birodalom. Vagyis a német.

Olyan művelt, olyan ejrópai a latin!

Nem a latin, a német! Az az igazán.

Jó, hogy nem a török. Mert a török a rokonunk, ráadásul Európán túl Ázsia, Afrika egy része is a kezében. Világnyelv! Világbirodalom! Világnemzet.

Eszetek ment? Mikor itt a végtelen orosz pusztá nyelve!

A török azt hazudta, hogy ő nem török, ő annál több. Muzulmán.

A muszkája meg hogy ő maga a világgkommunizmus.

A dajcs is hogy. (S való, Hitler – a Habsburgok bukta után – majdnem összehozta a magáét.)

Azért a globalizmus mégiscsak más!

Mi másképp, angolul. Ánglus-amerikai – tisztára jenki – nyelven. És zenére. Táncra. Mozira. Dalra fakadván.

Jó, hogy nem magyarul.

Amikor Ejrópa – Amerika – valahol máshol van.

Sosem otthon.

Nektek, haver; nem nekünk.

Németh László egyszer azt álmodta, hogy „kimentek a németek, és nem jött be helyettük senki”. Ugyanez a nyelvet illetően is... szép kis álmom (lenne).

Mire föl a kis-Körös-parti Csabagyöngye nevű művelődési ház hátsó bejáratánál mi nem áll: „HANGVERSENTEREM / műszaki bejárat...”.

Nocsak, „a csabai tótok” még nem felejtettek el magyarul. Mi meg.

S nem koncertszála. Azért sem.

Sztárok, celebek és más kutyaütők

Róluk szólva de szeretnek így beszélni! Ők maguk ugyanilyen módon. Ilyetén.

Valószínűleg ők járnak a Showder Clubba. Sóderolni.

...sódert hinteni? Az útra? Építkezésnél... a helyére? Hogy mégiscsak legyen létének valami értelme, sőt! Nagyon is. Avagy: mellébeszélni?

Sóder. Ne sóderolj, koma!

Jó, a sóder az sóder. De hogy showder legyen... Még a maga körének sem.

Hogy is mondta áldott emlékű Páskándi Gézánk? Kör, avagy a műveltebb nyelveken szólók micsodáján szólva club. Netán klub. Mondom, a mi körünk helyett mondják (máig). (Nyilván holnapután is.)

Mondták, mondják, mondani fogják. Mondikálják.

Körbe magyar! Klubba. Club. Mint sóder-hely. Sóder egy világ, én nem mondom!

...Hogy a Showder Klub nevű képernyős műsor alcíme mi ne legyen: Stand-up műsor. Műfaji meghatározásként

is. Programm, komám, program! Stand-up program! ...akarom mondani programja az akármicsodának. Hogy semmi se szóljon a mi nyelvünkön. Janicsárék hadd örüljenek. (Árnyékszéki) Gazdáik még jobban.

A kérdés (kérdések kérdése): ki örül jobban? Ki csóválja erősebben a farkát a teste végén, közepén. Netán alul (elfele). Bele, bele ebbe a koromfekete világosságba.

Sztárok – újabban az eleje celeb – a ruhabemutató hölgyek és urak! A... hogy is hívjákok; ja, a modellek. Álhírlapírók, álművészek, áltudósok, álbemondók, álírók, ález-, álazok. Az egyik celebhangú sztárreménység hölgyike a celebgyáros JR1-en (Janicsár Rádió 1-en, egyenesen Budimpestről) az őszi verőn miről nem bájcseveg a celebillatú hangszóból a celebkívánó Nagyságos Józsgú Közönségnek:

– Sztrítesen, az új utcai viseletet mutatjuk be. Sztrítesen... Sztrítesen Perstbudán címmel kiadványunk is van, momentán promt most látható, hallható a kompjúter jóvoltából az interneten onláj.

Vele, online.

Te beadnád neki? Online. Ha online is megy.

Naná, majd kalbász!

Vastag, avagy vékony?

Mármint a csabai. Csípős; mi több, erős. És karnyi vastag!

Akár a kiadós.

Online. Online taccs.

Azt kísérelnéd meg! Nem csak úgy úlicásan a sztrádán keresztbe, átabotába a bulváron!

Úca, úca, iratosi úca...– gyűjtasz a régi nótádra. Hogy ők ezt honnét tudnák?!

Mért kéne nekik azt ismerniük?

Miért, miért; ennyi költői kérdést?! Belegebed az ember.

Úgyhogy kussoljunk. Sztrítesen. Bele a. Bele. Abba.

Rögtönözve! Vagy, ahogy ők mondják, stand up. (Up, up.) (Uff!)

Partiba vágják! – lassan már a városi köznyelv része. Ez még – úgy, ahogy – érthető. De az, hogy valaki parti-ra hivatalos... Mert „partit rendeznek”. S – ugye – lehet a parti nem más, mint fecske (tetszenek tán ismerni: parti főcske nevű madár a légben. (Folyó-, netán tó-, avagy csatorna-) Parti lehet a találka helye. Parti a sátorozás, avagy a napozás, hancúr így, amúgy. – Meghívunk szombat esti partinkra!

Celebet máshova? S nyugodtan megkérdezheted:

– Jó, jó, de a Séd-, a Feketeügy-, avagy a Körös-partira?

Magyar tengerünket nem említve! Hogy az újabban „szalonnapart(y)i”-nak is mondott szalonnasütekről ezúttal – természetesen – megfeledekezzünk. Mert ami sok, az pláne.

Újítunk, újítunk, a temetők meg üresek

Hogy miért nem jó a „rég”... (A „konzervatív”.) Már-mint hogy aminek van értelme. Jelentése. Amit ismerünk! Amiről tudjuk, ki, mi, mi fán terem!

„Tudásközpont”... Hogy oda ne rohanjunk. Mert hogy nem jó nekik a... könyvtár. Az akármi.

Honnét tudnák, hogy tudásközpont... bármi lehet?! Az adott valaminek a tudása oda sűrűsödik bele... Ne is

mondjuk, példának okáért a nyilvános ház is: minek nem a tudását nyújtja?! Mennyi mindenét! Te jó ég.

Ne is mondd.

Az árnyékszék, mint tudásközpont. Mert ha ott sem tudsz... Jöhet a beöntés. ...Hülyegyerekei a világnak.

Rendben, de nyilván pénzt is kapnak érte! Újításaiért. Hogy majd ők!

Ők, hogyne.

„A magánéletben sem konzervatív, nincs gyermeke, éppen válófélben van.”

Ki mondta, ki nem. Írta! Egy lapban a lap hírlapírója a tudósításában főszerepet alakító közéleti hölgyről.

Kénytelenek vagyunk leszögezni, hogy nőnemű lényről van szó, mert még félreérthetőek lennénk. Bár tán ez is nemi jellegű megjegyzés – azok szerint, akiknek a nők iránti férfiúi előzékenység (ne adj isten kézcsók) is a másik nemiségére való aljas célzás.

Ráadásul feminista (a nőt a nőért mozgalom tagja) az illető – mondom, nem férfiú, nem, nem. Mert még ha az volna...

Harminc körüli ifjúként – harmincas középkorúként – (úgy 30 éves, lassan az öregedéstől rettegő) hímnemű alakként szerzőnk mire nem gondol?! Ő biza bármennyire is ifjú titán, hőzöngő ifjonc a 90 évesekhez képest, egyelőre – továbbra is – marad... olyannak, akire azt mondják: konzervatív. Mert gyermeket nevel, s még gyermekeket szeretne, s hogy hagyná el imádott nőjét...

Majd ha bolond lesz!

– Maradi!

Persze hogy.

Ezeknek újítani? Majd ha fagy. Meg amit akartok! Ahol az egész: értelmezhetetlen.

Stand-up – stand-upos színész, humorista, előadóművész; ánglusul annyit tesz a stand-up, mint „tartósság”. Azaz magyarul nem jelent semmit. Valamit akarnak mondani, de nem tudják, mit.

Meg aztán hogy „werkfilm”... Tetszenek tudni, mire föl? Mármint hogy filmnapló...

Mindamellet pl. a Dicsalmi Hírlapban actionart jellegű alkotás – mint amelyik „a budai nulla kilométerkövet próbálja művészi kontextusba helyezni” (uo.). E magas – és magvas – művészet egyik díszpintye a lapcikk jellegét szemléltető képében érzékelhető: „arany WC-deszkás kompozíció” (mint mű). A „kaki, keretben” – netán „...ketracben” (ajaj, „...kennelben”) /szkennelve?!/ – ennek nyilván változata (...nyoma).

Rajzfilmről meg ökelméék már rég nem tudnak, nekik a rajzfilm egyszerűen animációs mozi... Jobb esetben.

Új, új. Régi, régi. Érthető, nem az. Új, maradi. Sírkert. Döggödör.

„Konzervatív”, netán újmódi. Sőt. Illata van a szagnak a bűzben. A budin, vagy hol.

A „konzervatív” napilap Kultúra (magyarán Műveltség) nevezetű oldalán mutatja magát cím és cikk gyanánt: „Jihlava: dokufilmekre brandet építeni”. Mondhatnók: konzervatív kultúra, életrevaló műveltség nélkül.

Heksön, a gyönyörű süllő

Mármint hogy szép, süllő!

Mit fogtál? Keszeg?

Nem, süllő!

Szép?

Szép, sütni való.

A hekk: tengeri süllő. A sön, mint schön, szép. Szóval. Mondottuk volt.

Ilyen finom kis címei vannak újabban a magyar moziknak (mozgóképeknek)! Meg – persze – hasonló címektől duzzad (túlerőben) a magyar képláda! Kereskedelmi – hagyján, ha így megy nekik, ez fizet, ez az üzlet! –, ám hogy a kincstári, mely állítólag közszolgálati, ugyanezt a szemetet terjessze.

„Szemét”; szóval idegenellenes vagy?!

Szóljunk Brüsszelnek! Két hét kóter! Annyit legalább kap. Magyar szilvalekvár helyett makaróniai marmeládon tartva.

Egy-egy idegen szó még majdnem jól fest, jól hangzik... a színmagyar közegben. De amikor már a magyar-nak álcázott színangol szövegben marad meg tüntetőleg egy-két maradék magyar szó... Úgy már szemétnek tetszik az egész.

Tiszteld vendégeidet! – már Vajk (mint István) megmondta. De ne tégy úgy, mintha nem is lennél magadnál.

Makaróniában.

Makaróni, makarónikus nyelv: a magyar mondatban túl sok idegen elem – szó, szóösszetétel, kifejezés, mondatrész (alárendelt mondat értelemben) – található.

Makaróni nyelv? Már-már. (Kész vígjáték!) Amikor ki tudja milyen nyelven megnevezett állítólagos magyar szó mellé más nyelv azonos jelentésű szavát illesztik. Mást ne mondjunk gyógykórházban mit nem látsz: „Tangentor – Unterwassermassage”... A többi hasonló jellegű tábláról derül csak ki, hogy az első szó a rendelő – kinzókamra? – megnevezése először magyarul, utána németül történik. Azaz – szerintük (kik szerint?) – a tangentor magyar szó lenne. Volna. Pedig dehogy. Ha a kutya sem érti – maga a személyzet sem nagyon, hiába érdeklődsz, hol lehet az a tangentor nevű szoba?... Doktorátus, altisztképző, ki tudja, micsoda... Nem és sehogy. Arról nem szólva, hogy az értelmével sincs senki tisztában. Leszámítva, aki kitalálta. Míg ki nem derül, hogy bekerülsz, belemerülsz.

–Víz alatt vízszaggal való masszázs.

Így már érthető. Vízkezelés. Vízmasszázs – hogy a vízkenésről, vízszaggazásról ne beszéljünk. Nyilvánvaló a német megnevezése is, mert az van neki. Az unter tán alatti, a wasser mi más lenne, víz, a massage meg nem nyilvánvaló, hogy kenés, dörzsölés, masszázs?.

Így együtt már akár makaróni nyelvi jelenség is lehetne. Ha lenne, de nem magyar makaróni. Valami más. Távoli. Idegen, tehát szép. Túlzottan szép. Több, mint rusnya. Szakbarbárság a köbön. A tizenkettediken!

Hogy lehetünk ilyen ökrök? Hogy engedjük az efféle nyelvrontást. Lélekrombolást.

Hambuci, hamburger helyett – ja, ez más. Da, da.

Pápay Sámuel írta jó kétszáz éve: „József Császár... mi nálunk is a' Német nyelvet tette országlóvá; s ennek annál könnyebb volt hazánkban lábra kapni, mivel Magyaraink, kivált a' felsőbb rendűek,... nagyobb alkalmatosságot nyerén az idegen édesebb íznek 's fényűzésnek megkedvelésére, idegen életmódot kezdtek követni, felhagytak a' hazai nyelvvel, s' az által mintegy ön magok is nyújtottak alkalmatosságot a' Német nyelv uralkodásának béhozatására... A' dolog meghökkentette a' Magyarokat, a' borzadás figyelmet ébreszt, a' figyelem megállította őket az idegenedés ösvényén, kezdettek visszatérni a' magyarság úttýára, becsületre kapott ismét a' hazai életmód, nyelv, öltözet...”

Bár már mi is borzadnánk!

A szép idegen

Miért ne?! Valóban szép – mi több, igencsak vonzó – nőnek a daliás idegen férfiú, férfiúnak (csábító...) a szépséges idegen hölgy... Ám hogy a fölösleges idegen szó rendre félresöpörje a megfelelő s kéznél lévő sajátot!... Több kettőnél. (Százkettőnél.)

– Ide jövünk, a neurológiára! – mutatja az emeleten a megfelelő irányba fordulva a beteg, amikor meglátja az IDEG föliratot.

Idegosztály, ideggyógyászat, de neki a neurológia jut eszébe, jön a szájára, tolakszik nyelve hegyére...

Hogy elme (elmeosztály, elmegyógyászat, elmeintézet, elmegyógyintézet..., sárgaház) helyett a jelentést tompító pszichiátria jut eszébe, érthető valamennyire. Csak hát az előbbi eset mutatja, hogy a finomkodás, a nyelvi „kötelező

(sőt, politikai) korrektség” nevezetű agyamenés leleplezi a lényegét. Mert ahogy a költő már megírta, a fontos, hogy idegen (szó, mi szó: valag) legyen. Mert az a szép! Mi több, egyedül lehetséges. Érdemes. Szükséges. Elfogadható!

Magyarul magyarkodni? Borzalom anyja ne hagyj el! Kész Mucsá, tökéletes Ázsia. Undorító! Jó hogy nem hunn. (Ki... Hun van, hun nincs.)

Ép elménk. Ép nyelvünk. Nyelvérzékünk. Tartásunk. Hogy még mi vagyunk, nem ti.

Ti, ti! Megint ez az idegenellenesség. Miért nem mi a ti is?! Na, erre mit mondasz?

– Kész vagyok...

Ő kész, mi meg.

Szűzanyám, ne hagyj el.

Az idegen: szebb?

Már annak, aki.

Partnerváros, az eddigi testvérváros helyett.

Túrót az.

„Magyar nyelven”, „magyarul”; nekünk. Úgy nekünk, hogy egyből a külhonnak, az idegen nagyvilágnak. Mert hát: újítunk (újítunk, a temetők meg csak telnek, telnek... megúnt magyar szavakkal – hogy átadják a helyük.)

Hogy oda ne rohanjunk! Eddig magyarul is megtette. Így – nekik – jobban hangzik. (Megszállóinknak, s a gyarmatosítóinkat lelkesen, igen nagy odaadással, teljes mellszélességgel kiszolgálóknak.)

(Az) Idegen (a) módi.

„Ákadémiaánk” is az élen! Mondd Nyújorknak, ahogy ők mondják! Semmiképp sem Nev(i)jorkot... Különös-képp ne Újyorkot.

Miért, ők Európának mondják Európánkat? Nem, nekik Európa Jurop; ahogy esik, úgy puffan az ő nyelvükön! Mert ők nem esnek idegenbűvöletbe, mint teszik – tesszük

–...

Az idegen miért szebb (nekünk) – nekik – (nektek)...

Önföladás? Öntudatlan.

Vannak persze tudatos nyelvrontók; például azok, akik rászólnak a nyelvi gyarmatosítást elhárítani igyekvőkre. Árulók. Nyelvünk janicsárjai. Idegenvezetői. Pecsovicsai a kerek egy álmagyar világnak.

...Szépnek szép (lehet); de ennyire?

Mire föl: Pancho Aréna. Mármint Puskásé, Csúton. Mintha Madridban Öcsi Pálya várná a labdarúgás szerelmeseit!

A 2018-as labdarúgó vb-ről közvetítő kartárs előbb rendre Vidaként nevezi meg az egyik horvát focistát, majd – valaki rászólt? – Vidá néven említi. Nehogy már magyar-nak gondoljuk! Ám Rakiticset nem Rákiticsnak ejti. Ott ilyen – olyan – veszély nem fenyeget.

Nem, ők maradnak a magukénál. Nem úgy mi, mert, ahogy a költő mondja: a lényeg, hogy idegen... fagylalt legyen.

Ritka randa

– Hogy a dizájn vigye el!

Élen a dizájn, élen...

Legelől. Előre, ha lehet.

– Dizájner!

Miközben mindössze (ipari) formatervezés. Tervező...

Hogy a forma sem más, mint alak, alakzat, semmiség, de ez már valamennyire elfogadottabb. Legalábbis nem olyan rusnya, mint a dizájner.

Rusnya, rusnyább, legcsúnyább! (Hogy a pocskót szóba se hozzuk.)

Dizájnba vágva magát.

A dizájn sem visz el!

Ördög. Az ördög! ...fajzat.

Dizájn... A tied! A te...

Hogy ne mondjuk:

– Innovatív szektor kommunikátora pedáloz word-projektért a projektor menedzsernél!

Kampec a dizájnernek. Neki annyi. (Nekünk?)

Innováció... Bruhaha. Fejlesztés; tudás (hatalom – na persze, hogy persze); alkotás (szinte, hogy oda ne rohanjak, alkotóan); befektetés?; szellemi... Azaz, való, nem jelent semmit. (Eredetileg csak: újítás. S hogy nem akarunk komenista jellegű újítómozgalom élire állni, hát akkor maradjunk az innovációnál! Maradtok... Mi tovább megyünk. A helyünkre.)

– Helyre, lovam, helyre! – mondd a pacidnak.

Ha táltos, ráfáztok. Nyihaha.

Innoválunk, innoválunk, az újítás smafu?!

Persze, az hiányzik, nem egy újabb „szociálista” újítómozgalom! Csak hogy ilyen alapon – a komcsik is így nevezték – a széket sem szabad a továbbiakban székek nevezni.

Innovál az innovátor az innováció során.

Gút. Regionálisért?

Da, da, nagyon da.

Hogy az okéről szót se ejtsünk.

– Dobre, a farmján.

Hol nem! A tanyáján a faluja mellett valamivel.

„Falu”, mi az, hogy „falu”? A „tanya” szót meg ki ne ejtsd... vedd a szádra.

Ne, ne!

Protekciónárisan e protekcionista protekciós protekcióban.

Benne, nyakig.

– Gyerekek, nem kellett volna előbb megtörülközni?

Minek az? Projekt-Hungaryjában a nem-magyaroknak. De nem ám.

– Villámcsődület, közismert nevén flesmob – mondja a „magyar” képláda bemondója arra, ami hogy lenne közismert?

Feljűk, a budimpesti kommunában tán. Tán-tán.

Közismert; aranyom, hol, mégis, merre? A ti utcátokban?

Úton, útfélen... a nyelvrontás.

Rusnya dolog, én mondom! Kár értetek.

Értünk különösen.

– Gyerekek, nem kéne kitisztítani a forrást? – megsza-
badítani a beledűtött piszoktól.

No nem a Véndeki-hegy módjára, amely eredetileg Véndög-hegy, Haláptól nyugatra (korábban Zalában, Rákositól fogvást Veszprémmvármegyében). A tájat térképező tiszt urak ízléstelennek gondolhatták, s nem elkeresztelték hegyünket Véndekinek?

Kirekesztés, idegenül

Szervizel; miért jobb, mint a javít? Szerviz: műhely. Miért; mért. Mert az idegen: csudálatos! Emelkedettebb, többet ér, többet jelent, olyan... (Be)Vizelős.

Egyenesen snassz. „Magyar”.

...Hogy szórul szóra ne vegyük eme – azaz ama – jani-csárszótárunkat.

Elektronikus levél? Villanylevél!... Elektromos autó: villanykocsi... Elektromos rendszer kiépítése: villany(-hálózat-)kiépítés. Nem?... Miért jobb az elektromérnök, mint a villamosmérnök? Az elektronikus számla, e-számla, mint a villanyszámla? Na, hogy az mást jelent? Akkor, pl., villanyegyenleg! E-ügyintézés: számítógépes (világháló) ügyintézés... E-levél: villanylevél. Napi hír Erdélyből: Temesvárt kínai elektromos buszt próbálnak ki. Kár, hogy nem villanybuszt.

Aki elektromos buszt mond, korszerűbb – sőt, modernebb –, mint aki villanybuszról beszél? Mitől, komám, mire föl? (Sőt, versenyezhetnénk, ki tudná szebben, magyarosabban – pontosabban, még érthetőbben, netán rövidebben – mondani.)

Ne légy henye! Tunya. Igénytelen. Ne legyen kend... sem ez, sem az!

Miért baj, hogy nekünk van saját szavunk a világnyelvi elektromosra, a nagy világnyelvek zömének meg nincs? Hogy mi tudjuk, mit ők nem? Kifejezni a saját nyelvünkön. Kirekesztő az „idegen”.

Mi az, hogy idegen?! Ez olyan kirekesztő... Nem inkább „külföldi”?

„Műveltebb” az idegeny. Amivel kirekesztetted a többséget. Ja, a kisebbség érdekében.

Stressz – ideg. Esz az ideg. Az ideg miatt csukták le a fiam! – megölt valakit. Nem a stressz, az ideg tette. A stressz tette! – mondja a mama.

A humánpedagógiai szak (Munkácson, mondja a bementő pár éve a Kossuth Rádióban) tanítói... „Embernevelési tanítók”... Nyilván mert van lótanító is. Igen, idomár.

Hőstressz (hő-stressz, hogy értsd!) érte a vad nyári forróságban a baromfitelepek lakóit, ezerszám pusztultak el – hallani a hangláda Kossuth-adásában szintén épp pár éve nyárutóján a 8 órai hírekben. Hőstressz... Magyarán hóguta. Hogy miért nem mondja magyarul... Tán még megütné a guta. (Ugye, milyen más, mint a stressz? Ami csuda-szer, de semmit sem ér.) (Gutaütés minket ér; durunggal.)

Popcorn – mi más, a kakas! A székelynek kakas, általában a magyaroknak pattogatott kukorica! Netán tengőri... Hogy feledjük saját szavainkat... Mire föl kiderül: a popcorn nevű idegen eredetű gyártmány veszedelmes miacsudzásirt tartalmaz, be fogják tiltani. (Hogyne, a pattogatott kukoricát nem öntjük le mérgező kulimással – az marad, aminek mondanák, ha hagynánk. Nem kell betiltani.) (Az idegen név ez esetben hasznos; tudható, mi való a szánkba, mi a pöcébe.)

Pozitív könnyecseppek – mondja a hangláda bementője a londoni világjátékok közvetítésekor. A nyertes örömkönyveket hullat... Ám, ha „pozitív”... netán a tes(z)te, azaz az orvosi vizsgálat eredménye, foghatod a fejed, bajban vagy.

Jaj, JTV17: (Janicsár TV, Budimpest, 17. csatorna:) a föliratozás alkotóját is megnevezvén mit nem közöl velünk a maga pecsovics nyelvén: „... applikáció”. Hogy a mién-ken-é, a rosseb aki tudja. Ő nem. Mi igen. (Vágta?... Illesztette?... Összerakta?...) Az idegen szavak szótára szerint: „alkalmazás, hozzáillesztés, elhelyezés”. Csak akkor, ugye, nem mondanánk akkorát! Nagyot. Nagyon nagyot.

Applikálta a mindjárt megmondjuk ki, minek, mikor, hol, kinek az érdekében.

Nem mi, nem nekünk.

Kupi Open

Ki tud több magyar szót leváltani.

Akár az egykori Ki tud többet a Szovjetunióról? kezdetű s végű (másképpen Megéneklünk, Kárpátok Génusza! című) vetélkedő. Ki, mit nem tud magyarul.

Én nyertem!

Hogy, hogy.

Úgy, hogy: egy kukkot sem mond magyarul.

Hallja, kend aztán minden magyar szót helyettesített!

Én igen. Ő hogy a csudába ne!

Óriási! Te vagy a Nagy! A nagyok nagyja.

Igaz, hogy Titi egy fia magyar szót sem mondott, mind-re tudott megoldást?

Kikerülte valamennyit!

Nem hiszem el.

Ő igen.

Persze, hogy nagyon.

A nyerő.

Kész.

Én.

Akarod mondani: eu. EU!

Ejrópaiul.

A kérdés persze, hogy egyetlen (nem magyar!) nyelvből lehet válogatni – keresni, ne adj Isten, találni –, vagy valamennyiből, netán kedved szerint rakhatod össze a szavakat együgyűn mondatba! Egy innét, másik amonnét: német, ánglus, talján, muszka, tót.

Svédcसार. Csehül. Nekem mondd?

A TI KULTÚRÁTOK NEM A MI MŰVELTSÉGÜNK.

Punktum. Szó szerint!

...Hallod, ez jól megaszonta... De nem ám.

A MI MŰVELTSÉGÜNK – ellenben – VALAMENNYIÜNKÉ.

„Open”... nyitva? Nyitott. Hogyne: Karakókerkápolna Open – mert a falu nyitva áll, vár bennünket! Dunántúl Open – ez meg, mit tesz az Ég, különleges sportok nyílt bajnoksága. Nyílt, lelkem, nyitott, nyitva áll, tárt karokkal vár... Sőt, fogad.

Ám hogy „open” lenne, arról mért kell nekünk tudnunk? Az óvodai angoltanfolyamra járónak igen, ahogy a „nyitva” szó-t sem használja az „open” helyett az ánglusa, éjszak-amerikaija, ausztrálja...

„Open”... Jó hogy nem, mondjuk, igen helyett jesz.

Open – nyitva a magyar kapu a betolakodók előtt. Nem így van: hány ezer éve? Kupi Open.

Azt mondja: angol nyelvű „business school” kellene Pest-Budára! Nyilván nincs elég magyar gazdasági tanoda – főiskola, egyetem – Kis-Magyarországon! Kell még egy;

a magyarországi magyar üzleti élet újabb keletű nyelvének – nyelvzsargonjának, zsargonnyelvének (mi több, tolvajnyelvének) – mielőbbi elsajátítására.

Túl lassú az ütem? Nem haladunk eléggé a megszállók nyelvének eltanulásában? Az orosz sem, mert ilyet tenni (a nekik – Nyicsevó! – kiNYITOTT) Pest–Budán.

A válogatás, válogatott (ez, az) ezeknek beszét of (best off?).

Ezeknek ez a természetes. Ahová egyszer betették a lábuk...

Enélkül 150 (40...) évig hogy tudták (mások) megtartani Magyarhont?

Ezzel az új módszerrel meddig fog? Meddig bírnak maradni?

Ott, hol – nyelvrontóinknak – mindent NYITVA tartunk.

Rázzuk a rongyot, kirázzuk

Adjuk a nagyot; mi az, hogy!... Bele a vakvilágba.

A márka ezeknek „brand”. Hogy ne mondjuk megalakult kis honukban a Superbands Magyarország Szakértői Bizottmány, mely 2010-ben megvalósította a MagyarBrands műsort (persze, hogy „programm”-nak hívja magát). Hogy ilyenkor hun van az MTA nyelvészeti tudós társasága?! Mondom, brancs, elsőre így olvastam. Mert így még valami értelme is van. De, mondok, nincs. Sem Utópiában, sem Bergengóciában, sem Túl-a-Hazán, sēhun sē. Hogy lehet ilyen szót összetákolni: MagyarBrands? Ez neki szó. (Vagy már – kurta – mondat?) Csak az a kérdés,

most akkor ez ánglus vagy magyar szó (netán összetétel) itten. Mert hogy sem egyik, sem másik. Mind a kettő! Szó, avagy összetétel. Zagyva a Zagyva-part előtt valamivel. Nem a partján, nem, ottan így nem beszélnek! Ahun még tudnak magyarul. Ám Zagyván-innen, Zagyvaházban: mér tudnók, mi a helyös, helyén való. Brancsai a kóterba való zúr(nek-)zavarnak. (Mit választ e bizottmány, na, mit? Amire hogy lenne képes. A legjobb honi – nem honi, magyar – márkát. Mire föl természetesen napnyugati kenyéradó gazdáinak a mancsát nyalván szavaznak a napnyugati ízlés és irány és satöbbi szerint irányított, vezetett, szerkesztett – hogyne, az ő nyelvükön: menedzselte – sajtótermékre.)

„Konferencia” nekik, ami csak, mondjuk, tanácskozás. Ülés, ülészak. Eszmecsere. Párbeszéd. Szellemi tereferencia. Ne adj Isten – Istenem, megbocsáss – püspöki kar helyett püspöki konferencia. Miközben minden, csak nem tanácskozás. Persze, az is lehet összeültükkor, de az intézmény, szervezet, testület azért mégiscsak intézmény, testület, szervezet... Valamit vezető... Rektori Konferencia... Püspöki Konferencia... Kar helyett.

Mire föl halljuk – mert hogy tünteni fognak –, van Hallgatói Önkormányzati Konferencia (HÖK) is. Tízen, harmincan alkotják, és furtonfurt tanácskoznak, ha már „tanácskozás”-nak nevezik magukat? És ha már csak ketten maradnak a páholyban? Úgy is lehet mondani; konferencia konferenciája konferenciázik a konferenciapalota konferenciatermében.

– Konferenciázunk, konferenciázunk, a bölcsők meg üresek!

Na, ez az. Szánt, de nem vet; vet, de nem arat. Hogy hova nem lehet eljutni... ugyanonnan! Ilyen alapon az Országgyűlés Magyar Képviselők Konferenciája. Nem kell rá sokat várni... (A Kovács család meg mi nem, ha nem Kovács-konferencia?!)

Nem kaphatom-é meg én magam az eme újításért járó Újmagyari Kreatív Nagydíjat?

...A mozisínész kinézetű – azaz deszka (tehát befelé nő a melle) – XXI. századi csinibabát „érdeklí a divat és a trendek”, áll a lapban. Mintha a kettő (nagyjából) nem ugyanaz lenne! Ráadásul szépen, magyarul: érdeklí a trendek... (Bele.) Hogyne, aki olybá veszi! „Polenta” – pedig csak puliszka. Az írhatnám proli még nevetségesebb, mint az írhatnám pógár. Bru, ha, ha.

Menstruál helyett virágzik. Virág, virágzik (havi vérzés, vérzik) – fejtí meg a szögedi nemzet tudósa, Bálint Sándor a szótárában. „virág... Sz. Virágba van (=virágzik, pl. gyümölcsfa stb.)...” És így tovább. A lány (is) ... Hogy a csudába ne! Édesek. „virágzik tn. i. 1. 'virágot terem' (fa). 2. 'rajzik rajta a tiszavirág'. Virágzik a Tisza. 3. 'menstruál'. Öregasszony mán nem virágzik, de nem is terem' (=szül).” Menstruáció: virágzás. Menstruáció, menzesz = vérzés – havi, havibaj stb. Hogy miért kell másképp írni, mondani? Menzesz stb. Csak hogy szakszerűek legyünk? Szakmaiak? Ne olyan bugrisak? Olyan szószertiek? Mitől durva, ha természetes? Csak egyértelmű. Világos. Érthető. Éppen hogy tiszta. Persze, költői. Magyar. „Virágzik a kis Julcsi!” – adja (adta...) tudtul a komaasszony a szűkebb rokonsággal kis falunkban.

Népünk... már csak ilyen. Hol nagyon keményen fogalmaz – inkább csak pontosan, néven nevez –, máskor

meg, mint virágzó példánk mutatja, káprázatosan finom, gyöngéd, megértő, szinte már szerelmes... Mibelénk, az emberbe. (Mi, férfiak meg a lányokba.)

Sír (Balassa) Bálint

Sir Goerg Solti mint Solti György.

Ször Zsorzs (Dzsordzs?) Szolti, netánt Szolt? Solti Gyuri bácsi helyett. A nemzeti szellemű napisajtó műveltségi oldalán. Hol, ha nem ott. 2012 Mindszent hava 20-án a 15. oldalon. A magyar származású karmester száz éve született. Nem Soltiként? Szolti helyett. (Szortírozás helyett persze inkább.)

Ánglushonban Sir meg George, de minálunk? Most akkor vállaljuk Soltit, vagy sem? Ezt is átengedjük? Ez – már megint – nem (ön)kirekesztés?

Manapság. Jobbról? Liberall. (?) (Hogy az álbalról szót se ejtsünk.)

Arról nem beszélve, hogy mi még Verne Gyula könyveit forgattuk, nem Jules Vernéét (Zsül Vern-t?...) nem. Marx Károllyal bolondítottak, nem Karl Marx-szal – persze nem mintha nem egyre menne!

Andy Vajna, Vajna Bandié. Paul Kerekes mi (sőt, ki) más, Pali bácsi...

Ha amerikai, ha nem. Bárki, bármi! Legalábbis a mi nyelvünkön. Mert ők... mondják, ahogy bírják! Magánügy, az övék. A miénk meg a miénk, nem?

Magyarnak vezetéknev jár; idegennek: szinte! Látod a rémfilmben: a nyomozó beüti a számítógép világhálós keresőjébe a keresett bűnöző nevét, hogy ráleljen, mit nem

követett el! Ki, mi. S mit nem tesz a külhoni – mi több, idegen – hekusa? Na, mit? Elől az egyébként hátra vetett vezetéknev, mögé vessző, s utána a keresztnév.

George Soros (schwartzba téve).

Ja, mi nélkül is tudjuk, kinek – minek – hol a helye.

Mire föl a Mentalista címet viselő amerikai bűnügyi képláda-sorozat alkotóinak a névsorában ott mutatja magát Tom Szentgyörgyi. Így, ö-mentesen. A keresztnéve... még jobban megjenkisítve. Vajh miért? Csak nem mert nem tűnne amerikainak a Tamás? Sőt, nem Tamás Szentgyörgyi, hanem Szentgyörgyi Tamás néven nevezve... Ahogy mi meg: idegen nyelvű hazai rendezvényen a magyar előadó nevét Illés Keménynek írják ki, s nem Kemény Illésnek... Mert nekünk alkalmazkodnunk kell hozzájuk. De nekik. Idehaza sem.

Majd ha hülyék lesznek!

Annyira azért nem. Amennyire illene.

– Neked nem osztottunk kártyát!

Persze, hogy nem. Csak hát, ugye.

Hogy mondta Kisfaludy Sándor? (Nem az átkosban, nem; valamivel régebben; úgy a XIX. század hajnalán? Nem kevésbé elnyomott hazában.) „Amely nemzetnek nyelve nincs, annak nincs hazája” -

Ezeknek (aztán) mondhatod! Magyarázhatod. Ha egyszer a (Kőműves Céhtől való?) Mester megmondta! Azért sem a mi nyelvünkön.

Ja, a fentebb stíl. A másik oly' parasztos. Persze, magyar.

Hogyne: Balassi, ezeknek, nem Bálint, egyenesen Valentin! A neve napja.

Mire föl Balassi Bálint nem elesett... magyarságáért? Életét, mindenét adta! Hogy ne hívhassák sem Juszufnak, sem miegyébnek.

Szegény Balassa (sőt, Balassi) édesanyja erről még nem tudott, a szerencsétlen ahelyett, hogy a XVI. században a XXI. század szerinti korszerűséget vette volna alapnak, (úriasszony létére mucai mód) nem Bálintnak nevezte el Valentinját? Kész örület...

Sír Bálint.

„A Julieket Julcsáknak soha el nem nevezem” – mondotta volt Kazinczy. S utódjai nem hogy hallgatnak rá, rátesznek egy lapáttal s Julcsát is Julienak hívják. A Juliek meg eleve Julienak nevezik a mi Julcsánkat. (Csak így tovább.) (A nagypáholytól a kispáholyig bezárólag.) (Annyi, s ne tovább!)

Morvahoni öregapátok nem kéne?

Mennek a PeCsába

Menjünk vagy sem a „PeCsá”-ba?

Szép kis cím.

Menjünk.

Mene tekel.

Jóféle szóhasználat!

Finom emberek.

Mit nem mondanak a királyi hangláda egyik műsorában annak kapcsán, hogy ottan mi nem lesz?! Ott, a PeCsában. Pébenne. Nyakig.

Mármint a Petőfi Csarnokban.

Egyrészt: ez így nyegle. Mi több: aljas.

Hogy Petőfi avagy Kossuth, netán Bartók pofán vágásáról ne értekezzünk.

A magunkéről különösen nem. Úgyis fölösleges. Persze ha egy volt ávós vérbíráat tetszenének az utcán szóbelileg ütlegetni, mindjárt jönne az EU-s titkosrendőrség a maga tetteleges – kézifegyveres – rohamcsapatával.

Azon túl, hogy honnan tudná a Pesten-túli pár millió magyar hallgató, mi is az a rádiós „pecsa”.

Valami hasonlóról ők is hallottak, de arról, biz Isten, egy szót sem ejtenének a királyi (kincstári) – állítólag –, sőt, közszolgálati, valamennyiünk pénzén működtetett hangláda adón. A „pecsát” – az „i”-t hanyagolván, akár „e”-vel is – meghagyják magánhasználatra. Nem úgy a hangláda siserehad. Abban a.

Hadd ne mondjuk, miféle Pest-Budában. Danában.

Nem csak nyegle, durva is. Ízléstelen. A(z)... akárhol. Közszolgálatilag. Avagy éppen kereskedelmileg. A helyesírási szótár szerint helyesen. Merthogy a Petőfi Csarnok rövidítése mozaikszóként akár így is festhet.

Hogy ne mondjam (i-vel)... Mondani könnyebb, mint írni. Helyesen? Sem így, sem úgy.

Lehetni lehet, de ízléstelen. Már-már undorító. Petőfi, Kossuth, s valóban, akár Bartók esetében is, kegyeletsértő, tiszteletlen. Rusnyák rusnyája!

Akárkik ízetlenkednek a Legnagyobbval. Akik a talpát nyalni sem méltók. Nem hogy a (Pe)Csáját látogatni.

Csája, csája, PeCsája.

Huj, huj, hajrá! (...De nem szeretik az oroszok ezt hallani.)

Akárha a MüPába. Ami épp oly nyeszlett.

Még a tankönyvek szerint sem... Azaz hogy szerintük helyén való!

Azért tartunk ott, ahol.

Ezért! Ahun.

A hun... Azt hiszem, adna nekik.

A lényeg, hogy nyeglén.

PeCsa nekik a Petőfi Csarnok... Az akárhányas csatorna híradós bemondónője mivel nem keserít: aszondi, hogy a Pecsában... Ottan. Benne. Már mint az övében.

Nem jobb a Tök jó! Sem. Marha jó? Őrült jó... Persze inkább Tök jó!, mint K...a jó.

A basszus, nem mint szólam, netán gitár, nem, csak amolyan szó, mint példának okáért a baszkodáj, basszerkányos, elbasztava... Bár ez utóbbi, régebben használatos nyegleségek sem jobbak, mint a mai basszus. Persze még jobb, mint a B...sza meg! Vagy a b...od. Avagy b...szki. Sőt, b...szkikám. Ugye. A pEcSÁba.

...Evvvel az egészszel.

Akiknek a cunami kifejezőbb, mint a szökőár. A lényeg, hogy – ne adj, Isten – máshonnan szalajtott legyen?

Fesztiválozik az ünneplő

„Fesztivál”. (Hogy fesztiválozhassunk – ünnepelhesünk – egyet.) (Legalább egyet, de lehet három és felet is.) (Ha bírja az erszény.) Még rosszabb esetben – lehet ennél rútabb? – a „Festival” (mint magyar szó). Majdnem mint Parsifal. Mely „festival” semmi egyéb: ünnep. Borünnep, pálinkaünnep, pityókaünnep, aratóbál, falunap stb. és így tovább. „Tökfesztivál” nyakra-főre, „halován” idején,

helyett... újabb „magyar” – falusi – szokás (városon), mi minden csak nem „fesztivál”. Esetleg babajáték. Tökfara-gás, töklámpáskészítés, tökös ételek kóstolója... Tökkel (ü) tök. Csak épp az nem világos: dísztökről, sütőtökről, ne-tán mégis marhatökről lenne itten szó? Tökölés... javában. Nagyban. Nagyjából. Nagyzolván.

Summerfest nemzetközi folklórfesztivál és népművé-szeti vásár Százhalombattán, Ráckeven, Tökölön.

...fesztivál: ...ünnep... Igen, ünnep! S ünnepel, nem fesztiválóz. (A fesztiválóz ennél kevesebb, mert hogy ke-veri a trutyit.)

Fölös idegen szó, faim, piszok. Szenny mondatainkon, mondandónkon, gondolatainkon. Anyanyelvünkön. Nyel-vünkben. Reánk rakódván. Maga a folyamat: szennyezés. Hogyne. A környezet bepiszkítása. Piszkolása lelkednek.

„Matyó high-tech” – áll a „nemzeti” napilap cikkcímé-ben. Semmi másról nem lévén szó, mint hogy egy külhoni népművészeti rendezvényen a helybéli egyetemisták matyó viseletbe bújtak. Ettől lett a... nem is tudom micsoda... hogyishívják. Izé (ecet).

Hígtrágya? Híggané... ganyé?...

Híg. Jó hogy nem.

Füük, itt valami igen bides! Hogy ne mondjuk illatos. Mint az Illatos út nevű egykoron dögbüdös hely Pesten.

Nyilván team-ben. Timben! Timbe... művelni a por-nóipart. „Edzői team” – látod a sportlapban, de egyebütt is. Team. Hogy nem érsz föl erre a magaslatra, kit érdekel? Hehe.

Timbe. Ja, team. Timföld!

Csak nem a kolontári iszapömlésről tetszenek hadová-l-ni?!

Tíz év, hét hónap, meg egy nap – annak, aki kitalálta, hogy lehet neki elkövetője!

Tim vagy nem tim. Teamban.

Mért, ezt a timföldes dolgot nem timben tetszettek elkövetni? Csatában, közösen, népi együttes helyett... bandában. Össztimben.

Tímea, hozzád szólnak, miért nem mész ki az udvarlódhoz az utcára?

– Mert nem vagyok „afféle”.

Féle, féle! Timbe.

Fest. (Feszt ez a feszt...) (Feszt föst a fesztiválon...)
(F... Inkább hagyjuk.)

Konf.

Konfetti?

Ja, ja, nagyon ja.

A Final Fourba.

Ki került itt fórbá?!

Ne félj, nem mi.

...Sörwood, vagy mi a neve sörözőnknek. Való, kiserdő szélén, és sört is kaphatol benne. Ám a wood mintha semmit sem jelentene a mi nyelvünkön. Másén hogy a csudába ne! De – nyilván – jól hangzik. Nagyzolván kicsikét. Nemde bár ugyebár.

A sörvúd... afféle csinos makarónizmus. Blabla a blablára. (A makaróni – mint nyelv – ezúttal: anyanyelved más nyelvekkel összekutyulva.)

Timbe tömni. Libát, persze. Hogy jó nagy mája legyen!

Ja, ja! Libafeszt. (...Nektek.) (Ló helyett valóban jobb lehet!)

Fejétől illatozik a hal

...bűzlik, persze... Mert lehetne „Fejétől szaglik” is. Szag, illat, bűz: egy ugyanaz! Mifelénk, Erdélyben a székelly mit nem mond: a szag és illat neki bűz, a jó szag egyenesen jó bűz (jó bűzü...), a rossz szag, újmagyarul rossz illat pedig nyilván rossz bűz. Azaz fejétől bűzlik a csuka, nem a farkától.

A JR12 (Janicsár Rádió 12) mit nem mond Kr. u. 2012. Szent András hava 19-én a reggeli órákban: nagyban tevékenykedik – mi több, működik, mert létrehozták – az Országos Mediációs Bizottmány! Hogy megvitassák, elemezzék, helyre tegyék, megfogalmazzák (törvénykezésre előkészítsék) a mediáció bevezetését a honi igazságszolgáltatásba, amúgy párbeszéddel megoldani pörbeszéd helyett a pörösnek induló – polgári? – ügyeket. A mediáció egyik szakembere maga árulja el – magunktól hogy jönnénk rá, mit jelent ez a legújabb szóförmérvény! –, hogy miről is van szó itten végeredményben! Nem másról, mint egyeztetésről, közvetítésről, mi több, békéltetésről, hogy a pörös felek ne terheljék sem egymást, sem a magas bíróságot, hogy a mi idegeinkről ne is beszéljünk.

Azaz sem több, sem kevesebb: majdnem mint a békebíró, anélkül, hogy ő maga döntene; csak közvetít, rábeszél a békességre, békéltet, nyugtat, leszerel... Nem jobb a békesség? Igazad lehet, de megéri? Nem jobb...

De, igen. Ám hogy már megint a Hivatal rontson nekünk valami durva sértéssel?! Mert a „mediáció”, „mediációs” akár azt is jelentheti, hogy így az anyám, úgy a babám!

És akkor bizony jön a nyakleves! Amit lekever nekik az ember.

Erre tetszenek várni? Mert kikérjük magunknak a sértetést! A sértést. Hogy így is lehet beszélni. Hozzánk szólni. A mi pénzünkön így vakkantani. Más mi lenne? Mediálunk, mediálunk, a sírkertek meg üresek... Hogy vesznek hozzá – újra és megint – bátorságot a Föntiek?! Húznának el édes anyanyelv-országukba. Moszkvába vagy Brüsszelbe (Londonba, Párizsba, Berlinbe, New Yorkba...), ahol kiképezték őket e magyartalanításra. „Kommunikációs tréningen mítingelve.”

– Mítingelünk, mítingelünk, a kecskéket meg nem feji meg senki?!

„Duális szeminárium”: Anglomániában, Dajcsglobáliában, Tótszláviában.

– Strukturálisan bilaterális abszurditás!

Kisfaludy Sándor 1821-ben Kazinczy Ferencnek: „... magyar nyelved, francia, olasz, és német salakkal keveredvén... – s kinek írjon a' magyar utóbb magyar könyveket ilyen nyelven, ha a' más nyelvet nem értő Magyar ezt nem fogja érthetni, a' több nyelveket értő magyar pedig inkább olvas mindent más tiszta nyelven, mint sem illy ellenkező elementumokból zagyvált zavarékban?”

Zavarékban.

Vessen Trianon! ...de legalább ennyire az efféle nyelvrontás, nyelvrombolás, nyelvleépítés. Mert ezek ma többet ártnak. Avval, hogy a maradékot is elvennék tőlünk. Nem oda: se Pest, se Buda.

Nem lett, nem lesz. Azért se! Coki labanc, coki labanc – hess, hess, hess, hess – Budárul! ... Brüsszelből jövet, Slapajpuszta előtt valamivel.

Mire föl mi nem látsz 2015-ben a „Magyar nyelv és kommunikáció” (fokozhatnátok, újmagyarok: „Grammatika și communication”) című kísérleti tankönyvben és munkafüzetben: „A magyar mondat sajátos szerkezetét a topik/komment tagolás adja: topik = a mondat első tagolási pozíciója, az ismert információ, komment = az új információ, melynek első tagolási pozíciója a fókusz (=kiemelendő információ).” Hogy gyermekeink hanyatt-homlok meneküljenek eme (nyilván „haladó”) „anyanyelvoktatók” elől. Tolvaj, fogják meg!

Ellopják anyanyelvünket. El, bizony. Sajna.

Hogy vinné el ezt az egészet az ördög.

Tesztel, ahelyett hogy ellenőrizne

Ez lesz a... politika tesztje! Mármost a választás, szavazás, népszavazás... Előválasztás. Időközi, egy helyen... Adott közéleti intézkedés hatására mi nem történik?! „A nyelvtudást is tesztelték” – mármost a munkaadók az állásbörzén. Nem csak egyszerűen vizsgálták, ellenőrizték? Mindenféle tesztelés nélkül.

Csak a tesztemen át! – jó vicc, de hogy ez lenne a helyénvaló... Mert: „tesztelik” a népet! Vizsgálják, ellenőrzik, mit is végeztek.

Teszt a suliban: dolgozat, fölmérés, feleltetés... Teszt... Mi mindent nem jelent! Nem is jelent (már megint) semmit. Tesztelte a szomszédasszonyt... Úgy is lehet mondani. Csak az nem világos, milyen vonatkozásban. Azaz. Hogy. – Megtesztelted?

Én meg. És te? Mi is. Sőt, ők is. Jujj! A csuda vigye el.

– És nem sikítózott?

Azt mondja, protokoll, s nem tudni, mire gondol! Mert ha protokollvendég az ember, mondhatni nem csak hivatalos, hanem egyenesen díszvendég, szinte már élvendég... „Melyik a protokoll-sor” (helyet foglalni)? Protokoll így, amúgy. A vendégek – meghívottak – java. Eleje. A nagymenőké! Mire föl mit nem tudsz meg a hangláda előadója rosszvoltából? Persze, amit eddig is tudtál, csak... kezdene kimenni a fejedből! Amit eredetileg jelentene. Ha még jelent valamit. „Protokollt kialakítani” az adott valami működtetésében, működéséhez... Hogyne, szabályt, szabályzatot, rendet, szigorúan betartandó előírást... Amilyen protokoll szerint gyógyítják a beteget.

A szabály, rend, előírás hogy lenne nekik megfelelő!

Protokoll szerint világgá zavarandó – áll orvosságunk hátlapján alig olvasható apró betűvel. Érdeemes betartani. Mert ami szabály, az miért ne lenne az? (Teszt ez is...)

Kennel – mondja ketrec, ól helyet, hol a kutyáját tartja. Jó, hogy nem ólban! (Az olyan pórias...) „Ketrec”, ne alázd ketrecbe az ő drága kutyuskáját! Kennel és punctum.

Kész. Kész vagyunk. Kend el! Kennyed. Hogy csak lessen az ember; hol is vagyunk mi tulajdonképpen; mely földrészén a szárazföldnek.

Jó kis kísérlet ez is velünk. Szinte már teszt. A tiéd! A miénk hogy vóna? Volna, volna. Tesztüzem: mi más, próbajarat! Nélkülünk. Tesztedd.

Tematizálunk, tematizálunk, a bölcsők meg üresek! Majd' ilyen ügyes – szintén semmit sem jelentő – szó a teszt... Amúgy, őszintén szólván.

Ellenben hogy... a teszt nem más, mint kísérlet? Rakétát tesztel... Észak-Korea, Irán, hogy a többi – elhallgatott,

nagydobra nem vert – kísérletezgetőt ne említsük. Mert ki nem tesztel – azaz kísérletezik? Mielőbb (azaz mielőtt) ránk duflázna. Pedig a teszt nevű vadidegen szót mi másra nem használják egyes nyelvrontó – nyelvünk iránt érzéketlen – honfitársaink?! Mire nem. Hogy ne mondjuk edzés, edzőmérkőzés, edző-akármicsoda helyett... Hogy aszondi tesztmérkőzést vívott... Edzőmeccset, nem? „Edző”... Jó, hogy nem!

Teszt – ezeknek. Ellenőrzés, kérdőív, vizsga... helyett. Tesztel, 1. pl. hibrid. (Hibrid: vegyes... „Paradigmaváltás előtt áll a Bahart Zrt., amely hibrid hajtású hajót tesztel” – áll eme újmagyar nyelvű fölcím a „hagyománytisztelő” MH 2015. Bőjtelő hava 14-i sz. 7. lapján. A hibrid ez esetben vegyes, ugyanis indulóban villany, gyorsulván olaj hajtja a gőzöst.)

Teszt ide, teszt oda, a testnél többet ér a lélek. Legalább is ér annyit... a testünk. S nem a ti tesztek. Mert evel kísérletezni, edzegetni... mi a csudának, cimbora (mondhatni: haver)? Mondd magyarul, s még a végén azt hiszik rólad, hogy hunnivadék vagy.

Attól ments Isten! Az tenné be a – brüsszeli (jakubinus nyaktilónyitogató) – kaput.

„Kipróbálta és tesztelte” a vb jegét a magyar korcsolyázó a dunai képláda bemondója szerint bőjtelő hava 24-én az esti órákban a sport nevezetű híradásban.

Szegénykéim! Nyelvkiakadásban.

Prezentálnak a sipitnyák

A divatozók. ...Meg amit akartok. Mert hogy divat nem magyarul mondani. (A trendit?)

Print, mondja, print változata a lapjának. Azaz a nyomtatott. Az igazi. Amúgy. Printelt. Nyomtatott (s print). Hogy a búsba ne. Valamikor valóban így mondhatták – azok, akik nem tudtak magyarul. Akik még nem ismerték a magyar, csak az ánglus szót rá. (Hogy mondta Csokonai az /ánglus-/amerikai szóhasználatra? Sipitnya a szavuk...) (Ne sipítnyán, tisztán!) (Már ha magyarul akarsz szólni a magyarokhoz. Amúgy – valóban minek.)

Korábban a kvázi volt az egyik legdivatosabb töltelék-szó. Úgymint, szinte, majdnem, majdhogynem, már-már! Kvázi majdnem én mentem ki az olimpiára... Kvázi igen, amúgy nem. Hogy a divatszóból mára a hülyeséget leplező szó legyen, a 2012. Szent András hava 9-i Janicsár-Rádió65-i adás bizonyítja. Az okleveles mezőgazda, aki valóban értékes magángyűjteményt alapított, miről nem beszél: „Kvázi ott megtalálom” – mármint a zsebtelefont, ha mindig egy adott helyre teszi. Kvázi ott igen. Mondhatta volna azt is, hogy prompt akkor (ott).

Már szinte kvázi az eset...

Globális a fölmelegedés, mi több, a kihívások tömkelege az emberiség előtt... Nem így mondjuk, ki tudja, mióta: világméretű?... Globális gazdaság? Nem világgazdaság?... Ez, amaz. „Globálnaja gyévocska”? – mármint hogy Búgyet? Lesz, hogyne, estebéd után, lefekvés előtt. A lefek-

véshez. Heveredni! Egyedül, ugye, minek, ha nem kötelező! És ez, való, nem az. A hülyeség sem!

– Qrrva a lelkem, qrrva – kurrog rád a madárja (helyett a madám).

Mi az, gilvád van? Nem, csak.

Stand-up díjat kapott ez meg az, netán amaz – írja az újság. Hogy mi a csudát, el nem képzelem... (Elmaradtál, öreg, el! El – a más nyelvétől –, ahogy ő a miénktől.) Állítólag annyit tesz, mintha azt mondanók: rögtönöz (a bohóca). Stand up – mint az Uf-uf! Irokézül?

Villámcsődület – árulják el, mit jelent magyarul a flas, fasz... Kiejteni sem tudja az ember, kimondani meg minek. Érdekes, a világhálós magyar–angol szótár nem ismeri. Ha ő nem, mi minek?! A Wiki ellenben tudja: a „villámcsődület (vagy angolból átvett szóval flash mob, olykor helytelenül: flashmob) emberek előre szervezett csoportosulását jelenti; hirtelen jön létre”. Hogy oda ne rohanjunk!

Jó vicc.

Interaktív a dolog. Pedig semmi más: visszafóázik... Vissza lehet szólni. Már: ha. Mert általában nem... De jól hangzik. Már akinek, mert ez sem jelent semmit. Pl. nem jelenti azt, hogy... más lenne az efféle oktatási módszer, mint a hagyományos. Miért, abban nem válaszolhat – nem kérdezhet – a diák? Ahogy mitől konzultáció az a valami, amikor az embert megkérdezik írásban valamiről, válaszod gép értékeli, és a kérdésföltevő mond minderről (a több ezer, avagy sokmillió válasz gépi összesítéséről) valamit. Valahol. Jobb esetben. De hogy a dolog megbeszéléssé fajuljék (újbaloldaliasan falyullyék), szó nincsen róla. Amint az interaktivitásról sem. A kutya mindenit a világnak.

Az eb meg a cica!..., csóválja a farkát. Akarja mondani. Interdiszciplináris tudományköziséggel. Ammen! Erről ennyi is sok.

...Prezentáció gyanánt! Mert újabban előadás, bemutató helyett nem evvel jönnek? Prezentációt tart ez meg az. Miközben semmi egyéb: előad valamit ne adj Isten diákok (számítógépes) falra röptetésével.

Ügyes, én mondom. „Előadás”; jó, hogy nem. Akkor mindnyájan tudnánk, mi vár reánk. Így ellenben. Prezentálnak nekünk valami prezentálandó prezentációt a prezentálók. (– Előadni a komcsik is tudtak! – Fúj! – ...meg a nációk! – még fújabb.)

– Csak semmi sipitnya!

A nem jóját.

Valóságműsor, világnyelven

...avagy virágnyelven? (Mintha ez esetben a dolog egyre menne.)

Hacktion – „magyar” bűnügyi sorozat a Magyar Képernyő kínálatában a képernyőn (hírek szerint senki sem nézi a milliárdokért készített dögunalmas „akció-filmet”) – se akció, se produkció, csak a „mani” nevű dohány? (Üsse kő, több is veszett Budánál!)

– Te papa, mi az a Hakción!

– Miről beszélsz?

– A képláda sorozatáról. Nézném, de nem tudom, mi akar lenni. Eszik, vagy isszák?

– „Hapci!”, mondd így. Belgául tán ezt jelenti.

Mi' jó a belgáknak! Én mondom. Nekik a legjobb. Nincsenek ilyen gondjaik. „Érteni”; jó, hogy nem.

„Munkaügyek – IrReality Show” az MTV I-en. Magasságos ég! Csak nincs valami baj? Reality show, vagy mi a rosseb. Sőt, állami képláda műsorában – közpénzen, azaz a mi zsebünkre. Azoktól elszedett fillérekből, akik erre (nyelvrongálásra) nem adtak fölhatalmazást. Nem rég indult agyament vállalkozástok. A műsor lehet akár jó is – hogy nézne bele az efféle kínálatba, aki magyarként a (föltehetőleg a) munkaügyet illetően magyarul szeretne tanulni valamit... –, csak hát: nem értjük!

Ha nagyon akarjuk, netán, valamennyire. De annyira nem, hogy rákapcsoljunk erre az adásra. Adjátok a föladóknak, az angol-amerikaiaknak. (Nyelvi, miegyéb, példának okáért fizetőpincér) Gazdátoknak. Annyi. (Ir)Reality Show... Hogy oda ne rohanjak. (... rohanjunk.) Még ha az IRA ügyeiről szólna. Hogy s mint.

Miközben a realizmus, hogy is mondjuk... Szóval hogy, ha már így nevezzük, nekünk mást jelent. Példának okáért: „Ez lesz majd az ötödik rend korszaka, az evangéliumi szegények kiváltságos nemzedéke, az igazi: eget-földet egyesítő realizmus eljövetele: a teremtett dolgok szép rendjének, az ember isteni elsőszülöttségének szombatja”. Legalábbis a szent életű szögedi bölcs, Bálint Sándor szerint (minő véletlen, Szent ez a föld... című művében).

Hogy ne folytassuk, mert lemegy a nap. (És soha többé föl nem akar kelni.) Ezzel ki tetszenek bennünket – magyarokat – rekeszteni.

– Akció, produkció!... – például a(z őszi rém) báb-színház(á)ban.

Egyenlő elbánást, gyerekek! Könyörgöm, nem lehetne?

Nyelvünk lebecsülése, nyelvünkbe való furakodás... Betolakodás a javából. Honfoglalás. Szavanként. Szórul szóra. Gyakran már egyszerre egész mondattal.

„Hacktion”; a mi milliárdjainkon. Ez az: mindig ez járta. A mi vérünkön híznak jó kövérre. Pedig: Shó(w)zni tilos! (Lehetne.) Sózni azaz show-zni. Mert mit nem mondanak... nagy jó celebjeink. A sómanok. Sümenek. Sótlan sajtalan bogárkáim.

Sóműsor! – mondá a műsorközlő. Hogy most mi nem fog következni! Sóműsor. Sózott műsor? Már azt is sózzák? Tengeri sóval, asztali sóval, finom sóval, kősóval, nyalósóval, jódozott sóval? Só és man =(men). (Mene tek el.) Takarodtok már?

Amúgy: reality show, IrReality Show, DTK-show... (Jól hallottam? Nem TDK?) (Öreg, elmaradtál, ez itt nem a tudományos diákkör.) (Kár.) Műsor, fiúk, lányok, műsor! Rödözüvénye a vakvilágnak. Roadshow; mármint idegenforgalmi hírverő körút – s mit ad Isten, valóban körbe vezet. De hogy „ródsó” legyen...” Hogy a sóba ne! Ez így sótlan! Sajtalan.

Show-műsor: műsor-műsor. Nem? Félig tót, félig magyar: „Velki-nagy!” az illető. Mi más lenne? Duflázva, nyomatékosítván! Szót csépelvén. Hogyne, nyelvünktől idegen módon.

– Nem vagy te egy kicsit idegenellenes?

Nem tudjátok? Újabban a járda sózása: tilos! Ez a sózás is. Tilosba tévedt! (Aki show-z/ik/.)

Szóval a szavad... e régióban

Kétalakút egyszerűsítve. Potyára.

Potyára nem, mert a gépnyelvnek ez tetszik. „Brüszszel”-nek hogyne! A műfordító fordító meg külön örül: be a gépbe a „szépirodalmi” mű s már nincs is semmi gond! Semmi két- (három-...) féle alak, változat rogyásig, nem! Csakis egy! Ez a nyelv fejlődésének az útja. Az egyszerűsödés.

Út-ján. Kéz – keze. Kézbe veszed a kezit... Sótlan – sajtalan. Szép – szebb. Julcsa szép, Marcsa még szebb! S ki a legszebb? Volt – vala. (Naná, majd veled.) Ami tegnap volt, az lehet, hogy korábban is ugyanúgy vala. Két – kettő. Kenyér – kenyere. Kenyéért veszek, mondá, mert lassan már nem tudja, hogy az biza kenyeret veszek... Hogy a kinyérről, könyérről ne is beszéljünk. Fél – fele. Fű, füve. Lé, leve. Bizony – biza.

A gond az evvel, hogy ha így halad, a másik – egyik – változatot már nem fogják érteni. Mondjuk az amatőr-műkedvelő, hivatásos–profli ikerpáros módjára. (Mondom: műkedvelő. – Az mi, kérdé. – Mondom: ez annyi, mint nálatok az amatyőr. – Né, ti ezt így hívtátok?! – Mert eszébe sem jut, hogy 2015-ben is így mondhatjuk. Neki már csak az egyik, az idegen létezik.) Csak mi magyarul mondjuk, ugyanazt. Mi, rég. Akkor is így hívták azok, akik nem tudtak magyarul. Mást ne mondjak.

Eszik. Ennék, enne. Ettetek? Egyél! (...Igyál!) Evésre egyet kérünk! Szögedében övött.. (Ívásra kettőt.) (Ívásra hármat – ízetlenkedhetsz.) ... Egyél is, egyék is? Borza-

lom. (Hogy az ögyék, övő... elő se kerüljön.) Körbe, kereken. Hogy lehet ezt megtanulni?! (Mármint egy megszálónak.)

Janicsár, törd a fejed! Segítsd a betolakodóját. Majd add elé (hajaj, elő), minő szépségek rejlenek nyelvetekben. Hogy az mennyivel egyszerűbb! Amivel a számítógép – nélkülünk – is boldogul. Már gondolkodni sem kell.

„Pláza Áruház.”

Mondhatni Reka Folyó, Riul Patak, Séd patak..., sifonér–szekrény..., ceruza–karandás... Süsü–süsü. Mert ezeknek kétszer kell mondani. Hogy értsenek valamit, egyszer nem elég. Dufla, vagy sëmmi!

„Corvin Pláza” – hallod 2012. Mindszent hava 3-án az MRI-et visszaváltó Kossuthon, a későreggeli fél tíz előtti percekben. Mi mást, a Corvin Áruházat, új nevén. Vajh így többet mond? Mettől? Meddig. Mire föl.

Áruház – pláza, plaza helyett; inkább a hivataloskodó áruda, mint ez a jenki (vagy csak egyszerűen napnyúgati) zsebpiszok. (Jó, hogy nem áruda!) („Üzlet”; jó, hogy nem „bót”.)

Szava valakinek. Hol szó sem lehet róla! Ezekről... hogy lehetne?

– Nincs az a pénz!

Píz.

– Nehéz nyelv, én mondom.

Momentán épp e pillanatban.

Alpesi hangulata van az erdélyi havasnak. (Nem tudván e beszélő, hogy az alpesi nem más, havasi!)

Olyan óceáni hangulata van a (világ)tengernek...

Annak igen. Nekünk meg.

Ez az ómen rossz előjel. A táj e régiója... Ha-ha.

Észak-magyarországi régió, dél-dunántúli régió, kelet-európai régió, dél-balatoni régió... Mintha nem lenne elég „régió” nélkül! Kelet-Magyarország, Észak-Dunántúl, Nyugat-Európa, Dél-Balaton...

Emberi humánus, hallod, mert mondja valaki tiszta szívből. Merő jó szándékból. Mire föl. Minek? Szószaporítván. Hogyne, emberség.

Szavadat (Szódat) ne feled... De ne ám!

Túlfinomítván

Sertés – disznó. A vaddisznópaprikás (pörkölt) neki vadsertéspaprikás... Sőt, -pörkölt.) Hogy oda ne rohanjunk. Finomkodván valóban, amúgy hogyne lenne jó ízű!

Vizel a huggyozó.

WC a pityere (árnyékszék, buda/budi, huggyozó/huggyozó, illemhely, kloxyó, klozet, latrina, pityöre, pöce, vizelde...) – a legutóbbi háború végén a ruszkijának magyarszki zabralógép. Más népek is hasonlóképp finomítják. A véce budi, s nem annyira latrina; a klozetnek van némi monarchiabéli hangulata (öregapáink, kik megjárták a Doberdói Nagy-hegyet, Galícia közepit, seregbéli emlékként így emlegették); a huggyozó némiképp durva, de adott esetben lényegre törőnek is vehető; Iratoson pityöre, latrina, véce, budi, árnyékszék... (Hogy ne is folytassuk!)

– Tényleg jobb, ha abbahagyod.

Menstruál – vérzik, virágzik, havi. Meleg – a csíra. (Megfosztva a meleg szót jó hangulatától.) Illat a szag. (Szinte már illatok szaga a bűzben.) Koitusz pl. pázrás (amit magyarul még több száz – ezer? – szóval lehet kife-

jezni). Masters korosztály: öregfiúk, öreglányok... „Masters vegyes”: magyarul férfi–női közös/vögyös (csapat). Egyenest senior. Szépkorúnak finomítják... öregségünket, hogy vének lettünk... Nyugdíjas kör helyett szépkorúak clubja!

A legjobb példák egyike a hol nevetséges, hol ostoba, hol meg egyenesen fölháborító finomkodásnak a pisil–vizelet–hugyozik hármás. A hugyozik túl gorombának tűnt, hát kitalálták, legyen a finomabb vizelet. Mely még mindig egyértelmű! Magyarán mondja meg, nevezi néven, ha finomabban is. Lett is belőle mára leginkább pisil... A húgyvizelet meg pisi, sőt, pisike... Hogy oda ne... csináljunk. Kis dologban utazván!

Aztán hogy valaki demonstráción demonstrál – tüntet. Finomkodik, politikailag korrekt... „Korrekt”... Fiatalúr jelenti 2018-ban a képernyőnézőnek a Balaton mellől: „Korrekt a víz”, mert hogy a 20 fokosban már lehet fürdeni.

A bárcás nekik szekszmunkás, s nem céda. „Szekszmunkás”... Hagyján! Mert aki munkás (munkálkodik a kuncsaft kielégítésén), miért ne lenne az? De hogy... a korszerű ifjú és kevésbé az hölgyek Ámerikában a férfiaknak azt mondják, hogy akkor most szekszelünk, vagy csevegünk?... „Szekszelünk”. Mintha a csávó minálunk azt mondaná ágyba döntendő hölgyikéjének, na, mucus, akkor most... Mi nem így szoktunk nekiállni.

Finomkodunk, szépítünk, elterelünk, el, el. Félre, túl. Nehogy már azt mondd, ami. Valaki. Ez, biza, fiúk, lehet, hogy politikailag helyes, de nem korrekt. Mert nem igaz. Sunyi, semmi több. Nem nevez néven! A gagyi is efféle!

– Meglepi magát parival a szali és kolbi mellé, utána eltette az ubit a szülinapja előtt, hogy ne fárassza agyon magát, s megvette a télire való burit, hogy a pogit aztán

kedvére ropogtathassa a sárgaház uszijának vizébe nyakig merülve.

Kovi ubi, vagy mi! Ovi, büfi... Gagyí. „Alig várom, hogy holnap talizzunk” – adja tudtul a kerek egy világgal a Class hangház egyáltalán nem kóser megszólalja 2014 utolsó előtti napján. Bungi? Hagyján, mert valamennyire magyarítjuk a vadidegen – fölösleges, mert annyi magyar szóval pótolható házikót, kisházat, kunyhót/gunyhót, putrit... jelentő – bungalót (bungalowot). Ha a gyermek büfizik, rendben, gyermeknyelv, arra játszik rá. Kedves! De túl komolyan ne vegyük... S ne tegyük a magunk felnőtt nyelvéné.

Egymást becézzük, ne a krumplit, búzadarát, vaskalapot. Geri, Bözsi, Mari, Gézus... Hogyne, ők igen! De az Életmód mitől Életmódi – mint teszi (imitt-amott) a napisajtó, írja rovata élére a csökkent szellemi képességű szerkesztője. Kutyi neki az eb. Még hogy fincsi, egyenesen fini.

Finomkodunk, finomkodunk, dumátok meg ásit az ürességtől! (Dunna alatti világtokról nem is szólva.)

A ti kultúrátok meg a mi műveltségünk

Mert a ti kultúrátok nem a mi műveltségünk. Hogy a mi műveltségünk viszont a tiétek is legyen – már ha úgy akarjátok. De hogy lassan a kultúra is elavuljék...

Mert hogy a kultúra magyarán műveltség (a latinnál eredetileg földművelés...). Régi ügy! A kultúrház művelődési ház, a régészeti ilyen-olyan kultúrája mondjuk Körös-műveltség... Mire föl a magyar kincstári képernyőn mit nem látsz: Kultikon. Újfönt zaklatva bennünket, ide-

geinket tépve. Mert hogy mi a csudát is jelenthet? Nem szólván a pestbudai napilap szerinti kultközpontról, melynek avatásáról adnak hírt Krisztus urunk 2013. esztendejének legelején. Művház – elég ronda volt, de valamennyire magyar. A kultközpont úgy idegen, ahogy van. Annyira, hogy.

Azt írja az újság, igen alacsony a házi képernyő – köztévé – művelődési–művészeti (szerintük kulturális) programjainak (magyarán műsorainak) a nézettsége. Hogy a csudába ne lenne érdektelen úgy, ahogy van, ami úgy kezdődik: Kultikon, kultközpont, proletkult – kult ez, kult az? Kikapcs. Gyerekek, ez nem megy. Nem veszitek észre? Kár. Mert még a végén az úgynevezett illetékesek olybá veszik: erre pénzt adni?! Minek, ha egyszer fölösleges.

Mi lenne, ha végre a magyarhoz magyarul tetszenének szólni? Nekik – nekünk – tetsző műsorokkal. S nem a pesti – juoper elit – kommunának. Angolul az angolnak. Nem? Ja, hogy annyira azért nem tudtok ánglus-amerikaiul? Gondoltuk. De akkor mire ez a nagy rongyrázás? Anyanyelveteken még tán értetek valamennyire. Annyira, hogy szót érthessünk. Mert így ez nem fog menni.

Megtehetik! Mert – jobb esetben – szubkultúrának vesznek a mi műveltségünket. Kitűnő néptáncos, ifjaink legjobbainak egyike jelenti ki a képláda minapi vetélkedőjén, hogy amit ők művelnek, az biza szubkultúra... Ahogy ragaszkodnak eleink hagyományaihoz – táncához, dalához, zenéjéhez, viseletéhez, szokásaihoz... –, az csakis rájuk, e szűk körre érvényes. Abban a közegben él (már csak). Máshol nyilván az Istennek sem.

Emlegetett idegen szavunk az idegen szavak (s nem a magyar szavak) – így az egyáltalán minek emlegetett,

szánkra fölöslegesen vett szók – szótára szerint „elkülönülő vagy jellegzetes társadalmi csoportot jellemző életmód”... Azaz legtehetségesebb, legérzékenyebb, legkedvesebb, szívünkhöz legközelebb álló gyermekeink szerint sem vagyunk már más, mint a többitől elkülönülő „csoport”. Nép, nemzet helyett.

Neki lenne igaza? Reméljük, tán mégsem. De jellemző, hová jutottunk. Hova juttattak bennünket, elhittették velünk, hogy... ennyit érünk. Hogy nyelvünkhöz a legkülönb ifjúság sem nagyon ragaszkodik már. Ők is keverik gyönyörű anyanyelvünk szókincsét fölösleges (mert magyar megfelelővel bíró) jött-ment szavakkal.

Svájci (német) asszonyból lett honfitársnőnk mondja: „Nem is értem, hogy régen annyi kiváló férfi tartotta fontosnak a nyelv ápolását, ma alig törődnek a magyarok a saját nyelvükkel”.

Hogyne, ahhoz férfiak kellenének. Férfiúnak lenni pedig – e genderedő–kerülő világban – már rég nem járja. Mert ahhoz tartás kellene. Ami, ugye, ellenére van a célszemély (maga az Ember) megkísértésére törő (pénzisten-hitű) Ördögnek.

E kitűnő svájci nő, Reini asszony a lélekgyógyász lelkipásztor Gyökössy Endre felesége, s igazi hazájának a mennyek országát gondolja. Mondhatni... így könnyű?

Annak igen, aki gondolkodik. Lát, hall, érzel, s amit tapasztal, ki meri mondani. Magyarul.

Legújabb! Cikk, címe: „Kultúráról és műveltségről”. Mintha a kettő nem ugyanaz volna. (Vóna, vóna.) (Lehetne!)

...Nekünk miért nehezebb... ugyanezt észrevenni? Belátni. S tenni... ellene. Ahhoz megint igazi férfiak, valódi asszonyok kellenének?

Újból és megint. Új reformkor? Magyar megújulás. Valódi magyar újság.

Csak nehogy összeszofisztikáld magad

Mert ekkora baromság is el-elhangzik – ha máshol nem, hát a királyi rádióban. Nem egyszer, véletlen, hanem nyakló nélkül, szinte pillanatonként.

Agrárium – mondá a politikus. Meg a többi szakbarbár! Az agrárius értelmiség mi más, mezőgazdász, sőt, gazdász (társadalom). Agrár: mezei, mezőgazdasági; agrárium: mezőgazdaság...; agrárxpó – no lám! A (gazda)vásár... mezei? Mezőgazdasági? Mindenesetre nem ekszpó, vásár! Akkor inkább vidámvásár... (El is nevezték Hungexpónak jó firmáék a B/udapesti/N/emzetközi/V/ásár/-t...) Mert a parasztnak (gazdának) mindez mezőgazdaság, földművelés és állattartás (sőt, egyben „alapanyag-földolgozás” – tejből pl. vaj, búzából előbb liszt, majd kenyér, a szilvából lekvár, befőtt, pálinka)... Maga a föld! Az élet. S nem az abból kisajtolható hasznocska. (Ami a legritkább esetben az övé. Viszik azt annyian!)

– Kémiai szünyogirtás! – hallod a hangládából, miközben vegyi szünyogirtásról lönne (lenne, lenne) szó?

Na, jó, ezek bevett idegen szavak (rászoktattak bennünket okostojásék), de legalább néha napján magyarán tet-szenének mondani!

Nem, az Istennek sem. Jól néznénk ki! Hogy valaki 4 elemivel is értse... Ne mai 4 elemivel (ami nincs is), hanem a régivel.

Esszé, tanodában – ami korábban csak dolgozat volt! Ajaj, már alsó tagozaton neked esnek. Neked, mert meg kell magyaráznod, mi fán terem. A negyedikes apróságoknak odahaza... „Az esszé... szellemi önvédelem” – vélte Cs. Szabó László. Honnan gyanította volna, hogy (szerencsétlen tankönyvíróinknak köszönhetően) szegény 4/a-s Tóth Romántoknak is ezt kellene elkövetnie! (Ő, meg a szellemi önvédelem...)

Nem több. Kevesebb a nem magyar kifejezés. Mert rontja a nyelvünket; levág belőle, megkurtít-rövidít. Elvesz, s nem hozzáad. Mily régtől fogvást...

– Ez szaknyelv! Értem? SZAKNYELV.

Érteni hogyne. Hógyisné. Azt tessenek megújítani! Ahhoz kell: tudni. Nem csak... köhögni. Kötelező érvénynyel. Szakembernek csakis az tekinthető, aki. Tudja, mit mond. Tudjuk, mit tár elénk. Nem magánnyelven, hanem a miénken szól – hozzánk.

Ha magában beszél – magának, meg a szakmájának –, miért ne? Amúgy... Felejts el.

„Szofisztikáljuk a kérdést” – kéri szakbarbárja a hangláda adásában (2012. XI. 22-én), ami kb. azt jelentheti, hogy „csavarjuk meg a kérdést”? – kérdé életed párja. Mert érteni nem érti, de gyanítja. Honnan, honnan nem: a szöveg környezetéből. ...Csavarja ő, kicsit túlzottan is! Szofisztikál a lelkem... De hogy ez mit jelent? Nézzük az idegen szavak tárát, eszerint van szofista (tanár, bölcselő), szofisztika (bölcséleti irány, vagy csak egyszerűen szócsavarás, okoskodás) – kezdünk helyben lenni –, harmadikul

szofisztikus (körmönfont, csavaros)... Ám szofisztikálni még a legidegenebb szavak kutatói sem tudnak. Szakemberünk viszont – hogyan, a Janicsár Rádió 132-es adójának hullámhosszán, hogyan... Asszonykád jól értette.

De hogy mi szükség van szofisztikálni, amikor okoskodni, csürni-csavarni, körmönfont megközelítésbe kapni is lehet?! Persze ahhoz magyarul is kéne tudni, nemcsak pöffeszkedni, nyelvünkre telepedni – (egyetemi magán-) tanári fizetést fölvenni... gondoljuk valamelyk fölsőtanodai intézetünkben.

Na, jó, szofisztikáljunk! Csak nehogy te is összeszofisztikáld magad. (Mehetünk pelenkáért.)

– Öreg, nem haladsz a korral!

Mert ez, állítólag, korunk szava. A hülyeségeteké! (Bár ne így lenne.)

Hapci... Ezt hogy mondják angolul? „Hapci”; fordítsd, ha mondom! Mert ez így olyan... snassz. Rémes! ...Hogy kínosnak azért ne mondjuk.

– Hallod, ez is összeszofisztikálta magát!

A téma kecskésítése

A „téma tematizálása”, avagy a kecske kecskésítése... Mert még hogy téma, de akkor a tematizálás. Mármint. Mindené. Minden helyett.

Azaz, már megint, a nagy semmi. Semmit mondas!

Tematizálni kell a pestbudai gyógyfürdőket! Hogy még több vendéget lehessen becsalni, belépőjegyvételre rávenni... Azaz hogy (rádiós hír a hangládából) a fejlesztést ez irányba kellene irányítani... tematizálni...

Megáll a szürke agy. Az ész. A themathizált.

Téma = tárgy, föladat... Témázik: az adott tárgyról beszél, beszélget... Tematika: tárgyi rend... Tematizál: valamit kiemel, sulykol...

Ahelyett, hogy néven neveznék: egyéníteni. Különlegessé tenni. Valamennyit. Érdekessé, vonzóvá, egyedülállóvá.

Mint a nőt, aki tematizálni akarja. Ki így, ki úgy közelíti meg. Ahelyett, hogy.

A lényegre térne.

Ne hőzöngjél... Lassan a testtel!

Ennyi hunnkodást!

Az ész megáll.

Szélenergiát mond szélerő, széleenergia-ipart szélerőipar helyett. Neki a szélerőmű szélpark, szélfarm, netán egyenesen szélturbina...

Szélerőműtorony – olvasod a bakonyiakról szólván. Helyes! Esetleg széltorony... Szélenergiától ments Isten – még azt hiheted, altáji a (szagos) szellőcske.

Energia – erő... Erőtlen energia. (Mondottuk volt.) A feszültség, amit a kávézacc nevezetű koffein ad. Erő – s nem energia. Más szerint erőny (Végh L.: Fenntartható élet a Földön, 48). Energiaital: valójában csak azt az érzetet (hangulatot) kelti, mintha... Mintha az lenne. Erős, legyőzhetetlen! Azaz kábít. Félrevezet. Becsap. Erősnek hiszed magad! Pedig dehogy. Mint egész újmagyar nyelvünk. Tév útra visz.

Becsekkol, kicsekkol... Beszáll, ki. Bejelentkezik, kijelentkezik... Nem. Valami. Valahogy. „Check-in: 13 órától (legkésőbb 18 óráig). Check-out: 10 óráig” – magyarán bejelentkezés, távozás... Írja japánul a magyarjának a magyarhoni szálloda a magyar nyelvű levelében... Nem a

japánnak, a magyarnak. Mert hogy: tanulj meg japánul?
Anglusul.

„Becsekkoltak a katonák” – azaz beöltöztek, hátukra vették a bornyút, viszik valamennyit...

Csekkol = jelentkezik, bejelentkezik (repülőtéren, szállodában...). A hálón mit nem írnak: to chek = ellenőriz, megjelöl – az angolban! Magyarán: ki tudja?!

Csitt, csatt. Csett, csek(k)... Ki, be. Le, föl. Át, össze.
Meg. Még!

– Ez itt nem thema!

De nem ám.

...

Ők aztán igen! Értik a módját.

– Hass, kreálj, gyarapíts!

...helyett: (akár:)

Tapizz, kreálj, bankolj! – Politizálj, kreálj, bizniszelj... –
Terrorizálj, kreálj, bazseválj.

(Kölcsey, itt?!) (Csinálmányai a szomorú világnak.)

(Össze, ne.)

A lényeg, hogy ne magyarul mondd. Hogy ne magyar-
kodjál!

A kutyafáját. Széltolói a tematizált themátlanságnak.

– Themániában ma már... – fakad dalra a szomszéd
öröme a kománé.

És elkezd becsekkolni. Be. Vele. Mert akár olybá is ve-
heted.

– Egyből ágyba vitted?!

Legalább jópofa

Zamárdiban hova nem csalták – csalják? – a némi ital-neműt magukhoz venni szándékozókat: LES VIGAS! Nem akármilyen. Lesz, ha elereszted magad! Bekopertáznak csöndzavarásért, nyakleveskiosztásért.

– Az uramnak makula-degenerálisa van! – nyilván mert így már valamennyire van neki értelme.

Legalább magyarul rajta egy kicsit a magyar! Már ha az. Mert humorunk – az van. Nagyon van. Ha még lehet. Ha nem szólnak rád ejrópaiul. Honnan, honnan nem: Ejrópából.

Így sem a mi gyönyörű nyelvünkön szól, de legalább... enyhít az idegenségen. Majdnem magunkévá tesszük... (az idegen pipit). Ott, a balatoni fövényen. Pipit?! Pipi a kóka...
kast...

– Csak semmi nyíltszíni nemi élet!

Mire föl Vajdahunyad zuglói – ezredévfordulós – várában az almádi Halászkert a karácsonyi–szilveszteri kirakodóvásárban ilyen-olyan harapnivalói közé mit nem csempész: HUN-DOG, írja ki a komámasszony. Mit nem a hot-dog helyett, amit hótt-dög-nek magyarított egy regénybeli suttyó a Fönn a Jeruzsálemhegyen című regében. Mire mostanra tovább javult a helyzet: hun lett belőle. (Rá fél évre a Váci utca mellyéki kirakodóvásárban a pesti pecsenyesütő mit nem kínál: ugyanazt, hun-dogot! Hogyne, benne kolbásszal.) (Hun, a csuda vigye el.)

Itt van! Meg is kóstoltuk. Ha már magyar a lelkem, hogyne lenne kíváncsi a még hogy ismeretlen, egyszerű-

en alig ehető (néha egyenesen ehetetlen) idegen konyhai kínálatok tengerében elvesztében. És, láss csudát. Ha nem is csabai a kolbász, de kolbász, ezúttal somogyi. Mert hogy siófoki. Szóval: a frissen-ropogós zsolmlébe jó darab sült vékonykolbászt rak a kisasszony némi zöldbe illesztve... Hogy az egész hirtelen majdhogynem ősmagyar terméké váljék... Hol, hol, a szánkban.

Amúgy – visszájára fordítva – is kerül példa a népi csúfondárosságra! Avagy ráteszünk egy lapáttal, mint Simonffy András írja a Rozsda ősz című '56-os könyvében: a Kádár-korszak az úgynevezett „konszolidáció”-val kezdődött, amit a pesti flaszter népe „szolid Kohn”-nak becézett. Már hogy legyen neki valami értelme. Teteje!

„Konszolidált krakéler kriptaszökevények.”

Hogy az „eredetileg” CET-nek (minek nem, Central European Time-nak) csúfolt pestbudai műintézetből Bálna szélessék...

Nudlisták! – juj, sikkantott ötéves leányunk, amikor a tengerparti sétálás közben véletlenül meztelenfürdő cégéreként magát mutogató alakra (háttérben a többi anyaszültre) bukkant az anyjával. S nem igaz? Mi az, hogy nudista... Mit jelentene? Semmit. Ám a nudli. (Az már valami.) (Valami csak-csak.)

Zalavármegyei falu, Kistolmács Kozár-forrásánál ki, ha nem a prágai folyóba (Moldvába) fújtott Nepomuki Szent János szobra vigyázza az ottani emberiséget. Népünk pontosan megnevezi: Pumukli-forrás attól fogvást...

– Nepomuki? Pumukli!

Hogy érthető legyen. Jelentsen valamit. S nem csúfólódásból keresztelték el így a jó magyarok. Nem. Játék?... Szent dolgokkal... Lehet? Ki az életét áldozta... valami

szent ügyért. Igen, a gyónási titok sérthetlenségéért. Jó-pofa? Szentségtörő. Ahogy az egész életünk.. Szent dolgokkal élcelődni... Mire való? Mire, mire. Pogánkodás a javából?

...Arad megyében mit nem hallott az öregapád: Bádóg Leó. Ki-ki, hát Badoglio (tábornok)!

MÁR-TEAM Kft. Pilis vármegyében. Mártime?... (Kié lenne, az asszonyé.)

LES (vagy nem lesz...) VIGAS.

Provincia? Kis haza...

„A mamut-birodalmaknak csak alattvalóik vannak; igazán szeretni csak kis hazát lehet” – összegzi Dantéről, s a világsoda olasz írónak szülővárosával, Firenzével összefüggő érzelmeivel kapcsolatos tapasztalatait Szerb Antal. Dante Firenzéről, Firenze Dantéről...

Nem mintha olyan messze kellene szaladnunk hasonlókért a magyar világban! Tamási Székelyföldje, Móricz Felső-Tiszavidéke, József Attila Budapestje, Móra szögedi földje, Mikszáth Palóccországa, Illyés Mezőföldje, Körömdi Nagykunsága, Gion Délvidéke...

– Nem vagy te egy kicsit provinciális?

Hogyne volna!

Mennyi hazugság, mennyi megtévesztés! A szülőföld, mint „provincia”. Marquezé a maga (karib) Latin-Amerikája... Tolsztoje a saját orosz kisvilágából kinövő világmindensége...

– Provinciálisak tetszenek lenni!

Ahelyett, hogy világgá mennének! Neki a vakvilágnak.
Toronyiránt!

„Lokálisan esők”, mondja az Állami Időjós Egylet szóvivője a hangládában. Ahelyett, hogy, mint (tegnapi) őse, helyi esőről szólna.

„Helyi”... Akár a „provincia”. Borzalom anyja ne hagyj el.

Legalább ilyen jó történet a „politizálni tetszik”-hez kapcsolódik. Mit nem vágnak néha az ember fejéhez, ha bele meri vinni dolgaiba – költeménybe, elbeszélésbe, regénybe, színjátékba... – a közélettel kapcsolatos vélekedését. Érzéseit, gyanúját, reményeit.

– Nem politizálunk!

Mihály, ne politizálj. Mert Mihály – meg András, Vince, Örsike – már megint mire nem vetemedett. Szóba merte hozni, hogy. Pl. hogy jó lenne a hazát szolgálni! A magánzseb helyett. Pl. (Csak a példa kedvéért!)

Szerb Antal Dante-tanulmánya ide is szól: a világirodalom legnagyobbjai, Shakespeare és Goethe is vastagon „politizáltak”, ám Dante még jobban. A legtöbbet! „Politikai” ellenfeleit a pokol legmélyebb bugyrába küldte, s biza fölismerhetően! Hogy ne maradjon adós a bántásokért.

Hol van – hol volt – ott a l'art pour l'art, a művészet a művészetért, a semlegesség, a közéletiségtől mentes költészet?! Sehol. Mert olyan nincsen? Van, ha azt hazudjuk. Arra fanyalodunk. Arra vagyunk képesek.

Játékból – játéknak – miért ne?

Szó, mi szó. Szórul szóra.

Látható, mire megy magával – velünk – az efféle, ám ha a hazaszerető közemberekről (köztük a hazaszerető hangot megütő művészekről) van szó, nyomban kereszt-

be-kasul hazudozó „független értelmiség”. (Mely sem nem független, sem nem magyar értelmiség.) (Nagyon is elkötelezett – jobb esetben a semmit mondás, rosszabb esetben a tudatos népbutítás nagymestereinek szerepében feszítő – álértelmiség.)

– Provincia: tartomány, táj, vidék... Provinciális: táji, vidéki, bugris...

Hogyne, tahó. Egyenesen Tahónia! ...Honnan való lennél.

Provincia; politika; l’art pour l’art; intelligencia. Mennyi (fölös) idegenség!

„Modern Arts” – debreceni rendezvény a Modern előtti téren. „Art moments” modern és kortárs művészeti ünnep (szintén a hajdúk fővárosában?).

Szépen, magyarul, emberül. ...is lehetne.

Egy szó, mint száz! Szóra szó. „Igazán szeretni csak kis hazát lehet.”

Mi más! Nekünk a miénket; (ott nálatok) -tól -ig, meg vissza.

Bihartól Biharig; Zempléntől Zemplénig; Moson-tól Mosonig; Csanádtól Csanádig; Küküllőtől Küküllőig. Körbe-karikába; idehaza.

A magunkét ne feledjük: Zarándban. Idehaza, otthon.

Szenyor, a pohárnokot!

(Sommelier:) A poharat! ... neki.

Sommelier, pedig mennyivel szebb (szó) a pohárnok!
Ha meg valaki nagyon futtatná magát, hát legyen, hívjuk

– hívja (hívassa) magát – főpohárnoknak. Üsse kő, netán kavics. Ezen ne vesszünk össze!

Minek, ha minek. Egészségünkre! Nyelvünkére. Ami nem más, mint a magunké. A miénk. Hogy húzza – fújja (üsse, vonogassa, nyomogassa, pöngesse, verje) a talpaláva-lót – a kettős helyett a duó, hármast utánozva a trió, négyesbe állva a fúvós avagy miegyéb kvartett, netán a kvin-tett nevezetű vonós banda.

Még hogy sommelier, egyenesen master of wine! Jól mondom, uf, uf! Mert hogy haladni kell a korrall. Akarja mondani a borral.

Végy ausztrál bort; állítólag a szőlőt valóban a száraz-földön szüretelik (legalábbis ezt állítják, akiknek ez a dol-guk), ám a bor már a hajón készül el. Ott darálják, sajtolják, majd erjesztik, érlelik. Mire ide – Ejrópába – ér, kész!

Mi nem különben.

Mi szép. Mi bámulatos újmodern korunkban! Mennyi ész, mennyi értelem satöbbi!

Csalás. Humbug. Álbor. Műember. ...ami még a (köze-li) jövő zenéje. Seniorok és senioriták...-kal.

Szenyorok és szenyoriták? Nem, csak szeniorok, öreg-fiúk helyett.

Szépítünk, kendőzünk, a süketek meg fálnak mennek. Mert azt hiszik, hogy ízetlenkedünk, amikor félremutoga-tunk nekik valamit.

A vén nekik szépkorú... Az öreg nem különben. Még hogy nyugdíjas kör, nyugdíjas otthon... Hogy néz ki?! Főst. Azt hiheted, gúnyolnak.

– Hogy lennék én „öreg”?

Kikéri magának. Még hogy vén. Nem.

„Nyugdíjas”... Micsoda megkülönböztetés! Még azt hihetik rólad. Eljárt az időd. Lejárt. Beleöszültél! Belenyomorodtál. Épp hogy élsz. Szép kort éltél meg! Értél. Túl.

Öreg, mi az, hogy öreg! Vagy te öreg! Hogyne. Majd ha fagy. Szépkorú, értem?! A teremburáját ennek a süket világnak.

Jó hogy nem „bika”, „tehén”, „borjú”... Vágómarha! Tejelő. Húsmarha.

Ki, ki. Ő is kikéri magának.

– Hol maradt a sommelier?!

Mondottuk volt, (fő)pohárnok; legföljebb borkínáló, kulcsár, pinceőr, bort fől szolgáltató pincér... Jókedvű borosgazda.

Szinte szindróma! – panaszkodott a csapszékben egy cimborá, mit nem állít róla az orvosa. Hogy mekkora bajba került. A betegségének köszönhetően.

– Szinte szindrómám van!

Neki. Nekünk? Nyilván mondta az orvos, sorolta a vad, idegen, orvosi szakszavakat, amelyek közül csak a szindrómát tudta észben tartan. „Szindróma”. Sőt egyszer mintha a „szindromatikus” megjegyzés is elhangzott volna.

Kész szindróma!

– Csapos, még egy kört.

Szindrómába esve. (Hát még anélkül...)

... Rá egy évre valóban elhalálozott. Hogy melyik szindróma vitte el, tán az időközben családi orvosnak ki nevezett körorvosa sem tudta. A csapszék népe pláne nem.

– Mit hozott a Mikulás? – kérde Szenteste jenki módra a szerencsétlenje, mert hogy rég elfelejtett mindent; Jézust különösen.

Nehogy már megsértsük... a nem keresztényeket!

„Jézuska”; az kellene nekik, nem egy migrációnak hazudott népvándorlás.

Lógó logója

Lógó, izé, hogyishívják (le)lógója...

Jenci lógója időközben elhervadt.

Most akkor logó, vagy nem logó?

Lógó! Mert így már érthető.

Amúgy a lógó: lógó. A logó meg: cég, szervezet, szolgáltatás csak rá jellemző jele. A lógó, persze, más. Pedig az sem kutya! Ha lóg az embernek. Ahelyett, hogy.

Csúnya! Piha. Azért ilyen durvának lenni. Kikérjük magunknak!

Ők ki, és mi?

Lógóját a logónak. A logóját a. Cégér; jelkép; címer; und zo wajter!

– Te tudsz dajcsul?

Mi igen. De hogy a lógót válasszuk logónknak... Lógósai a nagyvilágnak.

Lógós a ló is lehet, ötös fogatban?

– Lógóba fogott ló, csikó; olyan ember, ki csak úgy könnyedén, mellékesen csinált valamit, mint a lógóba fogott csikó, melyet a kocsis nem igen szorít, hogy meg ne rontsa – írva egykoron Pallas tata.

Mert abból aztán kerül szép számmal.

Lóból?

Lüke...

– Logója a micsodának.

– Ne mondd, az is van neki?!

Lájtos kocsi? Mi? Micsoda?! Hallod, az ökör mit nem mond? „Lájtos kocsi”... Bruhaha.

Lájt... – hallja az egyszeri koma, s ánglusul–amerikailul (újmagyarul) nem értvén a régi szódás a lovával jut eszébe, ahogy a lajtos kocsival szállította azt a jó alföldi – állítólag arzénos, pedig csak finom! – ártézi vizet a szikvizes műhelyébe, hogy megtölthesd szódavízzel a szikvizes üvegeit (a szikvizes szikvízüzemében).

– Szódás, szó-dát vegyenek, szó-ódát!

Megjött a szo-ódás. A lajtos kocsival.

Lájt?

Lajt.

Lejt.

(„Lej”... Jó, hogy nem bani.) (Bán!)

Csak nehogy ezt is ellájkold! Micsodát a micsodáddal a micsodában?! Azt a rézfánfütyülőjét ennek a kibalzszamozott világnak.

Tetszik, nem tetszik; tesz rá az ember?

Intézménynév, együttes neve... jappánul, mint lógó logó.

Ki, be, le, föl, alá, mögé, fölé, elé... lógtván.

– Ne mondd azt, hogy „idegen”, megsérted őket!

– Mért, te hogy mondod?

– Külföldi.

– Hogyne, Sütő, Gion is „külföldi”: határainkon túli. Miközben nem idegen!

– Nem vagy te egy kicsit nácionalista? –...

Roma Hungaricum. Csak nem a Száztagú Cigányzenekar? Nem, most induló zenekar, hajdúsági föllépéssel a nyáron... Marina Port: vitorlás hajókikötő Kenesén (... szegénykém).

Logója nyilván neki is van! Lógó nélkül mit ér a világ?
Az élet. Lolo.

– Az volt ám csak színészné! – ...a mozivásznon.

Népi filing

Ha jól értem, a hangulat helyett mondanak újmagyarék filinget. Miközben a világháló szótár szerint az ánglus 'benyújtás, reszelés, raktározás' jelentéssel használja. Míg ki nem derül: valójában feeling, ami valóban 'érzés'; mert ők nem az mondják, amit írnak.

Rendben, de népi filing (mint feeling)... hogy lehetne? Úri igen, de népi... Esetleg félnépi. Amit úgy rühellnek úri népi–úri cimboráink, ha zenéről, dalról, akármiről van szó. Miközben ők maguk.

Terjesztik a rosszat. A fércművet. A selejtet.

Népiek, filingben. (Ja, érzésben.) Sajnos elég jellemző: táncban, nótában, zenélésben (sat.) hagyománytisztelők, hagyományápolók, hagyományból építkezők: rendre filingelnek. Elfelejtik, hogy nyelvünk is megérdemli a tiszteletet – ne is mondd, a szeretetet. Amivel ők fordulnak paraszttánchoz, parasztdalhoz, parasztmuzsikához, egyáltalán parasztművészethez. A nyelvben nem, abban nagyon nem! Elengedik magukat a városi-globál hangulatban. S nem magyarul.

Fitying. Pannonfiling Mozgóképes Találkozó Vp-ben, 2011 Szent András havában. Nyilván pannonfitying, hogy legyen értelme neki. Pannonfitying lízingelt filing a (túrós) pitában.

Azt mondja a hangládában valaki 2012-ben: „Rózsa Sándor-filing...” Hogy oda ne rohanjunk. A betyárját a hülyegyerekének.

– Gyerekek, most van még minálunk gyógyó, vagy már más néven fut?

...futtatja magát. Az uniós – sőt, pisai? – előírásnak megfelelően. Jó, hogy nem Rúzsát mond. Annak a filingje, vagy mi a fenéje.

– Mutass nekik... fityisz!

Avagy: hagyománytípró hagyományőrzők... Mit nem hallasz a Janicsár Rádió 1-en? Népzenei „koncert”-re csalogat, ahol különféle „formációk” lépnek majd föl – formációk? Nyilván azt akarja mondani a tökéletlenje, hogy együttesek... párosok (s nem duók), hármások (s nem triók)... Négyesek (s nem kvartettek), ötösök (jó, hogy nem kvintettek), a hatosok (fúvósok, széksztett – sőt sextett – nélkül?...). Hagyományőrzők a hagyományt megtagadva. Mert ha nyelved feleded: őrizheted a cugehört! Ott maradsz csórén (sőt, csupaszon). Kiszolgáltatva bárki cafat kénye-kedvének.

Nyilván nem így gondolják. Hogy vehetnék olybá? Amit nem lehetséges. Következmény nélkül!

Azt mondja, folk. Folk ez, folk amúgy. Ellentmondva annak, ami. Hogy – mondjuk – népművészet. Azt mondja, folklórzenekar – arra, ami mi más lenne, parasztbanda! Esetleg, netán, körülírván kicsit, népzenei együttes... Rosszabb esetben: népies. (...sch.) Félreért...

„Eminens, hogy ez a mai feladat mára” – evidens helyett, mondá a főnök. „Nagyra nőtt a filinged” – füled helyett. Sokat hallotta, balatoni filing, ilyen füle, amolyan a malacnak... Tud ő újmagyarul! Hogy a búsba ne. „Ezen

a területen te nem vagy kontingens” – hallod. Ha nem, hát minek? Folk filingje? Filing folkja. Mi lenne, ha. Ha egyszer magyarul tetszenének mondani? Hogy azok is értsek, akiket utánozni szeretnétek?! ...Így persze, hogy nem megy.

Melegen szeretem! Kikéri magának. Kikérné, ha tehetné. Ha szólni tudna. Szórul szóra. ...Ahogy szinte népi filingje van neki, amikor a kolbászt levirslizzük! (...virslizik.) Mert hogy a Wurst: kolbász, illetve minden (dajcsék-nál), amit bélbe töltenek! A hurka Blutwurst, a májashurka Leberwurst, a virsli viszont Frankfurter (Wurst-talanítva). Miközben ízig mi meg tőlük vettük át, értettük virslinek a virslinek ejtett wurst-t. Hogy a véreshurka is Blutwurst legyen. A türingiai kolbász ellenben: Rostbratwurst. Avagy akárhogy csűrjük, csavarjuk, valamennyi valamennyire virsli. Ők ezt az egy szót ismerik arra, amire mi ezeret. Ugye, mily más... a „népi filing” ennél vagy annál a népnél?

Nyeglén

Még hogy Mész-é a PeCsába?... Nem jobb a Tök jó! Sem. Marha jó? Őrült jó... Persze inkább Tök jó!, mint K...a jó. A basszus, nem mint szólam, netán gitár, nem, csak amolyan szó, mint példának okáért a baszkodáj, baszszerkányos...Bár ez utóbbi, régebben használatos nyegle-ségek sem jobbak, mint a mai basszus. Persze még jobb, mint a B...sza meg! Vagy a b...od. Avagy b...szki. Sőt, b...szkikám.

A topon. Ja, a csúcson. Topja a futásnak. Topon marad-tunk! Ők, topan.

– Csak nehogy toppantsatok.
Eltoppanjanak. A ködben. Topja a csúcsnak. Csúcstop.
– Top ez a cucc, nem?
Speciel; spéci. Épp hogy. Speciálnaja gyévocska.
– Speciel (épp) ezt nem bírom! – ott; ázva-fázva, rettegve.

Kép a napisajtóban 2012. Mindszent havában: a „top spin” nevű játék és örömittas használói a pestbudai, bezárás előtt álló Vidámparkban. (A kép szerint) Hölgyek ülnek benne, kapaszkodnak erősen, hajuk az égnek mered (szinte úgy marad), visongatnak... Még jó, hogy bezár a (bazár helyett a) Vidámkert. Spinék a spinéten. Spin; spin. Spongyát rá!

Majdnem olyan jópofa dolog ez, mint a Vaginamonológ nevű játék. Könyves? Színházi? Képernyős? Hangládás? Ki tudja. Magunk a címnél megakadtunk. Maradtunk tisztos távolban. Pénisz pl. (a székelynék) lödörgő (párja, a vagina pedig szőresmákháló).

„A p...a, aki (változat: ami) magában beszél.” Netán, tovább finomítva: Punci magánbeszély. Tán így lehet ugyan ezt magyarrá fordítatni. Arra a nyelvre, amelyen állítólag maga a dolog szól. Már nem a..., mert az úgy szól, ahogy, de nem színpad kinézetű tyúkketrecben, rádióstúdió-szerű fészkerben, mozgóképszínház illetőségu akolban... Nem, nem.

Pedig szerintem így több nézője, olvasója, hallgatója – lapozgatója, ízlelője – lenne ennek a magánbeszédnek. Arról. Hogy ne mondjam még egyszer. Még félre tetszenek érteni.

Fúj, csúnya! Így beszélni. Undorító. Mosdatlanszájú. Ne tessék nyúlkalni. Kikérem magamnak. Ő igen, és mi?

Csak akkor netán jönne az aznap másnapos borbély a beretvájával, hogy ő biza ingyér körbecsupaszítsa a nagyságos asszonyt! Ingyen és bérmentve. Hogy a személyi jövedelemadóról, netán az áfáról szót se ejtsünk. Akkor – aközben – szóljon egy kukkot.

Még mondják, hogy nem szabad a női nem! Amelynek egyes tagjai azt tehetnek, amit akarnak. Még azt is megtehetik, hogy álnéven szerepeltessék legbensőségesebb szerüket.

El lehet képzelni, mekkora fölzúdulással járna egy hasonló férfiú előjelű színdarab (hangjáték) – könyv... – példának okáért Péniszbeszéd címmel.

Nahát, kérem ez botrány. Na ja.

Mit szólnának művészkéink (párban hasonlatos szépelkeinkkel), ha valaki néven nevezné, ami a vaginába való? Az is jó kis színdarabcím lenne! (Volna értelme?) (Párbeszédben elregélve.) (Vagy csak magában.) (Csak, ugye, boldond beszél magában!) (Új Yorkon innét, Új Yorkon túl.) Ha a hüvelybe kardot helyezöl; sőt, egyenesen Pénisz a köbön – jó kis szomorújátékcím vóna! (Oda is rohannának...)

Gender-tender kenderrel. (...kötéllal?) Mi mással. Genderáld tenderájba magad. Ha előtte bekenderezél, menni fog!

– Anya, a pelenkát hova dugtad?

Melyiket, melyiket, az eldobhatót! Egyszer, nem többször, használatos. És onnét ki nyomban az ablakon. A nyakadba!

Meleg... Nekünk mi mást jelent! Meleg anyaölet, szerelem melegét – ami akár forró is lehet –, nyeglén. Hogy elrondítják gyönyörű szavunkat is! Meleg... nekik mit nem

jelent. Belepiszkítva nyelvünkbe, lelkünkbe. ...A baszturbálról nem is szólván.

Elemi nyelvrontás

Aki nyelvünk megrontója, népünk megrontója. Köztörvényes bűnöző.

Nem nehéz meglelni a nekik való bírósági végzést:

– Másfél év letöltendő nyelvművelés! Ez időben csak magyar szavakból építkezhet.

Mást nem ejtethet ki a száján, nem írhat le. Jövevényt is, persze, mert az már megmagyarosodott. A miénk, magunkévá tettük! De amely idegen szó fölösleges, az minék? Mert van rá megfelelő honi. (Mondottuk volt, nem föltétlen hunn, de amit befogadtunk.) Nem?

– Két év, három hónap meg egy nap...

Azt mondják, az az egy nap sosem telik le! ...el. Az a legnehezebb. Annak, aki nem akar – magyarul beszélve – érthető lenni. Már ha mihozzánk akar szólni.

Csak hát... Az elemiben kezdik a nyelvrontást. Kik, kik! A köztörvényesek.

„Kommentáld”...; pedig csak magyarázd!...

„Médiaismeret” – holott csak sajtóismeret... Írott–nyomott és hangos–képes sajtó... Ez így nem világos, nem egyértelmű? Mennyivel kerekesebb, teljesebb a „média”, mint a „sajtó”?... Teljesebb a „kommunikáció”, mint a tájékoztatás?

Köztörvényesek.

Nyelvészeink?

Egy részük. Idegenvezetőék. Akik szabadelvűnek, szabadságpártinak adják ki magukat. („A liberalizmus éppen olyan ártalmas ideológia, mint a kommunizmus és éppen úgy, mint a kommunizmus, az is a falnak megy majd” – mondotta volt Chirac, a Francia Köztársaság elnöke.) (A szabadelvű... valami más. Akár magyar is lehet.) (Kossuthé igen, ezeké nem.) (A kommunizmus pedig, ahogy a költő mondja, csajkarend. A kommunista meg csajkarendi.)

Az akadémikusok? Tudósaink aligha.

Aki tud, miért rombolna? Tarolná le... önmagát.

Ha japánul szólsz, szólj japánul. Ám ha magyarul... Miért nem magyarul monddod? Hogy mi is értsük. Magyarán!

Tokorodó, fiúk, tokorodó, lányok.

Nyelvünk rongálói népünk pusztítói. Le velük.

Abcug!

Na ja.

– Nem jó! Abzug, értem, abzug...

Aki pedig hajlik a jóra, ígéri, megjavul, fölfüggesztettet kap!

– Másfél év, fölfüggesztve...

Mert megígérte, hogy ezen időben minden eddig általa tévesen használt, fölös – vagy épp egyenesen eddig fordíthatatlannak mondott – idegen szó helyett újat gyárt. Kitálál! Lel. A berekben, berek mélyin.

Hogy mondta Illyés Gyula a parasztdoktorokról? A falusi tudományos embereken, javasasszonyokban, népi orvosaiban bízott az egyszerű ember, jobban, mint a szakbarbár orvosokban. „Nem csak azért, mert közülük valók voltak s érthető emberi nyelvet beszéltek, de azért is, mert azok nem ismertek reménytelen esetet”.

Érthető nyelven szólni... Lehetne. Népünk szavát ha lesnéd...

Azt a népnyelvet, amely már alig lélegzik. Végleg megfojtaná a szakbarbárok szaknyelvtveremtő idegenszakosságga.

Hogy mondta Babits? „Akinek több szava van, több ismerete van... Ne add el idegenért, idegen szólamokért, melyek idegen gondolkodás tükrei.”

Csak azt ne tessenek mondani, hogy Babits Mihály is idegenellenes volt!

Teccenek tudni? (Tetszik, nem.) Magyar.

A centrum a semmiben

A centrum, mint semmi. A semmi közepe. Veleje a. A centrum, mint... ez, meg az.

Teva Gödöllői Steril Centrum. Magyarán gyógyárugyár. Steril (nem annyira terméketlen, mint inkább csak tiszta, bacimentes, azaz fertőtlenített) anyagokat gyárt az egészségügynek, kórodának, rendelőnek, körorvosnak, mentőnek; bárkinek, akinek szüksége lehet rá. Kinek hogy. Kell vagy sem. Azaz ez esetben a centrum nem egyéb, mint gyár.

Égésügygyi centrum. Azazhogy kórház. Semmi több, se kevesebb, se. Szinte mint Amerika! Mert ott látod az ánglus kiírást a bűnügyi mozi képladás vetítésén a képernyő kellős közepén. Ugyanaz. Ott, a centrumban. Hogy legyen mit másolniuk a helybéli – bennszülött – agyalágyultaknak. Eszementjei a vakvilágnak. Mucsán innét,

Mucsán túl. Valamicskével!... Nem sokkal. Óperenciával a közepiben.

A centrum, mint áruház, persze, az Állami Áruház már nem volt jó. Így jobb lett. Hamarost ezt is bezárták. Anynyi! Kampec. Neki. Mert nekünk, azért, még nem. Annyira nem kapkodjuk el! Arra még várni tessenek kicsikét.

Centrum – üzlet, bolt, intézet, iroda, pénztár, istálló, egyetem, kórház sat. helyett... Ne adj Isten raktár. „Fogászati centrum”, vagy mi a Búsképű Lovag.

– A zápfogam (szájüregem centrumából) nem kéne? – válaszolod neki.

– MÉR káromkodol? Neköd löhet, neköm nem? – mert hogy zápfog helyett kicsikét csúnyábbat mondott a koma.

Italművek, centrumba vágva. A csapszék, mint Centrum. (Akkor már inkább Vákum. Bázis. Jobb, mint ott-hon...) Mármint a száraz gigának szeszt kínáló, megbízható és kívánatos helynek mondható korcsma.

Ezeknek. Ezek centruma. (Mármint a norvégjának.)

– Jó, hogy nem csentru! – a dáktalannál.

Csirió. (Ja, az más.) (I)Sten, (i)sten.

Még rosszabb esetben a center szót használják. Ilyen center, olyan. Mintha nem tudnák, hogy nekünk a center csatárt jelent, sőt, lehet centerhalf is az ember. Azaz középhátvéd! Maradjunk a középccsatárnál. Város esetében a Városnál.

„Város”... így hívja nem egy nép a környékünkön az adott település belvárosát. Igen, a helység magját. A mások – a másik, a szomszéd – nyelvén. Mert átvette tőlünk. Hogy most mi tegyük ugyanezt a Centrumra – pláne ne Centerre – váltva. A kutya meg a macska! (A szerzővel az

önbíráló – lásd még öcenzúra! – több durva szót innét töröltet.) (Be kár!) (...)

Színház helyett nekik színjátszó – játékszíni – centrum. A kórodai bel-osztály nekik belgyógyászati centrum. A bíróság igazságügyi centrum. A hitelintézet ezeknek hitelcentrum. Úti irodák nálatok – Tinálatok!!! – utazási centrum. Masszázscentrum a gyalogbárcás egy álltó helyben való dolgozóterülete?... Az istálló, mint lócentrum. Az MTI – mint nemzeti hírügynökség – hírcentrumnak adja ki magát. A gyár ipari, a kóceráj melléküzemági egy-ugyanaz (mi más lenne): centrum. Sőt, Cipőcentrum! – Cipó?

Hogy a csudába ne. Csukaüzlet. Sőt, suszteráj. És persze az újabb, még marhább: a center! Efféle, afféle – mondtuk volt. Vala. De már nincs. Különösen idehaza.

A latinos centrum helyett ez ánglusos center.

A center lő, gól! A centrumba. Oda, a kapuba. Annak a közepibe!

– Nem érti az idegen! – akarja mondani a „szép”, mármint ha a magyar magyarul mondja.

Rusnya, én mondom nektek! És hogy ez hová vezet...

– Jesz, a centrumba!

Pláne ha center az ember.

Nem lélektani, lelki a fejlődésünk

Félrehalljuk, másképp értjük, rosszul sül el...

De „műveltek” vagyunk!

Mi igen.

Arról jut eszembe ez a fajta fölös idegenszó-használati helyzet, hogy jenki moziban mi nem az egyik (nyelvi) csattanó?! Hogy a szerelmesek a nászéjszakán a nászágy nászlepedőjén a nászuknak köszönhetően többször is „kurátorkodtak”...

Hogyne, így is lehet kurátorkodni! Valahogy így.

Avagy amúgy.

Hogy a fürdőbeli (német eredetű) kúrról aztán végképp szó ne essék.

– Misa möggyütt a karikatúrából! – adta tudtul a nagy családdal néném, midőn valóban hazaérkeztem Iratosra, bevégezve valamelyik erdélyi – ne adj Isten moldovai, bukovinai, dobrudzsai, havaselvei (ajvé, etelközi) – kirándulásomat.

Hogyne, körút volt, a javából. Nénémnek mi más: túra körbe, karikába. S nem igaza volt?

Ez is egy karikatúra!

Mi más lönné. Lött vóna!

Ami majdnem ilyen jó: a lélektan lelke. (Mert az is van neki.) (A tannak.) Még hogy az embernek! Neki. (Jár, nem?!)

Olvasod a szakértő cikkét a címéig eljutva (tovább egy tapodtat sem): A kisgyermek lélektani fejlődése. Természetesen lélektani helyett a megfelelő – már amennyire értelmes, mindenesetre használt – szóval élve: pszichológiai. Az apróságok pszichológiai előmenetelével foglalkozván. Nyilván. Nem pedig a lelki fejlődésével.

Mert úgy már lenne értelme! (...jelentése? Hagyjuk!) A gyermek lelki fejlődése. Ha nagyon idegenül akarod mondani, jó, legyen pszichés... A kis lélek pszichés gyara-

podása... Psziché s nem pszichológia... (Tán mert a pszichiátriára is gondolhatunk?)

A gyermek lélektani fejlődése? Csak nem? Mármint hogy a lélektan szerinti (ütemben történő vagy nem történő) igyekvése?

Lelke a lényeknek.

Lényege a lelkednek.

Lelke a lelkének.

Ám akinek nincs, avval mi lesz?

Lelke helyet a szakírójának nyilván lélektana van. Ami annyit ér.

Amennyit.

Elme; én mondom, elmegyógy.

Onnét szalajtották?

(Vajon megvan-e még a sárgaház?) (Lipóton bezárták.)
(Kár!)

...Vagy hogy világosabb legyen, mi a gond „lélektani fejlődés”-tekkel: olyan ez, mintha fogad növekedését összetévesztenéd a fogászat (mint fogműterem: dentálklinika) haladásával; a természet átalakítását a természettan (fizika) megfűrészával; a szám átírását a számtan (matematika) elvarázsolásával...

Hogy csak pár példát rántsunk elő a fülénél fogvást!

(Hajánál.)

Mást ne mondjunk.

Hogy a pszichopatológiáról – elmekórtanról, kórlélektanról – ne is beszéljünk.

Pszichiátria – ez, persze, finomítás is – elme helyett.

Pszichológia – mi más, lélektan.

Lenne, ha lehetne. (A lélektan pszichológiájában.)

Full helyzetben a pita

Fullon van, fullra jár(at). A sportsztori „fullra jár” – írja a népszabís tökéletlenje 2012. Szent Mihály havában. Ful – „Fulon van” (a koma, a gépkocsi, bárki, bármi). Míg belé nem full(ad).

Pullman, bulldog, pol(beat), pol(-isz)... Palld le a ruhám! Fúj. Iszik, vagy isszák? Nem pol, ful! – pláne nem rendőrség (a polisban). Pal(l). Tudja a rosseb. E szituban. Hogy melyik jelent valamit. Nem az ő nyelvükön. A miénken.

„Ful(l) helyzetben van...” ez meg az. 2012. Mindszent hava 7-én az Aznapi Újságban a 8 órai hírek úgy kezdődik, hogy Kapcsoljuk Szuzukit, de nem maradnak el a hírek, utána jönnek. És a helyszíni bemondó már mondja is, hogy ityeg a fityeg Tokióban, a Suzuki pályáján, amelyen nagyban keringenek-kergetőznek a nagyvilág nagykutyáinak kiskocsijai a Forma 1 nevezetű játékban. És be nem áll a szájuk Aznapi Újságéknak.

Ki-kapcs. Kapcs-ki. Ott, a Janicsár Rádióban (a továbbiakban is JR1 – Jéeregy.) (...ëggy.)

Kenyeret és cirkuszjátékot. A cirkusz már megvan, kenyér alig.

A Suzuki megfizette? Vagy csak sima benyalás? Ne csudáld! Ahol minden eladó.

Aznapi Újság? Lassan harmadfél évtizede. Minden aznap reggel. A nemzetiek műsora. Amit igyekezett elhallgattatni – lejjebb csavarni – az a bizonyos pecsovics vonal. Pá, aranyom, pá! Elvitte a. Kánya. Nevű: kicsoda?!

Full helyzetben a pitába.

...Benne az érzésben, hangulatban.

Az övében.

Az ő hangulatában hogy a csudába ne!

Üje – mondotta volt ilyenkor a fiunk háromévesen, mert először az óvodában hallotta ezt a szót. (Ami eredetileg h-val mondandó, de neki ez is annyit tett, amint ama h-talan.) Nálunk, odahaza, később is ritkásan.

– Hallod, ha abba a fílingbe beledurrantasz!

Bele; csak ne facsarja túlzottan az orrod.

...Ha Pol-Pot ezt tudta volna!

Full ez a szituáció, hallod, Kurta!

Curta, cúrta, ejh, te curta! (Kürt a'.)

Hogy a Miskát ne is emlegessük.

Palljon téged hanyatt a bergengóc öreganyád!

Inkább, mint ezek.

Élen, avagy sehol. Telis, de teli.

Anélkül; úgy mit érne az egész? Pionírjai e full pallatnak.

Ja, úgy legyen.

...Most nézem, haha! A pall jelentése a világhálós top-szótár szerint az angolban igeként (to pall) ellaposodik, unalmassá válik, amúgy a 98-ból még pl. koporsólepel, lepel, szemfödél, takaró... Hogy a németben meg köpönyeget érjen. Miközben minálunk, például a székelyeknél üt, ver, porol, ütögetve egyenget, döngöl, tilol.

Szemfödelet nekik!

A fogára vigyázz.

– Pallják a komát, pallják!

Hogy a kettőt valahogy összehozzuk (ánglusát a magunkéval): ha így halad, lepedőben viszik el. Akkor lesz csak fullon a falnál!

Kac, kac.

– Nem inkább a spiccre (spiccen tartózkodásra, spiccre törésre, spiccen a spiccre) tetszik utalni?

Ha mi azt tudnók...

Tudományosabb, ha scientific

Mármint a valamiféle tudományosság, ha idegen szóval mondjuk. Hitelesebb! Nekik.

Nem, nem nekünk!

– A traumatológiára jöttem – mutat a beteg a kórodában arra az osztályra, amelyre kiírták magyarán (véletlen még kint maradt?), „Baleseti sebészet”.

Nem, őneki azért sem.

Pszichiátria – ez, persze, finomítás is – elme helyett. Pszichológia – mi más, lélektan. Geográfia? Földrajz. Geológia: hogyan, földtan. Sőt, újabban geology!

– Haladni kell a korral, haladni!

Haladjunk.

Művelődésszervező – mondja, aki andragógia szakon éppen végzettként 2013-ban nem kap állást, ezért csecsebecsét (encsembencsemet) árul a csecsebecseboltban (encsembencsemüzletben). Andragógia: az idegen szavak szótára nem ismeri! A világhálón csak ráakadunk: felnőttképzés, felnőttnevelés, felnőttoktatás... Csak hát az andragógia... olyan tudományos! Szinte elérhetetlen. Nem is kellesz senkinek! Ha ilyen magasra teszik eléd a....

A bilit.

– Belenyúltál?!

– Nem, beleért a fülcimpám.

Az, érthetetlen. (Mert erre megy ki a játék? Hogy csak ők értsék? A legjobbak? A legműveltebbek? A csóró: mi-nek?!)

Legalább ilyen jó, amikor szaporítjuk a szót – egyene-sen a műveltebb, hogyne, idegen, hohó, tudálékos (stb.) módon pl. kettőzve a fölösleget.

– Effektíve jól vagyok! Effektív ez így nem mehet to-vább.

Sóműsor, azaz show-műsor... Mintha a kettő nem ugyanaz lenne. Persze ha sózni akard a levest, mert saj-talan (=sótlan), hogyne. Amúgy... Effektíve sóttalan (=sajta-lan); promt tegnap; grósz-grósz-grósz óriás...

Lelki, pszichológiai oka van – „azaz” pszichológiai ér-telemben... (Mármint hogy lelki és lélektani? Tani, tani... tanítani! Köllene.)

Magyarul is lehet kettőzni, fölöslegesen szaporítani a szót. Más ne mondjunk – példának okáért – körgyűrűt mondunk (valaki nem kitalálta?! valaki hivatalos személy a Hivatalok környékén), ami egyszerűen... útgyűrű. Sőt, gyűrű – a dajcsnak egyenesen Ring.) Általában város körül. Minálunk is: a gépkocsi-kereskedés hol van, na, hol? Az Útgyűrű ennyi és ennyi szám alatt. Hogy senki se mond-jon, írjon útgyűrűt, mert hogy az (hivatalosan) körgyűrű. Köre a gyűrűnek, föle a tejfölnek. Teteje a tétnek, alja az aljnak.

De mégis – de, avagy mégis helyett... A gyakorlatban, praktikusán nézve – hallod a hangládából kiszóló saját szá-jából. Practice historice, amice.

– Ez a helyzet, mondhatni a szituáció, különleges...

Szituáció a helyzet, szituációs a játék...

Nincs saját szava (pl.) a mértanra szinte senkinek. Az ánglus nyelven geometry, németjének geometrie, francúzul géométrie, taljának (egyenest a latinból) geometria... Mi mért tagadjuk le, hogy saját szóval tudjuk megnevezni?! Hogy kiderüljön, ennyivel gazdagabbak vagyunk? Biza – tetszik, nem – műveltebbek? Többre képesek? Másfelől nézvést: miért jobb szegényebbnek lenni? Elszegényíteni magunk. Lerongyolódni. Legatyásodva az utolsó... vadidegen szóig.

Első a tudomány! A science... (tudása).

Mi lenne, ha komolyan vennénk? Hogy: tudjunk. A magunk nyelvén.

Amelyen (mellyel) – amelyiknek köszönhetően – a legmesszebb jutunk.

Már ha akarunk.

Ejnye, cousin(e)...

Western, mán-mán trájlör – akarja mondani thriller a rádió(–televízió-)műsori bemondó a méretalatti világból. Kétezör-tizenkettőből. Ott, a Kossuthon. Hál' Istennek mán nem az MR1-rül. Szórul szórván. Vadnyugati, amerikai módra. Sőt, azon túl. Menőleg.

Da, da: bűnügyi regény, sőt, rémregény. Moziban elképedve. Képsorban, mozogván. Rémmozi! Rém, mi más lenne. Vadnyugatiassan. Vadban, napszentület felé. Trájlör, mint a trájpör. Rémes mozgó(fény)kép, elregélve. Így mér nem jó, komi?

Komád neköd a dédöreganyád térgye kalácsa, nem.

...Trájpör? Miért ne! Egy kis trájpör ma már mög se árt!

Naná, majd kalbász. Szó, mi szó. Kisded néminemi ótvar a helyezethez képest.

Attól függ, amiktől lóg. Tak, tak. Ugye, bugye! Szóruhaladva. Fölhajtja s már révül is! A hamar jövő fáradtságtól.

Krimi? Egyenesen akcion-krimi(sorozat)!... Mintha létezne bűnügyi történet mozgalmasság nélkül. Nem szólvava a rémfilmről, amivel reggel, délben, este szórazokoztatják kisdedeinket... thriller nevezet alatt. Példának okáért „amerikai thriller”... (Mi más lenne, minden napra több tojás Hollywood-i szemét.) Ha ki tetszenének írni, hogy mit jelent, tán kevesebben néznék. Nem elég rémes enélkül is ez a mái („Hollywood”-ból irányított?) „való világ”?

Izgat – föl –, hogy fokozásra ki ne akadj.

Kivagy?

Ki, az összes vizekből. Mennyi fölösleges...

Településrehabilitáció... Sőt, rehab! Mármint ha beteg gyógyításáról, talpra állításáról van szó... Település-förlújítás, település-helyreállítás helyett.

Rehabilitáció... Naná, ez is teljesen fölösleges... a mi szókincsünkben.

A miénkben igen; ám az övékben. Miért lenne?

Miért, miért.

Csak! Csak-csak.

Jaj, mit nem hallasz újabban nyafka műfordítóinknak köszönhetően a napnyugati mozikban (a képládából hallod napra nap): kuzin, unokatestvér helyett. Francia jövevény a koma (kománé), fiúra vonatkozóan cousin, lányt illetően

cousine az eredetije! Hogy maradt volna ott, ahova való... Visszaidegenítene bennünket e szavacskával is a fordítócsapat a maga idegenmajmoló világába, ám remélhetőleg észhez térünk, s oda tesszük, ahová való. Mint a többi fölös idegen szót: a kukába. (Nem árt ezredszer is ismételni: fölös idegen szó, aminek van magyar megfelelője.) (Ne adj Isten: ő a szebb, s nem az idegen.) (Persze lehet szebb az idegen is, különösen, ha más nemű, mint te.

A kuzin egyszer már így járt, ám az újabb kor globálbuzernyákjai (költőnk emlegeti ekképpen őket) – vagy csak egyszerűen: nyafkálkodói – nem visszaültetnék a nyakunkba?

Szép magyar szóval a kuzin: unokatestvér. Sőt, mifelénk egyenesen testvér. Mert a hagyományos nagycsaládban (fuj, mondhatják ugyanők!) ez járja. Testvér mindenki, aki egy nemzedék tagja a családotban.

– Testvér... – hív megbékélni a veled darab ideig haragban lévő, halálos beteg unokaöcséd, mert nem akar így elmenni.

A testvér: testvér. S nem más.

Már megint...

2006 nyarán hangzik el egy Balaton-parti fövenyfürdőben. Tanár néni hívja játszani a magukat láthatóan igen jól érző felső tagozatos diákokat:

– Gyerekek, labdapartira megyünk!

Labdázni, gondolom.

Ide jutottunk; tanár néni nyelvérzéke ilyen. Milyen lesz a tanítványaié?

Hazudik, hogy szépítsen

Lehazudja a csillagos eget! Más ne mondjunk: azt írja a képláda műsorfüzetébe, hogy „romantikus film” – miközben csak nem gyilkolnak, nem erőszakolnak, nem végeznek, nem rabolnak ki benne senkit. Mondjuk... nem rémfilm. Ha van benne – sugárzik belőle – valami kicsi erkölcsiség, érzelem, ne adj Isten tisztesség(re nevelési szándék), csakis romantikus lehet.

Romantikusok vagyunk? Ha nem ölünk, nem hágunk kecskét, nem köpünk félóránként másnak a levesibe... „Romantikus”... („Regényes”...) – hogy kifacsarnák, elírják, átrajzolnók szavaink eredeti jelentőségét!

Efféle a „meleg” is. Az övék. Azaz midőn a csírat keresztelik el – nevezik meg – melegként. Lejáratva a mi melegünket. Anyánk melegségét. Babánk keblének a mi neműségét. A nyári meleget. Az otthonét.

Nem. „Meleg”.

Mert tudják, hogy a meleg... nekünk kedves szó? Szeretni való? Szeretetet gerjesztő. Szeretetre emlékeztető...

Meleg.

„Meleg szeretettel”...

Mert úgy is gondoljuk! Nem csak mondjuk, mint janicsárjainknál dívik. Úgy is érezzük. Komolyan vesszük!

Ha egyszer mondjuk.

Mi igen, de ők... Az Istennek sem.

Mint a rendezvény, ami e szerencsétleneknek akár projekt is lehet. „Rendezvény”? Mi egyben műcím is. Már amennyiben műnek tekinthető. Ha annak vesszük. Pl. Best

of SingSingSing. Mi nem más (ha jól értjük), mint a Sing-SingSing nevű – című (álnevű) – könnyűzenei dalos darab kiegészítése több más korabeli dallal, nótával, áriával.

Hogy mért nem lehet magyarul mondani?

Ja, úgy nem vagyunk elég aktuálisak. Időszerűek. Máiak.

Ha nem, hát nem.

– Uf, uf!

...Amit legalább értünk.

Arról nem beszélve, hogy ők viszont a testvéreink.

Azok; a rézbőrűek.

Ellenben.

Uf, uf.

...Hogy a vége hasra esés legyen.

Visszatérve az idén tán kevésbé forró, de azért igen meleg nyarunkhoz: Kölcsey Ferenc is tisztelettel veszi szájára e szavunkat. Példának okáért a valamirevaló ember „meleg szeretettel függ a hon nyelvén, mert haza, nemzet, nyelv három egymástól elválaszthatatlan dolog, aki ez utolsóért nem buzog, a két elsőért nehezen fog áldozatot hozni.” (Majd ha bolond lesz, amikor más a módi! Tanodában, közéletben, sajtóban...; mindenütt.) (Lassan a nájmódi irodalomban is.)

Persze ahhoz valamirevalónak kell (...kellene!) lennünk.

Érdeemes volna nekiállni! Magyarnak – magyarok közt – magyarul beszélni.

„Magyar”, mi az, hogy „magyar”?! Kirekesztünk, kirekesztünk?

Hagyjuk. Ne feszegessük. Most az egyszer. (Akár tapintatos, akár nem az ember – l. PC=nyafkán: píszi=amúgy: politikailag korrekt.)

(Fuj /bíró/!)

Finomít? Becsap! Mondjuk, amikor azt írja a gyümölcskereskedő a zöld citromhoz, hogy „lime”. Hazudik a koma! A mi (ló)citromdíjasunk.

Ëgy nép, ëgy nyelv, ëgy szellem

– Pakojj, Lidi, múlik a vásár! – mondta a tabi kereskedő a nejének (lányának, segédjének, cselédjének...), amikor a vásár vége felé járva arra gondolt, nem lenne-e jobb csomagolni s továbbállni egy házzal (hallod a Balaton-meltyéken). Ugyanígy szól a debreceni: Pakojj, mert múlik a vásár! Hasonlót jelent a békési Fingott Fábián, vége a vásárnak! – amit a szerkesztő ím így zár rövidre, amikor jelzi a gépirónak, annyi, befejezte a tollbamondást: Fingott Fábián! A békési származék Csurka mestör hőse hogy nem mondja a Döglött aknában: Dudált Fábián, vége a vásárnak. Moór szereplő első szava, ahogy ébred, e „középszlovák közmondás”. Erdélyi (mi több, székelyföldi, ne adj Isten etelközi) barátaink nyilván tudnak hasonlóval szolgálni.

Maga Deák Ferenc, a nagy békességszerző dunántúli köznemes mondotta volt (állítólag): Akit Sümegen meg nem szólnak! Rendeken meg nem lopnak! Egerszegen fel nem akasztanak, az vígan járhatja a világot. Veszprém mellett, Nemesvámoson mi nem történt: „Akit Szentgálon meg nem vernek, / Szabadin meg nem b...nak, Vámoson

meg nem lopnak, / Az elmehet a nagyvilágba, / Semmi baja nem eshetik”. A Nagykúnságban hallottuk: Akit meg nem vernek Túron, meg nem löknek Kevibe, meg nem lopnak Kisújon, (az) kimehet a világból! Biharba meg, hogy nem: Akit Okányba meg nem lopnak, Zsadányba meg nem b...nak, Mezőgyánba meg nem vernek, Geszten meg nem ölnek, az kimehet a világból.

Egy-ugyanazon – magyar – szellem.

Azt írja a szófejtő szótár – finnugráns szerzője –, hogy a kolbász a klbasz nevezetű szlávból–óslávából való. Mire föl – természetesen a keleti világ értőjétől – mit nem halunk: a kolbász az ótörök qalbuz magyarítása. Azaz onnét való átvétel. Tőlünk vették át szlávnak mondott barátaink. (Megléhet, a törökök is.)

Szögedi szobrász, a csanádapácai születésű Mihály Árpád említi, hogy ha megjött a leány havija, így mondták: Möggyütt a virágja... Azt is hallotta: Mönnyé(l) lányom, mozd mög a kutacskád, (oszt) mönny aludni! A kutacska mi más. Az, amit máskor néven nevez az apácai asszony: (málékészítés közben mondja, olvassa rá a kukoricalisztből–kukoricadarából való málé sütésekor:) Málé, málé, édös légy, / Mint a p...m, olyan légy! (Azaz nem mindegy, hogy kicsi leány, vagy már „mindenen” – mindazon – túl lévő asszonyszemély-é az illető.)

Hol ez, hol amaz. Hun így, hun sähogy. Finoman, magyarul. Magyarán, azaz keményen. Pontosán! S: kinek így, kinek sähogyan säh. Mert hogy mindkettő népünké, megszólalásunk jellegzetessége. A képszerűség és az attól nem tágitó vaskosság. Az őseredeti természetesség. Őstiszta tartásunk. Miszerint nem azért nevezzük néven a dolgot, mert csúnyát akarunk mondani, hanem mert úgy

hívják. Az a neve. A böcsületös. Miközben ugyanazt tudja másképpen is... Fínoman!Sőt, a rusnya idegent is. Amit akár színre is vihetnek. A virágot? Az hiányzana... Kész pornográfia! Mutogatós mutogatása. Útszéli modor. Szinte egymagában trágáriáda. Majd ha fagy! ...Persze ez még az ember bűnbe esése előtti nyelv. Annak maradéka. Üzenete.

Lassan másfajta egyen-nyelvvel él a szép újmagyar világ. Elidegenedve atyái nyelvétől. Attól, amitől azok volnánk, akik. S biza épp az új úri, úrhatnám, cifra (a hivatásos munkakerülőtől a magasan oskolázott értelmiségiig már-már mindenkit maga alá gyűrő) durvaság teszi föl a koronát e mái nyelvrontásra. A söpredék bazmegnyelve.

– A máig őrzött tájszólásnak az a jelentősége: íróink, költőink nyelvében is megjelenik... Az vóna a föladat, hogy valakibe legyen egy hitvalló elhatározás, hogyha a tájszólásnak a vidékérű származik, hogy nem tagadja meg, hanem meri használni bátran – mondotta volt boldog emlékezetű Bálint Sándor a Tisza-parton, a Magyar Középen.

Mer hogy valóban – sokféleségünkben is – (a kutyafáját!) egy nép vónánk.

Corvinka Könyvek

- Négy kicsi mérges avantgard (2013)
Tiszta betű (2014)
Réhon József: Zarándból nézve (2015)
Álompuszta (2016)
Innen a rácson (2017)
Igen, a haza (2018)
NYELVKIAKADÁSBAN (2019)